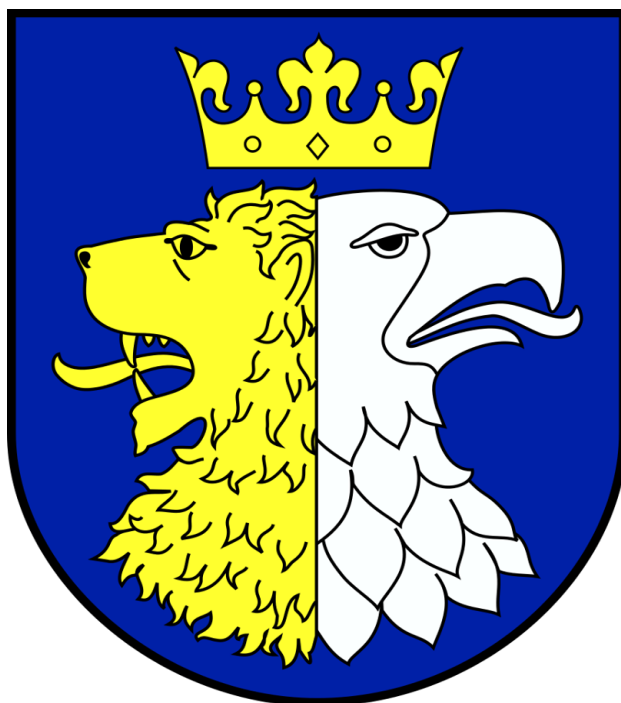

WÓJT GMINY KROŚCIENKO WYŻNE

Załącznik nr 1 do uchwały Nr XLV/305/2023
Rady Gminy Krościenko Wyżne
z dnia 31 marca 2023 r.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KROŚCIENKO WYŻNE

Krościenko Wyżne, 2023

Zamawiający:

Gmina Krościenko Wyżne
ul. Południowa 9
38-422 Krościenko Wyżne

Wykonawca:

AMS Concept Agata M. Stępień
ul. Dzielna 15 lok. U13
01-029 Warszawa
www.amsconcept.com

Zespół projektowy:

mgr inż. arch. Agata Stępień - członek Izby Architektów Nr SW-0181, członek TUP pod nr 4605
dr inż. arch. Małgorzata Denis, WA-378, członek TUP pod nr 4600
inż. Sylwia Grzywacz
mgr inż. Paulina Krupińska
inż. Patrycja Zięba

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	7
CZĘŚĆ I - UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	10
1. ZWIĄZKI Z OBSZARAMI ZEWNĘTRZNYMI.....	10
1.1. KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030 (KPZK 2030), A ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KROŚCIENKO WYŻNE.....	10
1.2. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO, A ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KROŚCIENKO WYŻNE.....	10
1.3. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO A ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KROŚCIENKO WYŻNE.....	12
1.4. STRATEGIA ROZWOJU GMINY KROŚCIENKO WYŻNE A ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KROŚCIENKO WYŻNE.....	12
2. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIA TERENU.....	14
2.1. POŁOŻENIE I WIELKOŚĆ TERENU.....	14
2.2. STAN ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENÓW.....	15
2.2.1. Układ przestrzenny gminy i jej charakter.....	15
2.2.2. Rozmieszczenie i charakter terenów o funkcjach mieszkaniowych.....	16
2.3. ANALIZA PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	17
2.3.1. Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.....	17
2.3.2. Opracowywane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.....	17
2.4. RUCH BUDOWLANY.....	17
3. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY.....	18
4. DIAGNOZA, O KTÓREJ MOWA W ART. 10A UST. 1 USTAWY Z DNIA 6 GRUDNIA 2006 R. O ZASADACH PROWADZENIA POLITYKI ROZWOJU, PRZYGOTOWANEJ NA POTRZEBY STRATEGII ROZWOJU GMINY.....	18
5. STAN ŚRODOWISKA.....	19
5.1. PODSTAWOWE ELEMENTY ŚRODOWISKA.....	19
5.1.1. Geomorfologia.....	19
5.1.2. Budowa geologiczna.....	21
5.1.3. Surowce mineralne.....	21
5.1.4. Wody powierzchniowe i gruntowe.....	21
5.1.5. Klimat lokalny.....	24
5.1.6. Szata roślinna.....	24
5.1.7. Świat zwierząt.....	24
5.1.8. Gleby.....	25
5.2. OBSZARY I OBIEKTY PRZYRODNICZE PRAWNIE CHRONIONE.....	26
5.2.1. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Łąki w Komborni PLH180042.....	26
5.2.2. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Wiśtok Środkowy z Dopływami PLH180030.....	27
5.2.3. Pomniki przyrody.....	28
5.2.4. Węzły i korytarze ekologiczne.....	29
5.3. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA.....	29
5.3.1. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych.....	29
5.3.2. Zanieczyszczenie powietrza.....	30
5.3.3. Hałas.....	32

6. STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	32
6.1. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA.....	32
6.2. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA.....	32
7. WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH.....	33
8. WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KULTUROWEGO.....	34
9. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	35
9.1. RYS HISTORYCZNY.....	35
9.2. ZABYTKI ARCHITEKTONICZNE I ODNIESIENIA DO UKŁADU RURALISTYCZNEGO ORAZ ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE.....	36
9.2.1. Zabytki układu ruralistycznego.....	36
9.2.2. Zabytki Gminy Krościenko Wyżne.....	36
9.2.3. Stanowiska archeologiczne.....	38
9.2.4. Dziedzictwo kulturowe oraz dobra kultury współczesnej.....	40
9.2.5. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	41
10. KRAJOBRAZ GMINY KROŚCIENKO WYŻNE.....	41
11. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH.....	42
12. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA, ORAZ ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, O KTÓRYCH MOWA W USTAWIE Z DNIA 19 LIPCA 2019 R. O ZAPEWNIANIU DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, ZGODNIE Z UNIWERSALNYM PROJEKTOWANIEM.....	42
12.1. STRUKTURA SPOŁECZNA GMINY.....	42
12.1.1. Demografia.....	42
12.1.2. Zatrudnienie.....	44
12.1.3. Struktura usługowa.....	45
12.1.4. Obiekty przemysłowe, składowe oraz infrastrukturalne.....	46
12.2. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	46
12.2.1. Oświata.....	46
12.2.2. Administracja.....	47
12.2.3. Kultura.....	48
12.2.4. Turystyka i rekreacja.....	48
12.3. ROLNICTWO.....	49
12.4. ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, O KTÓRYCH MOWA W USTAWIE Z DNIA 19 LIPCA 2019 R. O ZAPEWNIANIU DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, ZGODNIE Z UNIWERSALNYM PROJEKTOWANIEM.....	49
13. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	50
14. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY.....	50
14.1. ANALIZY EKONOMICZNE, ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE.....	50
14.2. PROGNOZY DEMOGRAFICZNE, W TYM UWZGLĘDNIAJĄCE, TAM GDZIE TO UZASADNIONE, MIGRACJE W RAMACH MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH OŚRODKA WOJEWÓDZKIEGO.....	53
14.3. MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY.....	55
14.4. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ.....	56
14.5. MAKSYMALNE W SKALI GMINY KROŚCIENKO WYŻNE ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ.....	56
14.6. SZACOWANA CHŁONNOŚĆ GMINY KROŚCIENKO WYŻNE.....	63
14.7. PORÓWNANIE MAKSYMALNEGO ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ ZABUDOWĘ Z CHŁONNOŚCIĄ OBSZARÓW GMINY (BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ).....	69
14.8. STAN PRAWNY GRUNTÓW.....	71
15. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	71
15.1. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	71

15.2. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA.....	71
15.2.1. Złoże kopalne.....	71
15.2.2. Zasoby wód podziemnych.....	72
15.2.3. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.....	72
16. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	72
17. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	73
17.1. UKŁAD DROGOWY.....	73
17.2. TRANSPORT PUBLICZNY.....	73
17.3. TRANSPORT KOLEJOWY.....	74
18. STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ.....	74
18.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ.....	74
18.2. GOSPODARKA ŚCIEKOWA.....	74
19. STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI ENERGETYCZNEJ.....	74
19.1. ENERGETYKA.....	74
19.2. ENERGETYKA ODNAWIALNA.....	75
19.3. TELEKOMUNIKACJA I DOSTĘPNOŚĆ DO INTERNETU.....	75
20. STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI GAZOWEJ.....	75
21. CIEPŁOWNICTWO.....	75
22. STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI ODPADAMI.....	76
23. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	76
24. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ.....	76
25. WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	76

CZĘŚĆ II - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KROŚCIENKO WYŻNE.....78

26. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO (UWZGLĘDNIAJĄCE BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ).....	78
27. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY (UWZGLĘDNIAJĄCE BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ).....	87
28. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK.....	89
28.1.1. Obszary i obiekty przyrodnicze prawnie chronione oraz przewidziane do ochrony na podstawie przepisów szczególnych. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody:.....	90
28.1.2. Obszary chronione na podstawie przepisów o lasach, ochronie gruntów rolnych i leśnych.....	91
28.1.3. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów prawa wodnego.....	91
28.2. REKREACJA I TURYSTYKA.....	92
29. PRODUKCJA I USŁUGI.....	92
30. OBSZARY I ZASADY OCHRONY KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO, DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	92
31. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	94
31.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ.....	95
31.2. ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW.....	96
31.3. ZAOPATRZENIE W GAZ.....	96
31.4. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ.....	96
31.5. TELEKOMUNIKACJA.....	97
31.6. ODPADY.....	98
32. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.....	98
33. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM.....	99

34. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.....	99
35. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI.....	99
36. OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M².....	99
37. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.....	99
38. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.....	100
39. OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE..	100
40. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	100
41. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY.....	101
42. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	101
43. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (Dz. U. z 2015 R. POZ. 2120).....	102
44. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI.....	102
45. OBSZARY ZDEGRADOWANE.....	102
46. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH.....	102
47. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE.....	102
48. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 500 kW, A TAKŻE ICH STREFY OCHRONNE ZWIĄZANE Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU.....	102
<u>UZASADNIENIE I SYNTEZA.....</u>	<u>104</u>

WSTĘP

„Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne” zostało sporządzone na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 poz. 503) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 Nr 118 poz. 1233 z późn. zm.) w granicach administracyjnych Gminy Krościenko Wyżne.

Podstawą do podjęcia prac nad opracowaniem zmiany Studium była uchwała NR XXIV/156/2021 Rady Gminy Krościenko Wyżne z dnia 5 marca 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne.

Celem Studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego oraz polityki inwestycyjnej i kierunków tych dziedzin gospodarki przestrzennej, które wynikają z przepisów prawa.

Studium nie jest aktem prawa miejscowego, którego postanowienia miałyby stanowić podstawę dla ustalania decyzji o warunkach zabudowy, aczkolwiek ma ono istotny wpływ na akty prawa miejscowego.

Jest to opracowanie ustalające i określające politykę gminy w zakresie gospodarki przestrzennej, stanowiące jednocześnie podstawę merytoryczną wielu zadań inwestycyjnych.

Postanowienia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy są wiążące dla organów gminy i służą między innymi do:

- 1) podejmowania uchwał o przystąpieniu do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- 2) wewnętrznej kontroli uchwał regulujących miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pod kątem ich zgodności z ustaleniami studium.

Poprzez „uwarunkowania” rozumie się stan faktyczny w zakresie zjawisk przyrodniczych, kulturowych, społecznych, ekonomicznych i przestrzennych na obszarze gminy. Zjawiska te mogą sprzyjać rozwiązywaniu problemów lub zaspokajaniu potrzeb mieszkańców bądź je utrudniać.

W oparciu o informacje zebrane w przedmiocie dotychczasowego zagospodarowania przestrzennego i stanu społeczno-gospodarczego gminy, usystematyzowano najistotniejsze zjawiska i problemy w formie kompleksowej oceny uwarunkowań oraz wytyczenia kierunków rozwoju gminy w celu zapewnienia równowagi i harmonii przestrzennej.

Zgodnie z normą art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2022 poz. 503) w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
 - 2a) diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy;
- 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego;
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
 - 4a) rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
- 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem;
- 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- 7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:
 - a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,

b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje na obszarach funkcjonalnych w rozumieniu art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,

c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,

d) bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę;

8) stanu prawnego gruntów;

9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;

10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;

11) występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;

12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;

13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;

14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;

15) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

W Studium określa się w szczególności:

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego (uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 lit. d, ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 poz. 503)).
2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy (uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 lit. d ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 poz. 503)).
3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.
4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.
6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.
7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa.
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej.
9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.
11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych.
12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.
13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120).
14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.
15. Obszary zdegradowane.

16. Granice terenu zamkniętego i jego strefy ochronnej, w tym stref ochronnych wynikających z decyzji lokalizacyjnych wydanych przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa.
17. Rozmieszczenie urządzeń wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW, a także ich strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Opracowanie obejmuje cały obszar Gminy Krościenko Wyżne w granicach administracyjnych o powierzchni 1 534,34 ha.

Zmiana Studium obejmuje następujące materiały, stanowiące załączniki do uchwały zatwierdzającej zmianę Studium:

1. Załącznik nr 1 – część opisowa składająca się z:

- I. wstępu;
- II. części I - *Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego*;
- III. części II - *Kierunki zagospodarowania przestrzennego*;
- IV. uzasadnienia i syntezy.

2. Załącznik nr 2 – Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, Mapa w skali 1:10 000.

3. Załącznik nr 3 – Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne. Kierunki zagospodarowania przestrzennego, Mapa w skali 1:10 000.

4. Załącznik nr 4 - Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany Studium.

5. Załącznik nr 5 - Dane przestrzenne dla „Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne”.

W toku prac nad „Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne”, posługiwano się następującymi materiałami wyjściowymi:

1. „Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)” z 27 kwietnia 2012 r., opublikowaną w Monitorze Polskim (Monitor Polski 2012, poz. 252) jako załącznik do Uchwały Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r.
2. „Strategią Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030”, przyjętą Uchwałą Nr XXVII/458/20 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 września 2020 r.
3. „Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030”, przyjętym Uchwałą Nr LIX/930/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2018 r.
4. „Programem Strategicznym Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2023 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko”, przyjętym Uchwałą Nr 129/2815/15 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 29 grudnia 2015 r.
5. „Strategią Rozwoju Gminy Krościenko Wyżne do roku 2025”, przyjętą Uchwałą Nr XIII/93/2016 Rady Gminy Krościenko Wyżne z dnia 27 stycznia 2016 r.
6. Wnioskami instytucji do zmiany Studium.
7. Wnioskami osób prywatnych do zmiany Studium.
8. Materiałami pozyskanymi z Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie.
9. Opracowaniem ekofizjograficznym.
10. Materiałami pozyskanymi z Urzędu Gminy w Krościenku Wyżnym.
11. Informacjami zawartymi na stronie www.kroscienkowyzne.pl.

CZĘŚĆ I - UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Związki z obszarami zewnętrznymi.

1.1. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030), a zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne.

„Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)” z dnia 27 kwietnia 2012 r. opublikowano w Monitorze Polskim (Monitor Polski 2012, poz. 252) jako załącznik do uchwały Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r.

Polityka przestrzenna zawarta w KPZK 2030 wyznacza następujące cele polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

- Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
- Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
- Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
- Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
- Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Polityka przestrzennego zagospodarowania Gminy Krościenko Wyżne uwzględnia powyższe cele oraz posiada uwarunkowania, które są zgodne i sprzyjają realizacji powyższych założeń.

Gmina jest położona na szlaku drogi krajowej E371, co sprzyja kontrolowanej urbanizacji terenów niezainwestowanych oraz rozwojowi systemu komunikacji i infrastruktury technicznej.

Gmina charakteryzuje się dobrze rozwiniętą infrastrukturą usług publicznych oraz średnio rozwiniętą produkcją. Obszar objęty granicami gminy oraz jej najbliższa okolica charakteryzuje się wysoką jakością środowiska przyrodniczego, walorów krajobrazowych oraz kulturowych.

Na terenie gminy dąży się do zwiększenia produkcji energii ze źródeł odnawialnych, co należy ująć w kierunkach polityki przestrzennej dla gminy.

1.2. Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego, a zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne.

„Strategia Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030”, uchwalona dnia 28 września 2020 r. uchwałą Nr XXVII/458/20 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie, przewiduje szereg kompleksowych zadań dotyczących podniesienia standardów oraz rozwoju województwa. Zadania i programy narzucone przez strategię mają wpływ na kształtowanie zagospodarowania przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne m.in. poprzez określenie trendów rozwoju, celów i głównych działań, których podjęcie winno zmierzać do ich osiągnięcia.

Zgodnie ze „Strategią Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030” gmina posiada potencjał rozwoju w szczególności w następujących zakresach:

- wzmocnienie potencjału regionalnej gospodarki oraz zwiększenie udziału nauki i badań dla innowacyjnego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa poprzez:
 - działania wspierające naukę, badania i szkolnictwo wyższe,
 - zwiększenie roli badań w stymulowaniu rozwoju gospodarki regionu,
 - rozwój inteligentnych specjalizacji gospodarczych regionu,
 - prowadzenie procesu przedsiębiorczego odkrywania (PPO) oraz identyfikowanie nowych, rozwojowych branż gospodarki,
 - wprowadzenie innowacji i nowoczesnych technologii w celu konkurencyjności gospodarki,
 - wprowadzenie gospodarki cyrkularnej, jako kierunku dalszego, zrównoważonego rozwoju gospodarki regionu,
- wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego jako podstawy umożliwiającej rozwój regionu oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców poprzez:
 - poprawę jakości edukacji i dostępności usług edukacyjnych,
 - rozwój oferty edukacyjnej, jakości kształcenia i wspierania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci i młodzieży z uwzględnieniem potrzeb regionalnego rynku pracy,
 - rozwój nowoczesnej infrastruktury edukacyjnej,
 - kształtowanie i promocję postaw związanych z uczeniem się przez całe życie oraz rozwój placówek kształcenia ustawicznego,
 - rozwój regionalnej polityki zdrowotnej,
 - rozwój specjalistycznej bazy leczniczej,
 - tworzenie warunków dla upowszechnienia kultury, rozwijania działalności kulturalnej i interpretacji dziedzictwa wraz ze zwiększeniem kompetencji kulturowych mieszkańców,
 - aktywizację zawodową i utrzymanie zatrudnienia,
 - poprawę zaangażowania społecznego i współpracy pomiędzy podmiotami publicznymi, prywatnymi, sektorem nauki i społeczeństwem obywatelskim poprzez skuteczne wykorzystanie różnych form partnerstwa i współpracy,
 - podejmowanie działań zmierzających do zmniejszenia poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego w województwie,
 - propagowanie aktywnego stylu życia i sportu, rozwój usług rekreacyjnych i aktywnego wypoczynku,
- rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacji wykorzystania zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o stan środowiska przyrodniczego:
 - rozwój infrastruktury energetycznej,
 - racjonalne wykorzystanie energii,
 - wsparcie energetyki opartej na OZE,
 - rozbudowę infrastruktury sieci informacyjno-komunikacyjnej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów o trudnej dostępności,
 - rozwój infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej i turystyki,
 - przeciwdziałanie i minimalizowanie skutków zagrożeń wywołanych czynnikami naturalnymi,
 - zapobieganie i minimalizowanie skutków zagrożeń antropogenicznych
 - zapewnienie dobrego stanu środowiska w zakresie czystości powietrza i hałasu,
 - zapewnienie właściwej gospodarki odpadami,
 - zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, w tym ochrona i poprawianie stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- zwiększenie dostępu obywateli do usług publicznych i podniesienie standardu ich świadczenia dla poprawy jakości życia i wzmocnienia procesów rozwojowych:

- poprawę dostępności do usług publicznych poprzez wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- planowanie przestrzennego wspierające aktywizację społeczności i aktywizację obszarów zdegradowanych,
- aktywizację i rewitalizację obszarów zdegradowanych,
- wsparcie instytucjonalne i poprawę bezpieczeństwa mieszkańców.

1.3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego a zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne.

„Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030” został uchwalony uchwałą Nr LIX/930/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2018 r.

Postanowieniami powyższego dokumentu dla Gminy Krościenko Wyżne określone zostały ponadlokalne elementy i formy zagospodarowania przestrzennego w dziedzinach:

- Osadnictwa:
Krościenko Wyżne znajduje się na terenie następujących obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym: Wiejski Obszar Funkcjonalny, Górski Obszar Funkcjonalny, Przygraniczny Obszar Funkcjonalny. Gmina Krościenko Wyżne wchodzi także w skład Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Krosna oraz Obszaru Funkcjonalnego Kotliny Jasielsko-Krośnieńskiej, które są obszarami funkcjonalnymi o znaczeniu regionalnym.
- Środowiska:
Część gminy położona jest w obrębie głównego zbiornika wód podziemnych nr 432 - „Dolina rzeki Wisłok”. Na terenie gminy występują dwa złoża kopalin: złożo gazu ziemnego Iskrzynia GZ 4652 oraz złożo ropy naftowej Krościenko NR 4789.
W zakresie form ochrony przyrody na terenie gminy wskazano dwa specjalne obszary ochrony siedlisk: Łąki w Komborni PLH180042 oraz Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030. Dodatkowo w okolicach doliny rzecznej i na zboczach znajdują się tereny osuwiskowe wskazane w projekcie SOPO.
- Infrastruktury społeczno-gospodarczej:
Teren Gminy Krościenko Wyżne wskazano jako obszar atrakcyjny inwestycyjnie.
- Komunikacji:
Przez gminę przebiega droga krajowa nr 19 relacji granica Państwa (Białoruś) – Kuźnica – Białystok – Siemiatycze – Międzyrzec Podlaski – Kock – Lubartów – Lublin – Kraśnik – Janów Lubelski – Nisko – Sokołów Małopolski – Rzeszów – Babica – Lutcza – Domaradz – Miejsce Piastowe – Dukla – Barwinek – granica Państwa (Słowacja).
- Infrastruktury technicznej:
Gmina Krościenko Wyżne leży na szlaku dwóch gazociągów wysokiego ciśnienia: DN 200 relacji Warzyce – Strachocina oraz DN 300 relacji Strachocina – Warzyce.
Północna część gminy jest podzielona przebiegiem linii elektroenergetycznych WN 110kV i NN 400 kV biegnących do położonego częściowo na terenie gminy głównego punktu zasilania ze stacją redukcją 110/SN.

1.4. Strategia Rozwoju Gminy Krościenko Wyżne a zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne.

„Strategia Rozwoju Gminy Krościenko Wyżne do roku 2025” została przyjęta uchwałą Nr XIII/93/2016 Rady Gminy Krościenko Wyżne z dnia 27 stycznia 2016 r.

„Strategia Rozwoju Gminy Krościenko Wyżne do roku 2025” jest dokumentem określającym kierunki rozwoju gminy oraz podstawowym narzędziem zarządzania strategicznego dla władz samorządowych. Strategia wyznacza priorytety i cele polityki rozwoju gminy do realizacji których zostały zaplanowane działania w ramach określonych celów strategicznych i operacyjnych. Zakładają one maksymalne wykorzystanie potencjału i szans rozwojowych.

Strategia rozwoju gminy wyznacza następujące strategiczne inwestycje Gminy Krościenko Wyżne do roku 2025:

1. Modernizację (łącznie z termomodernizacją i instalacją odnawialnych źródeł energii) obiektu budynku Publicznej Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Krościenku Wyżnym oraz hali sportowej i jej otoczenia.
2. Modernizację i rozbudowę istniejącego lub budowę nowego budynku ośrodka zdrowia wraz z zagospodarowaniem otoczenia.
3. Budowę i rozbudowę boisk sportowych i stadionów (m. in. trybuny na stadionie w Krościenku Wyżnym).
4. Budowę nowych i modernizację istniejących placów zabaw.
5. Rozwijanie sieci ścieżek pieszo-rowerowych (wraz z oznakowaniem i oświetleniem).
6. Poprawę bazy lokalowej dla działań z obszaru kultury.
7. Doposażenie obiektów infrastruktury kultury (np. Domu Ludowego w Krościenku Wyżnym).
8. Zwiększenie liczby miejsc parkingowych i postojowych.
9. Przebudowę dróg gminnych (wraz z siecią kanalizacji deszczowej) i obiektów infrastruktury drogowej (np. most na ul. Mostowej).
10. Modernizację dróg wewnętrznych.
11. Przebudowę ulicy Grunwaldzkiej (wykonanie nowej nawierzchni, budowa chodnika i oświetlenia ulicznego).
12. Budowę nowych i przebudowę istniejących chodników dla pieszych.
13. Modernizację (na energooszczędne) i rozbudowę nowoczesnego, energooszczędnego systemu oświetlenia ulic.
14. Wykonanie zorganizowanych przejść dla pieszych przy drogach powiatowych i gminnych.
15. Modernizację nieszczelnych, przestarzałych części istniejących sieci kanalizacyjnych.
16. Rozbudowę sieci wodno-kanalizacyjnej na nowopowstałych terenach budownictwa mieszkaniowego.
17. Regulację rzeki Wisłok.
18. Pozyskanie terenów pod inwestycje.
19. Uzbrajanie terenów pod inwestycje gospodarcze i pod budownictwo mieszkaniowe.
20. Aktualizowanie Planu Zagospodarowania Przestrzennego.
21. Poprawę stanu technicznego niszczących nagrobków, kapliczek i pomników oraz terenów o wartości historycznej (stare kościelisko, cmentarz choleryczny).
22. Renowację zabytkowego obiektu kościoła w Krościenku Wyżnym.
23. Zmniejszenie wykorzystywania węgla, jako źródła ciepła.

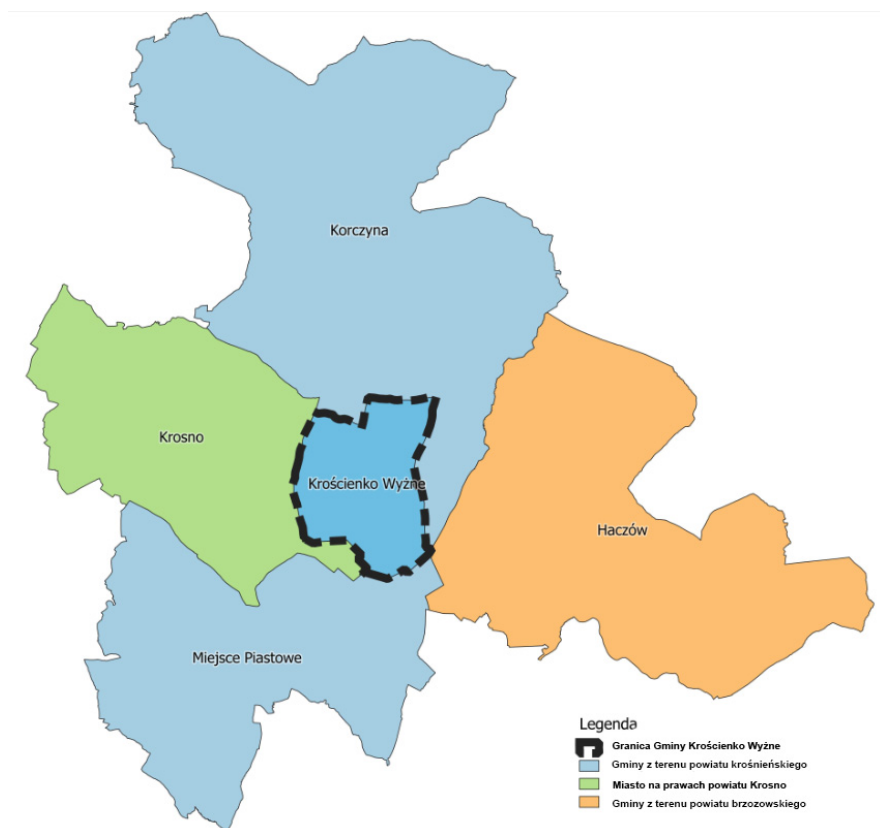
24. Promowanie odnawialnych źródeł energii.
25. Rozwój transportu niskoemisyjnego w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego.
26. Organizację punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.
27. Poprawę stanu pomników przyrody.
28. Poprawę lokalnych zasobów przyrodniczych w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Powyższe inwestycje strategiczne w zdecydowanej większości zostały zrealizowane, natomiast pozostałe zostały ujęte w „Zmianie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne”.

2. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenia terenu.

2.1. Położenie i wielkość terenu.

Gmina Krościenko Wyżne położona jest w województwie podkarpackim. Gmina graniczy z gminą Korczyna oraz gminą Miejsce Piastowe leżącymi w powiecie krośnieńskim, gminą Haczów leżącą w powiecie brzozowskim oraz z miastem na prawach powiatu Krosno. Od 1 stycznia 2021 r. powierzchnia gminy wynosi 15,34 km².

Rysunek 1. Położenie Gminy Krościenko Wyżne. Źródło: opracowanie własne.

Przez gminę przepływa rzeka Wisłok. Zabudowa gminy zlokalizowana jest wzdłuż drogowych ciągów komunikacyjnych, co jest charakterystyczną cechą wsi typu ulicówka i wielodrożnica. Teren gminy leży w zasięgu Dołów Jasielsko-Sanockich.

W gminie występuje charakterystyczne dla Polski południowo-wschodniej rozparcelowanie działek i terenów rolniczych.

Przez teren gminy przebiegają drogi:

- krajowa nr E371 Radom – Prešov (SK) o długości 2,938 km,
- powiatowe nr 1967R Korczyna – Krościenko Wyżne o długości 2,048 km, 1971R Krościenko Wyżne – Iskrzynia o długości 2,83 km, 1973R Krosno – Iskrzynia o długości 4,274 km. Łączna długość dróg powiatowych na terenie Gminy Krościenko Wyżne wynosi 9,152 km.

Pozostałe drogi to drogi gminne.

Gmina położona jest bezpośrednim sąsiedztwie Krosna, ok. 55 km od Rzeszowa, ok. 60 km od Dębicy oraz ok. 35 km od granicy Polski i Słowacji.

Pod koniec grudnia 2020 roku gminę zamieszkiwało 5 601 mieszkańców.

2.2. Stan zagospodarowania i uzbrojenia terenów.

2.2.1. Układ przestrzenny gminy i jej charakter.

Na terenie gminy przeważa zabudowa zagrodowa i jednorodzinna. Zabudowa zlokalizowana jest głównie wzdłuż istniejących dróg gminnych i powiatowych. Nie nastąpiło znaczne rozproszenie zabudowy, co jest zjawiskiem pozytywnym.

Rysunek 2. Kościół pw. św. Marcina w Krościenku Wyżnym. Źródło: www.kroscienkowyzne.pl

Miejscowość Krościenko Wyżne w strukturze gminy jest najsilniej wyodrębnionym, pod względem przestrzennym, ośrodkiem. W jego części centralnej wykształciło się centrum usługowe, z Urzędem Gminy, kościołem pw. św. Marcina oraz Publiczną Szkołą Podstawową im. Jana Pawła II.

W obrębie wsi najczęściej występuje zabudowa rozlokowana wzdłuż dróg. Występuje przewaga zabudowy siedliskowej oraz mieszkaniowej jednorodzinnej. Zabudowa siedliskowa jest uporządkowana - w głębi działek rozlokowane są zabudowania gospodarcze związane z produkcją rolną oraz tereny upraw. Rozmieszczenie ludności w gminie jest bardzo nierównomiernie, większe skupiska występują wzdłuż ciągów komunikacyjnych, rzadsze zabudowania występują wzdłuż ciągów w terenach wzniesionych i wśród kompleksów pól uprawnych. Na terenie gminy występują rezerwy terenowe pod nowe budownictwo.

W południowo-centralnej części gminy, przy ul. Księżej (droga gminna nr 114905R) oraz przy ul. Spacerowej (droga gminna nr 114910R) znajdują się tereny produkcyjne.

2.2.2. Rozmieszczenie i charakter terenów o funkcjach mieszkaniowych.

Na terenie gminy zabudowa ma charakter osiedli wiejskich z usługami podstawowymi.

Miejscowość Krościenko Wyżne w obecnie obowiązującym Studium posiada rezerwy terenowe przeznaczone pod zabudowę. Miejscowość rozwija się odśrodkowo – od zwartej zabudowy okalającej część centralną i zabudowy wzdłuż dróg gminnych i powiatowych w kierunku odśrodkowym.

Tereny gminy charakteryzuje zabudowa zagrodowa, w siedliskach rolniczych, wzdłuż dróg. Największe skupiska zabudowy to tereny wzdłuż ulic Północnej, Południowej, Grunwaldzkiej, Marynkowskiej i Brzozowskiej w Krościenku Wyżnym oraz ulica Centralna w Pustynach.

Należy dążyć do uzupełniania istniejących, pojedynczych, wolnych od zabudowy działek w celu zapobiegania rozpraszaniu zabudowy oraz tworzenia zwartych kompleksów zabudowy wiejskiej.

Rysunek 3. Charakter zabudowy na terenie Gminy Krościenko Wyżne. Źródło: www.kroscienkowyzne.pl

2.3. Analiza planów zagospodarowania przestrzennego.

2.3.1. Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Krościenko Wyżne jest w pełni objęta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Na terenie gminy opracowano na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i przyjęto poniżej wyszczególniony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wraz z jego zmianami:

1. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne, przyjęty uchwałą Nr XIII/84/2004 Rady Gminy Krościenko Wyżne z dnia 31 marca 2004 r.
2. Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne – część I, przyjęta uchwałą Nr XXXI/239/2013 Rady Gminy Krościenko Wyżne z dnia 3 stycznia 2014 r.
3. Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne – część III, przyjęta uchwałą Nr XXXIII/262/2014 Rady Gminy Krościenko Wyżne z dnia 21 lutego 2014 r.
4. Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne – etap II, przyjęta uchwałą Nr IV/18/2015 Rady Gminy Krościenko Wyżne z dnia 6 lutego 2015 r.

2.3.2. Opracowywane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze gminy w obecnej chwili nie są opracowywane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

2.4. Ruch budowlany.

W latach 2005 – 2020 wpłynęło blisko 150 wniosków o zmianę przeznaczenia terenów, zarówno do „Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne”, jak i miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Składane wnioski ukazują kierunek ruchu budowlanego oraz zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Najczęściej wnioskodawcy wnosili

o zmianę przeznaczenia terenów na tereny zabudowy mieszkaniowej lub zagrodowej. Rzadziej wnioskowano o mieszkaniowo-usługowe przeznaczenie terenów.

Ze złożonych wniosków wynika, że zainteresowaniem najbardziej cieszą się tereny przy ulicach Grunwaldzkiej i Marynkowskiej oraz tereny położone przy ulicach Brzozowskiej i Granicznej. Ilość złożonych wniosków oraz ich treść świadczy o potrzebie wyznaczenia nowych obszarów pod zabudowę mieszkaniową.

Należy zwrócić uwagę na kilka wniosków dotyczących zmiany charakterystyki terenów na przemysłowe lub przemysłowo-usługowe. Świadczy to o potrzebie wyznaczenia nowych przestrzeni inwestycyjnych zwiększając w ten sposób podłoże dla rozwoju gminy.

Uwarunkowaniami wynikającymi ze złożonych wniosków są:

1. Rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej na terenie gminy w jej ośrodkach wiejskich.
2. Rozwój obszarów produkcyjnych lub przemysłowo-usługowych.

W latach 2015-2020 wydano ponad 230 pozwoleń na budowę dla inwestycji zlokalizowanych na terenie Gminy Krościenko Wyżne.

3. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.

Układ przestrzenny gminy ma charakter harmonijny i pasmowy. Istniejąca zabudowa warunkuje dalszy rozwój osadnictwa na istniejących zasadach zagospodarowania przestrzennego oraz na wyznaczonych terenach sąsiadujących z nimi. Nie występuje znaczna ilość zabudowy rozproszonej.

Uwarunkowaniem jest konieczność zachowania walorów krajobrazowych, istniejących na terenach chronionych oraz wzdłuż obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej. Utrzymanie dotychczasowej poprawnej kondycji składników środowiska przyrodniczego tj. doliny cieków, terenów roślinności, terenów rolniczych oraz leśnych wymaga dalszej prawidłowej gospodarki i kontynuowania działań poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

Na całym obszarze gminy należy dążyć do utrzymania jednolitego charakteru zabudowy poprzez tworzenie zabudowy plombowej i zwartej zabudowy wiejskiej.

4. Diagnoza, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy.

W oparciu o Strategię Rozwoju Gminy Krościenko Wyżne do roku 2025 dokonano analiz w kontekście strefy przyrodniczej oraz społecznej.

Analizy środowiskowe:

W celu określenia potrzeb i możliwości rozwojowych gminy w kontekście strefy przyrodniczej, w oparciu o dostępne dokumenty, określono stan środowiska na terenie gminy.

Zgodnie z analizą zdiagnozowano oraz zinterpretowano silne i słabe strony oraz zagrożenia dla Gminy Krościenko Wyżne.

Silne strony:

- możliwość rozwoju agroturystyki,
- korzystne położenie geograficzne,
- walory krajobrazowe wynikające z ukształtowania terenu,
- dobry stan środowiska naturalnego, małe zanieczyszczenie gleb,
- czyste środowisko, brak zanieczyszczeń przemysłowych,
- bogactwa naturalne,
- brak na terenie gminy dużych koncernów przemysłowych,
- dobry stan zabytków kultury materialnej,
- korzystne położenie obiektów zabytkowych przy szlakach komunikacyjnych.

Zagrożenia środowiska:

- nielegalne wysypiska śmieci (składowanie odpadów w lasach i wyrobiskach),
- nielegalna penetracja terenów leśnych (wycinka lasów), nieprawidłowo przeprowadzone melioracje wodne.

Biorąc pod uwagę warunki przyrodnicze, występowanie obszarów prawnie chronionych oraz obecne zainwestowanie terenów, a także stopień zaawansowania rolnictwa, na terenie gminy nie występują potencjalne konflikty między rozwojem funkcji rolniczych i inwestycyjnych, a wymogami przepisów odrębnych w zakresie ochrony środowiska.

Należy dążyć do sukcesywnej rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na obszarach zurbanizowanych, tam, gdzie ona nie występuje.

Nie przewiduje się wydatków i inwestycji związanych z ochroną środowiska, poza znacznymi nakładami finansowymi związanymi z gospodarką komunalną.

Analizy społeczne

W kontekście strefy społecznej Gmina Krościenko Wyżne ma następujące silne i słabe strony:

Silnymi stronami gminy pod względem społecznym są:

- bezpieczeństwo mieszkańców,
- możliwość rozwoju agroturystyki i ekoturystyki,
- bardzo dobrze prowadzona gospodarka leśna,
- rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna skutkująca zwiększeniem zaangażowania młodych ludzi w uprawianie sportu,
- silnie rozwinięta kultura lokalna z licznymi ośrodkami jej krzewienia.

Słabymi stronami gminy pod względem społecznym są:

- nieatrakcyjny, mały i stosunkowo wąski rynek pracy, wynikający z niskiej liczby przedsiębiorstw oraz ograniczonego zainteresowania inwestowaniem w gminie,
- niskie kwalifikacje zawodowe i wykształcenie osób bezrobotnych,
- niski poziom dochodów ludności,
- mała różnorodność świadczonych usług,
- rozdrobniona struktura gruntów utrudniająca prowadzenie efektywnej gospodarki rolnej.

Szansami dla gminy pod względem społecznym jest :

- podniesienie poziomu infrastruktury,
- rozwój rolnictwa, turystyki, funkcji letniskowych, sportu i rekreacji,
- zbudowanie dobrej jakościowo sieci drogowej,
- rozwój agroturystyki,
- alternatywne źródła energii.

5. Stan środowiska.

5.1. Podstawowe elementy środowiska.

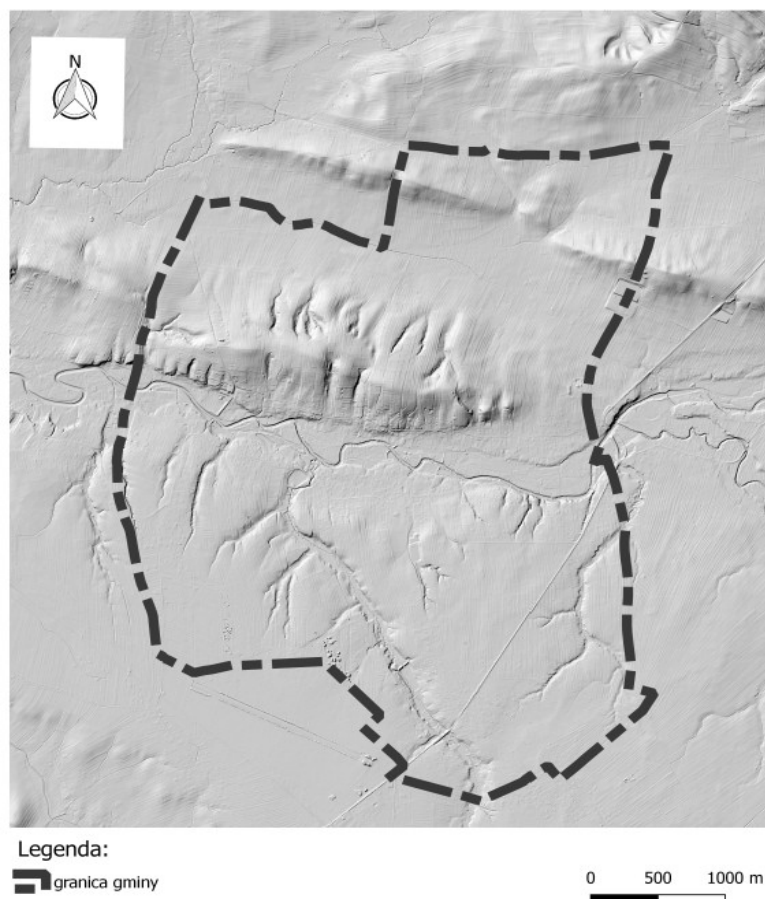
5.1.1. Geomorfologia.

Według regionalizacji Polski wg Jerzego Kondrackiego, Gmina Krościenko Wyżne położona jest w zasięgu dwóch mezoregionów: Kotliny Jasielsko-Krośnieńskiej oraz Pogórza Dynowskiego.

Północno-wschodnia część gminy o powierzchni około 1 km² położona jest w obrębie Pogórza Dynowskiego, które przy granicy z Kotliną Jasielsko-Krośnieńską charakteryzuje się wyrazistymi wzniesieniami zbudowanych z odpornych piaskowców ciężkowickich.

Pozostała część gminy znajduje się na terenie Kotliny Jasielsko-Krośnieńskiej. Jest ona rozległym obniżeniem położonym tylko kilkanaście metrów powyżej dna doliny Wisłoka. Obniżenie powstało

w centralnym synklinorium karpackim, wypełnionym warstwami krośnieńskimi, nieodpornymi na denudację. Tereny Kotliny Jasielsko-Krośnieńskiej są najstarszymi w Polsce terenami wydobycia ropy naftowej, której złoża nigdy nie były zasobne, a z czasem w wyniku eksploatacji zostały całkiem wyczerpane. Środowisko przyrodnicze na terenie kotliny jest silnie przekształcone.

Rysunek 4. Rzeźba terenu Gminy Krościenko Wyżne. Źródło: Opracowanie własne.

Rzeźba terenu Gminy Krościenko Wyżne jest urozmaicona. Najniższy punkt w gminie położony jest na wysokości około 262,1 m n.p.m. Natomiast najwyższy punkt gminy to szczyt o nazwie Góra Marynkowska położony na wysokości 329,3 m n.p.m.

Na terenie gminy występują osuwiska oraz tereny zagrożone występowaniem ruchów masowych. Ich największa koncentracja przypada w okolicach koryta rzeki Wiśłok.

Zjawiskiem intensyfikującym rozwój osuwisk są duże opady atmosferyczne. W obszarach szczególnie podatnych na rozwój osuwisk, a więc takich, gdzie występuje duże nachylenie zboczy, do rozwoju procesów osuwiskowych może dojść w wyniku źle prowadzonych inwestycji budowlanych (podcinanie stoków, intensywna zabudowa).

5.1.2. Budowa geologiczna.

Gmina Krościenko Wyżne położona jest w zasięgu fliszu karpackiego, którego podstawową cechą są serie naprzemianległe ułożonych warstw skał osadowych morskiego pochodzenia, składających się z ławic i warstw zlepieńców, piaskowców, mułowców i iłowców, rzadziej rogowców i margli. Są zbudowane ze skał fliszowych, które powstały w głębokim zbiorniku morskim za sprawą prądów zawieszinowych. Na terenie gminy dominują skały detrytyczne, lecz na powierzchni odsłaniają się głównie skały średnio i gruboziarniste.

Ruchy tektoniczne, które wykształciły obecny krajobraz gminy miały miejsce w neogenie. Gmina Krościenko Wyżne jest położone w strefie nasunięć płaszczowiny podśląskiej i śląskiej. Południowa część gminy, położona w obrębie Kotliny Jasielsko-Krośnieńskiej zbudowana jest z nieodpornej na erozję i denudację warstwy krośnieńskiej płaszczowiny śląskiej, która na tym terenie stanowi obszerne synklinorium, nazywanej centralną depresją karpacką. Pogórze Dynowskie znajduje się w czołowej strefie płaszczowiny śląskiej i jest zbudowane z piaskowców istebniańskich (czarnorzeckich), dolnokredowych i ciężkowickich, które są przekładane cienkimi warstwami łupków.

5.1.3. Surowce mineralne.

Ze względu na budowę geologiczną gminy baza surowców na terenie Krościenka Wyżnego jest dość uboga. Jedyne znaczenie surowcowe mają trzeciorzędowe piaskowce ciężkowickie, które stanowią skałę zbiornikową dla surowców bitumicznych: ropy naftowej i gazu ziemnego. Gmina Krościenko Wyżne nie ma znaczenia surowcowego w zakresie kruszyw.

Na obszarze Gminy Krościenko Wyżne występują następujące złoża surowców mineralnych:

- Złoże gazu ziemnego „Iskrzynia” nr 4652 w Krościenku Wyżnym.
- Złoże ropy naftowej „Krościenko” nr 4789 w Krościenku Wyżnym.

Poza powyższymi pokładami gmina nie posiada innych surowców mineralnych.

5.1.4. Wody powierzchniowe i gruntowe.

Głównym elementem układu hydrologicznego Gminy Krościenko Wyżne jest rzeka Wisłok. Obszar gminy znajduje się w następujących granicach JCWP:

Nazwa JCWP	Kod JCWP	Typ abiotyczny	Status	Stan/potencjał ekologiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Ewentualne odstępstwa	Cele środowiskowe
Ślącza	RW20001 22263149	12 – potok fliszowy	Naturalny	Słaby	Zagrożony	4(4)-1	<ul style="list-style-type: none"> • dobry stan ekologiczny; • dobry stan chemiczny;
Przecznica	RW20001 2226312	12 – potok fliszowy	Naturalny	Co najmniej dobry	Niezagrożony	brak	<ul style="list-style-type: none"> • dobry stan ekologiczny; • dobry stan chemiczny;
Wisłok od Zb. Besko do Czarnego Potoku	RW20001 42263337	14 – mała rzeka fliszowa	Silnie zmieniona część wód	Dobry i powyżej dobrego	Zagrożony	4(4)-1	<ul style="list-style-type: none"> • dobry potencjał ekologiczny; • dobry stan chemiczny;
Morwawa	RW20001 222629	12 – potok fliszowy	Silnie zmieniona część wód	umiarkowany	zagrożony	4(4) -1	<ul style="list-style-type: none"> • dobry potencjał ekologicznych • dobry stan chemiczny,

Tabela 1. Granice JCWP – Gmina Krościenko Wyżne. Źródło: Opracowanie własne.

Część JCWP znajduje się w wykazach obszarów chronionych, wymienionych w art. 317 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne zgodnie z aktualnie obowiązującym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

JCWP Ślącza RW2000122263149 znajduje się w obrębie Czarnorzecko-Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego PK15, w którym ochronie podlegają różnorodność biologiczna, kompleks ekosystemów oraz siedliska gatunków, a w szczególności rzeki, potoki, łągi olszowo-jesionowe, torfowiska zasadowe, młaki, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych. W obrębie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Łąki w Komborni PHL180042, w którym ochronie podlegają: zmiennowilgone łąki trzęślicowe (Molinion), *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous* oraz *Maculinea teleius*.

W granicach JCWP Przecznica RW200012226312 nie występują obszary chronione przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków.

JCWP Wisłok od Zb. Besko do Czarnego Potoku RW2000142263337 znajduje się w obrębie Czarnorzecko-Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego PK15, w którym ochronie podlegają różnorodność biologiczna, kompleks ekosystemów oraz siedliska gatunków, a w szczególności rzeki, potoki, łągi olszowo-jesionowe, torfowiska zasadowe, młaki, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych. W obrębie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Ostoja Czarnorzecka PLH180027, w którym ochronie podlegają: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinosoincanae*, olsy źródłiskowe), *Bombina variegata*, *Triturus montandoni*. W obrębie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030, w którym ochronie podlegają: zmiennowilgone łąki trzęślicowe (Molinion), łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinosoincanae*, olsy źródłiskowe), *Aspius aspius*, *Barbus peloponnesius*, *Cottus gobio*, *Gobio albipinnatus*, *Gobio kessleri*, *Misgurnus fossilis*, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*.

W granicach JCWP Morwawa znajduje się w obrębie OSO Beskid Niski PLB180002, w którym ochronie podlegają: Zimorodek zwyczajny - *Alcedo atthis* (łęgowe), Orlik krzykliwy - *Aquila pomarina*

(Ięgowe), Bocian biały - *Ciconia ciconia* (Ięgowe), Bocian czarny - *Ciconia nigra* (Ięgowe), Derkacz - *Crex crex* (Ięgowe), Żuraw zwyczajny - *Grus grus* (przelotne), Bączek zwyczajny - *Ixobrychus minutus* (Ięgowe). W obrębie OZW Ostoja Jaślicka PLH180014, w którym ochronie podlegają: siedlisko 3220, siedlisko 7140, siedlisko 7230, siedlisko 91E0, Ponikło kraińskie - *Elocharis camiolica*, Bóbr europejski - *Castor fiber*, Wydra europejski - *Lutra lutra*, Kumak górski - *Bombina variegata*, Traszka grzebieniasta - *Triturus cristatus*, Traszka karpacka - *Triturus montandoni*, Brzana peloponeska - *Barbus peloponnesius*, Głowacz białopłetwy - *Cottus gobio*, Biegacz gruzełkowaty - *Carabus variolosus*, Poczwarzka zwężona - *Vertigo angustior*. W obrębie OZW Rymanów PLH180016, w którym ochronie podlegają: siedlisko 91E0. W obrębie OZW Ladzin PLH180038 w którym ochronie podlegają: Czerwończyk nieparek - *Lycaena dispa*, Modraszek nausitous - *Maculinea nausithous*, Modraszek telejus - *Maculinea teleius* oraz OZW Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030, w którym ochronie podlegają: zmiennowilgone łąki trzęślicowe (Molinion), Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe), *Aspius aspius*, *Barbus peloponnesius*, *Cottus gobio*, *Gobio albipinnatus*, *Gobio kessleri*, *Misgurnus fossilis*, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*.

Na terenie gminy występują także cieki zaliczane do tzw. „wód pozostałych”.

Na terenie Gminy Krościenko Wyżne znajdują się następujące jednolite części wód podziemnych:

JCWPD	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Ocena stanu	Cel stanu chemicznego	Cel stanu ilościowego	Ryzyko
PLGW2000152	Dobry	Dobry	Dobry	Dobry stan chemiczny	Dobry stan ilościowy	Niezagrożone

Tabela 2. Jednolite części wód podziemnych na terenie Gminy Krościenko Wyżne. Źródło: Opracowanie własne.

W granicach JCWPd PLGW2000152 nie występują obszary chronione przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków.

Region wodny Górnej Wisły, na obszarze którym znajduje się Krościenko Wyżne, objęty jest „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”. W Planie tym podano cele środowiskowe dla jednolitych części wód, które powinny być osiągnięte do 2015 r., chyba że derogacja określa inaczej.

W przypadku jednolitych części wód powierzchniowych, których stan/potencjał ekologiczny jest obecnie w stanie bardzo dobrym – celem środowiskowym jest utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, dla naturalnych części wód, celem środowiskowym jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, a dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Dodatkowo, w obu przypadkach, wskazano na konieczność utrzymania co najmniej dobrego stanu chemicznego. Natomiast w przypadku obszarów chronionych dorzeczy, celem środowiskowym jest osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód.

Dla jednolitych części wód podziemnych „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, przewiduje następujące cele środowiskowe:

- zapobieganie lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- działania niezbędne dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

5.1.5. Klimat lokalny.

Gmina Krościenko Wyżne położona jest w tarnowsko-rzeszowskim regionie klimatycznym, charakteryzującym się stosunkowo częstym występowaniem dni bardzo ciepłych z dużym opadem atmosferycznym. Liczniej niż w pozostałych regionach występują tu również przymrozki oraz umiarkowanie chłodna temperatura.

Region charakteryzuje się zróżnicowanym klimatem. Poszczególne cechy klimatu podgórskiego są zauważalne w zależności od wysokości nad poziomem morza. Najłagodniejsze warunki panują w kotlinach, a im wyżej, tym klimat jest ostrzejszy.

Średnia roczna temperatura w gminie Krościenko Wyżne wynosi ok. 7°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 18°C, a najchłodniejszym styczeń, kiedy średnia temperatura wynosi -2,8°C. Pokrywa śnieżna na obszarze gminy zalega nawet do 150 dni. Roczna suma opadów na terenie gminy waha się od 750 do 800 mm/m². Największe opady notuje się w miesiącach letnich, najmniejsze natomiast w miesiącach zimowych.

Do osobliwości klimatycznych występujących na terenie gminy zalicza się:

- wyższe temperatury wczesną jesienią niż na wiosnę,
- okresy mroźnej, słonecznej pogody w sezonie zimowo-wiosennym spowodowane przez napływające powietrze arktyczne,
- silne spadki temperatury w dolinach (inwersje temperatury), często w sezonie zimowo-wiosennym,
- znaczne kontrasty termiczne na stokach w zależności od ich ekspozycji,
- okresy nagłych odwilży w sezonie jesienno-zimowym,
- obfite opady deszczu późną wiosną i wczesnym latem,
- długotrwałość opadów,
- duże prędkości wiatru w wyższych partiach gór,
- silne gołoledzi.

5.1.6. Szata roślinna.

Przed zasiedleniem tereny Gminy Krościenko Wyżne porastały zespoły leśne piętra podgórza (dębowe i grabowe), po których pamiątkę stanowią pojedyncze starodrzewy na terenie gminy. Można tu odnaleźć takie siedliska jak las wyżynny czy też ols typowy. Świadectwem dawnych puszczy są obecnie lasy liściaste z przewagą dębu, z których największe (Mała Dębina i Duża Dębina) są własnością państwa i są zarządzane przez Nadleśnictwo Dukla.

Dziś przez brak użytkowania część terenów gminy weszło w stadium sukcesji naturalnej, przez co są zarastane przez zbiorowiska olszy, osiki, brzozy i iwy, które są środowiskiem życia wielu gatunków owadów i ptaków.

Na obszarze parku leśnego „Dębina”, zlokalizowanego na obszarze opracowania, znajdują się pomniki przyrody ożywionej.

5.1.7. Świat zwierząt.

Na terenie gminy występuje wiele stanowisk chronionych i rzadko występujących w Polsce gatunków bezkręgowców, ssaków i ryb.

Dolina Wisłoka jest ostoją wielu rzadkich gatunków ptaków, w tym m. in. dzięcioł zielony, raniuszek, słowik szary, wilga.

Królestwo ssaków reprezentowane jest na terenie gminy przez gatunki takie jak: gronostaj, kuna domowa, lis i zając. Wśród ptaków można spotkać szpaki, kosy, kopciuszkę i bociany białe, a nawet myszołowy pospolite.

5.1.8. Gleby.

Użytki rolne na terenie Gminy Krościenko Wyżne zajmują ok. 13,15 km², co stanowi ponad 85% powierzchni gminy.

Największą powierzchnię zajmują gleby IV klasy bonitacyjnej (ponad 60% użytków rolnych), następnie gleby klasy III (prawie 30% użytków rolnych), a najmniejszą gleby klasy VI. Na obszarze gminy nie występują grunty I klasy bonitacyjnej.

Klasa gruntu	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
I	0	0
II	13,55	1
III	392,78	30
IV	804,16	61
V	96,88	7
VI	8,02	1
suma	13,15	100

Tabela 3. Użytki rolne na terenie Gminy Krościenko Wyżne. Źródło: Opracowanie własne.

Na terenie gminy gleby zaliczane są do gleb górskich, wśród których na obszarze opracowania występują gleby bielcowe, pseudobielcowe, brunatne kwaśne i wylugowane wykształcone na osadach rzecznych. Gleby na terenie Gminy Krościenko Wyżne charakteryzują się dobrze wykształconym i głębokim poziomem próchnicznym, są bogate w podstawowe składniki pokarmowe i są właściwie nawilgotnione. Przy odpowiednim nawożeniu i właściwie dostosowanej agrotechnice plony mogą osiągać imponujące rezultaty.

Za grzbietem Góry Marynkowskiej, na dnie doliny mogą występować stałe lub okresowe podmokłości, których poziom wody gruntowej na tarasach akumulacyjnych może sięgać 40-250 cm, a na utworach wietrzeniowych nawet 100-800 cm. Uregulowania stosunków wodnych na terenie gminy wymaga obecnie ponad 400 ha gruntów.

Rysunek 5. Rozmieszczenie poszczególnych klas gruntów rolnych na terenie Gminy Krościenko Wyżne. Źródło: Opracowanie własne.

5.2. Obszary i obiekty przyrodnicze prawnie chronione.

W granicach Gminy Krościenko Wyżne występują następujące obszarowe formy ochrony przyrody:

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Łąki w Komborni.
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Wiśtok Środkowy z Dopływami.

5.2.1. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Łąki w Komborni PLH180042.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Łąki w Komborni PLH180042 zajmuje powierzchnię 13,14 ha.

Na jego terenie znajduje się wyjątkowy typ siedlisk – zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, które powstają w wyniku okresowego wylewu wód z przepływającego przez obszar potoku bez nazwy, lewego dopływu Ślączi. Teren ten jest położony w kotlinie pomiędzy pasem wzniesień w okolicach Iskrzyni oraz z pasmem Pogórza Dynowskiego, a granice obszaru obejmują najniższą część doliny. Ze względu

na okresowe zalewanie doliny spowodowane wezbraniem lokalnego potoku na łąkach uprzednio użytkowanych jako łąki kośne lub pastwiska obecnie zaniechano dotychczasową działalność.

Na ich duże znaczenie wpływa również liczna populacja pełnika europejskiego oraz występowanie licznych gatunków wymienionych w Zał. II Dyrektywy Siedliskowej.

Dzięki zachowaniu na łące gatunku roślin żywicielskich chronione gatunki motyli przeprowadzają na terenie Obszaru pełne cykle rozwojowe.

W obszarze występują następujące ważne dla Europy typy siedlisk przyrodniczych z Zał. I Dyr. Siedliskowej:

- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)

oraz ważne dla Europy gatunki zwierząt z Zał. II Dyr. Siedliskowej:

- kumak górski – płaz,
- modraszek telejus – bezkręgowiec,
- modraszek nausitous – bezkręgowiec,
- czerwonończyk nieparek – bezkręgowiec.

Dodatkowo występują na terenie obszaru inne ważne gatunki flory i fauny takie jak:

- mieczyk dachówkowaty – roślina,
- paż żeglarz – bezkręgowiec,
- pierwiosnek wyniosły – roślina,
- pełnik europejski – roślina.

5.2.2. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030 zajmuje powierzchnię 1064,64 ha. Wisłok jest największym dopływem Sanu, który ma długość ok 205 km oraz powierzchnię zlewni ok. 3530 km². Rzeka ma charakter ciek podgórskiego, przepływającego przez Kotlinę Jaślisko-Krośnieńską, Pogórze Strzyżowskie oraz Dynowskie, z wyłączeniem odcinka górskiego przed zaporą w Besku. Jego krótki odcinek przepływa przez Podgórze Rzeszowskie.

Wisłok należy do grupy małych rzek fliszowych. Znaczną część zlewni Wisłoka to tereny rolniczo-produkcyjne o średnim natężeniu czynników zagrażających środowisku. Gdziekolwiek pola uprawne graniczą bezpośrednio z korytem rzeki.

Szerokość koryta może osiągać od 5-10 m do nawet 20 m w dolnej części. Równie zróżnicowane wartości może osiągać głębokość koryta rzeczno, bo aż od 0,15 m do 3 m. Dno rzeki jest przeważnie kamieniste, jedynie w środkowej części dno jest piaszczysto-żwirowe. Przebieg rzeki jest równie zróżnicowany.

Tereny nadrzeczne, nawet te pozbawione siedlisk należy włączyć w granice ostoi celem ochrony samego koryta rzeczno.

W obszarze występują następujące ważne dla Europy typy siedlisk przyrodniczych z Zał. I Dyr. Siedliskowej, w tym siedliska priorytetowe (*):

- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion),
- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris),

- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum),
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe, i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe)*

oraz ważne dla Europy gatunki zwierząt z Zał. II Dyr. Siedliskowej:

- boleń pospolity – ryba,
- brzanka karpacka – ryba,
- koza pospolita – ryba,
- głowacz białopłetwy – ryba,
- minóg strumieniowy – ryba,
- wydra europejska – ssak,
- czerwończyk nieparek – bezkręgowiec,
- piskorz – ryba,
- modraszek nausitous – bezkręgowiec,
- modraszek telejus – bezkręgowiec,
- różanka europejska – ryba,
- kiełb białopłetwy – ryba,
- kiełb kesslera – ryba,
- skójką gruboskorupowa – bezkręgowiec,
- okoń – ryba,
- kleń – ryba.

5.2.3. Pomniki przyrody.

Na obszarze gminy zarejestrowanych jest 12 pomników przyrody:

1. Dąb szypułkowy, rosnący przy ul. Dworskiej obok budynku mieszkalnego nr 16 na dz. nr ew. 2576.
2. Dąb szypułkowy, rosnący przy ul. Dworskiej obok budynku mieszkalnego nr 16 na dz. nr ew. 2595.
3. Dąb szypułkowy, rosnący przy ul. Wiśloczej nad rzeką Wiśtok na dz. nr ew. 2595.
4. Dąb szypułkowy, rosnący przy ul. Wiśloczej nad rzeką Wiśtok na dz. nr ew. 2595.
5. Dąb szypułkowy, rosnący przy ul. Wiśloczej nad rzeką Wiśtok na dz. nr ew. 2595.
6. Dąb szypułkowy położony nad rzeką Wiśtok na dz. nr ew. 2595.
7. Dąb szypułkowy, rosnący przy ul. Wiśloczej nad rzeką Wiśtok na dz. nr ew. 2576.
8. Wiąz pospolity, rosnący przy ul. Wiśloczej nad rzeką Wiśtok na dz. nr ew. 2595.
9. Lipa drobnolistna, rosnąca przy ul. Brzozowskiej obok domu parafialnego na dz. nr ew. 4176.
10. Wiąz górski, rosnący przy ul. Dworskiej obok zabudowań dworskich na dz. nr ew. 2598.
11. Dąb szypułkowy, rosnący przy ul. Dworskiej obok zabudowań dworskich, na dz. nr ew. 2598.
12. Dąb szypułkowy, rosnący przy ul. Parkowej w Parku Leśnym Dębina nad stawem na dz. nr ew. 2776.

5.2.4. Węzły i korytarze ekologiczne.

Węzły i korytarze ekologiczne stanowią kompleks przestrzennie powiązanych obszarów odznaczających się istnieniem wartościowych zasobów przyrodniczych oraz wysokimi walorami krajobrazowymi, które zostały w niewielkim stopniu poddane przekształceniom i posiadają naturalny charakter. Przyczynia się to do zachowania istniejących procesów ekologicznych. Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody poprzez korytarz ekologiczny rozumie się obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. System węzłów i korytarzy ekologicznych kształtowany jest głównie przez tereny dolin rzecznych oraz większych kompleksów leśnych wraz z elementami towarzyszącymi (łąki i pastwiska, otwarte tereny rolnicze, mniejsze systemy wodne). Celem utrzymania i wyznaczenia nowych korytarzy ekologicznych jest prawidłowy rozwój gatunków, w tym ich ochrona i umożliwienie prawidłowej migracji roślin i zwierząt. Wielkość korytarzy ekologicznych uzależniona powinna być od gatunków, które występują w jego ciągu. Wykształcenie jednolitego systemu przyrodniczego w skali lokalnej, regionalnej i ponadregionalnej, a nawet i europejskiej, wpłynie na odbudowę bioróżnorodności i zrównoważony rozwój.

Przez obszar Gminy Krościenko Wyżne zgodnie z systemem krajowej sieci ekologicznej ECONET-Polska nie przechodzą korytarze ekologiczne.

5.3. Zagrożenia środowiska.

W poniższych punktach przedstawiono istniejące zagrożenia środowiska. Dane zostały przekazane i udostępnione przez Państwowy Monitoring Środowiska poprzez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

5.3.1. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych.

Obszar Gminy Krościenko Wyżne znajduje się w zlewni JCWP Ślącza RW2000122263149JCWP, JCWP Przecznic RW200012226312JCWP, JCWP Morwawa RW20001222629 zaliczone do typu abiotycznego 12 – potok fliszowy, JCWP Wisłok od Zb. Besko do Czarnego Potoku RW2000142263337 zaliczona do typu abiotycznego 14 - mała rzeka fliszowa.

Zgodnie z danymi pozyskanymi z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie przytacza się poniżej, co następuje.

W 2017 r. JCWP Wisłok od Zb. Besko do Czarnego Potoku w punkcie kontrolnym Wisłok – Odrzykoń został zrealizowany program monitoringu operacyjnego, w ramach którego dokonano także badań wskaźników. Klasyfikacji stanu ekologicznego JCWP dokonano na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Klasyfikacja stanu ekologicznego została wykonana na podstawie wyników badań elementów biologicznych i fizykochemicznych. Wskaźnikami biologicznymi ocenianymi w JCWP był fitobentos, wskaźnik IO oceniony został na poziomie klasy III, makrofity sklasyfikowane na poziomie klasy III, makrobezkręgowce bentosowe sklasyfikowane na poziomie klasy II, ichtiofauna sklasyfikowana na poziomie klasy IV, co przełożyło się bezpośrednio na wskazanie klasy elementów biologicznych jako klasy IV.

Elementy fizykochemiczne sklasyfikowano w II klasie potencjału ekologicznego. Wskaźniki fizykochemiczne z grupy specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych sklasyfikowano na poziomie klasy II. JCWP osiągnęła słaby potencjał ekologiczny. W JCWP badano również poziomy substancji priorytetowych i innych szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, w związku z czym określono stan chemiczny poniżej dobrego, a ocenę stanu JCWP wskazano jako zły stan wód.

Badania jakości wód podziemnych wykonane w 2018 r. w ramach monitoringu diagnostycznego wykazały dobry stan chemiczny i ilościowy wód.

Region wodny Górnej Wisły, na obszarze którym znajduje się Gmina Krościenko Wyżne, objęty jest „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, przyjętym przez Radę Ministrów 22 lutego 2011 r. W Planie tym podano cele środowiskowe dla jednolitych części wód, które powinny być osiągnięte do 2015 r., chyba że derogacja określa inaczej. W przypadku jednolitych części wód powierzchniowych, których stan/potencjał ekologiczny jest obecnie w stanie bardzo dobrym – celem środowiskowym jest utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, dla naturalnych części wód, celem środowiskowym jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, a dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Dodatkowo, w obu przypadkach wskazano na konieczność utrzymania co najmniej dobrego stanu chemicznego. Natomiast w przypadku obszarów chronionych dorzeczy, celem środowiskowym jest osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód.

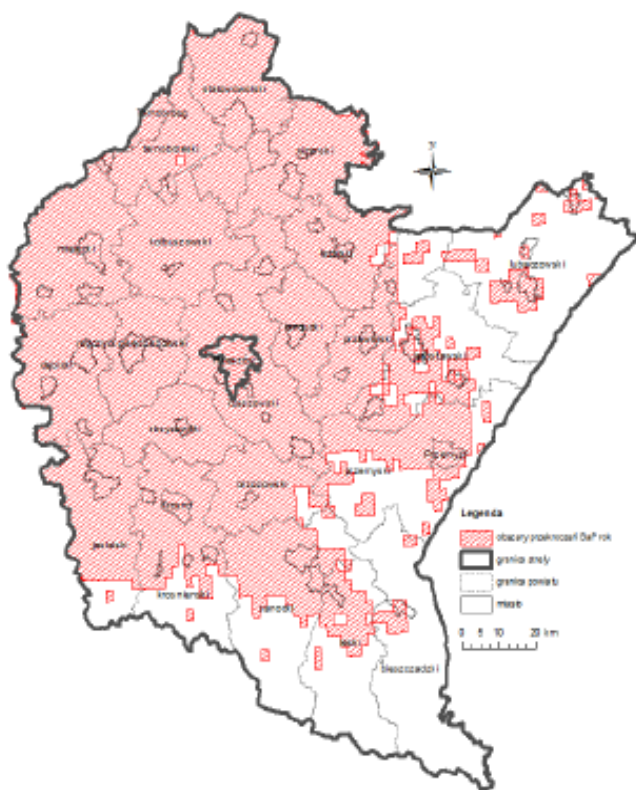
Dla jednolitych części wód podziemnych „Plan gospodarowania wodami” przewiduje następujące cele środowiskowe:

- zapobieganie lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem, a zasilaniem wód podziemnych,
- działania niezbędne dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

5.3.2. Zanieczyszczenie powietrza.

Według Raportu z 2020 roku o stanie środowiska w województwie podkarpackim wskazuje się, iż głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w regionie jest emisja antropogeniczna, wskutek której do atmosfery zostały wprowadzone zanieczyszczenia gazowe (tlenki siarki i azotu), zanieczyszczenia pyłowe oraz benzo(a)piren. Wśród największych zakładów emitujących substancje do powietrza tzw. zakładów szczególnie uciążliwych, w województwie w dalszym ciągu pozostają zakłady energetyczne i ciepłownicze oraz zakłady przemysłowe wymagające znacznych ilości energii do procesów technologicznych.

W latach 2013 – 2018 nie stwierdzono przekroczenia standardów emisyjnych dwutlenku siarki, dwutlenku azotu. Znaczny udział w zanieczyszczeniu powietrza w województwie podkarpackim ma pył PM10, którego stężenie kilkakrotnie przekraczało dopuszczalną normę. Incydentalnie dochodziło do przekroczeń pyłem zawieszonym PM2,5. Substancją, której docelowy poziom na przeważającym obszarze województwa został przekroczony jest benzo(a)piren. Obszary przekroczeń wskazuje poniższa mapa.

Rysunek 6. Obszary przekroczeń w zakresie docelowego średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu w województwie podkarpackim w 2018 r.. Źródło: PMS – Stan środowiska w województwie podkarpackim – raport 2020.

Objęte w roku 2018 oceną, w kryterium ochrony zdrowia, zanieczyszczenia gazowe, tj. SO₂, NO₂, CO, benzen, ozon jak również pył PM_{2,5} i metale w pyłe PM₁₀ (As, Cd, Ni, Pb) osiągały na terenie województwa stężenia nieprzekraczające obowiązujących dla tych substancji wartości kryterialnych (klasa A). W województwie podkarpackim utrzymuje się ponadnormatywne zanieczyszczenie powietrza pyłem zawieszonym PM₁₀ mierzonym w kryterium ochrony zdrowia w zakresie dopuszczalnego stężenia dobowego (klasa C). Na przeważającym obszarze województwa przekroczony został również poziom docelowy benzo(a)pirenu (klasa C).

Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb (PM ₁₀)	As (PM ₁₀)	Cd (PM ₁₀)	Ni (PM ₁₀)	BaP (PM ₁₀)	PM _{2,5}
miasto Rzeszów	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	A
strefa podkarpacka	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	A

Tabela 4. Klasyfikacja stref dla poszczególnych zanieczyszczeń w ocenie jakości powietrza za rok 2018 – kryterium ochrony. Źródło: PMS – Stan środowiska w Województwie Podkarpackim – raport 2020.

Gmina Krościenko Wyżne w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców i środowiska zakupiła czujniki monitorujące jakość powietrza, które zostały zamontowane w sześciu lokalizacjach na terenie gminy. Czujniki tworzą zintegrowany system informacyjno-pomiarowy, który wskazuje stężenie pyłów PM2.5 oraz PM10, wilgotność oraz temperaturę. Czujniki zlokalizowane zostały w następujących miejscach:

- budynek GRN, przy ul. Południowej 1 w Krościenku Wyżnym wraz z tablicą zewnętrzną LED,
- budynek Domu Ludowego w Pustynach przy ul. Centralnej 13 – wraz z tablicą zewnętrzną LED,
- budynek mieszkalny w Krościenku Wyżnym, ul. Północna 298,
- budynek mieszkalny w Krościenku Wyżnym, ul. Brzozowska 133,
- budynek sklepu w Krościenku Wyżnym, ul. Parkowa 2,
- budynek sklepu w Krościenku Wyżnym, ul. Północna 233 A.

5.3.3. Hałas.

W 2018 roku na terenie Województwa Podkarpackiego zostały opracowane mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie. Klimat akustyczny województwa podkarpackiego kształtują trasy komunikacyjne, takie jak: drogi, koleje, lotniska. Jednak to ruch drogowy, odbywający się na ulicach miast, jest głównym zagrożeniem wpływającym na stan klimatu akustycznego. Ze względu na powszechność i gęstość występowania dróg, charakteryzuje się największym zasięgiem oddziaływania i stanowi główne zagrożenie na terenach zurbanizowanych. W latach 2005-2020 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie nie prowadził na obszarze Gminy Krościenko Wyżne monitoringu hałasu z powodu braku uciążliwych akustycznie szlaków komunikacyjnych.

Uciążliwe dla mieszkańców gminy pod względem hałasu mogą być obiekty gospodarcze zlokalizowane w obrębie zabudowy mieszkaniowej oraz ruch kołowy przy drodze krajowej i drogach powiatowych.

6. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

6.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna.

Użytki rolne na terenie Gminy Krościenko Wyżne zajmują ok. 13,15 km², co stanowi ponad 85% powierzchni gminy.

Największą powierzchnię zajmują gleby IV klasy bonitacyjnej (ponad 60% użytków rolnych), następnie gleby klasy III (prawie 30% użytków rolnych), a najmniejszą gleby klasy VI.

Na terenie gminy przeważają gospodarstwa rolne o powierzchni od 1 do 5 hektarów, które stanowią ponad 50% wszystkich gospodarstw. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego dla gminy wynosi 1,84 ha, co jest wskaźnikiem niskim przy założeniu, że przeciętna powierzchnia gospodarstwa rolnego w Polsce wynosi 9 ha.

Struktura gospodarstw rolnych na terenie gminy cechuje się dużym rozdrobnieniem. Produkcja rolna na terenie gminy ma charakter wszechstronny, a co za tym idzie nie jest wyspecjalizowana. Przeważnie uprawiane są ziemniaki i zboża. Najczęściej hodowane są drób, bydło i trzoda chlewna.

6.2. Leśna przestrzeń produkcyjna.

Zalesienie gminy wynosi około 3,9 %, przy średniej województwa podkarpackiego wynoszącej 38,0 % oraz przy średniej krajowej wynoszącej 29,4%.

Lasy zajmują żyzne siedliska górskie i wyżynne z dominacją drzewostanu jodłowego, bukowego i sosnowego. Najliczniejszymi rodzajami drzew są: jodła, buk, sosna, jawor, świerk, modrzew i dąb. Miejscowe lasy charakteryzuje wysoki stopień naturalności oraz duże znaczenie funkcji ochronnych w tym glebochronnych, wodochronnych oraz krajobrazowych i rekreacyjnych.

Park Leśny Dębina położony na terenie Gminy Krościenko Wyżne stanowi pozostałość po dąbrowach, które pokrywały niegdyś Kotlinę Krośnieńską. Swoją funkcję rekreacyjną pełni już od XIX w. kiedy to w ramach włości Zamku Odrzykońskiego wytyczono tam ścieżki do jazdy konnej oraz utworzono staw krajobrazowy.

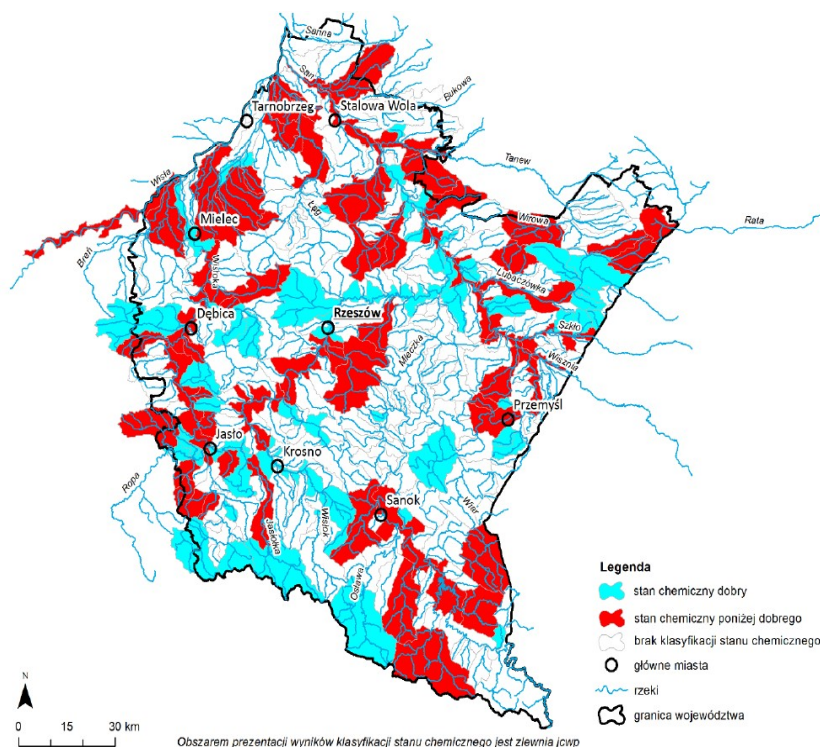
Ogólna powierzchnia lasów na terenie gminy wynosi 33,61 ha, a około 53% tej powierzchni stanowią lasy publiczne.

7. Wielkość i jakość zasobów wodnych.

Gmina Krościenko Wyżne położona jest w obrębie zlewni Sanu. Gmina usytuowana jest po obu stronach rzeki Wisłok, która przepływa przez całą długość miejscowości Krościenko Wyżne, dzieląc ją na dwie strony – północną i południową. Rzeka Wisłok bierze swój początek w Beskidzie Niskim, z góry Kanasiówka. Jest lewym dopływem Sanu o długości 220 km. Wisłok jest rzeką górską o wartkim biegu i skalistym podłożu z licznymi przełomami strukturalnymi poniżej Wisłoka Wielkiego, Wernejówki, Puław Dolnych, Rudawki Rymanowskiej. Na jej dopływach powstały wodospady.

Rzeka górską uchodzi do sztucznego zbiornika wodnego Besko (130 ha, długość 4 km) z zapora betonową o wysokości piętrzenia 30 m, wzniesioną w 1978 r. w miejscowości Sieniawa. Zbiornik przerywa ciągłość rzeki i diametralnie zmienia krajobraz. Rzeka do cofki zbiornika Besko jest w niewielkim stopniu przekształcona przez człowieka. Jakość wody w rzece po upadku PGR-ów uległa radykalnej poprawie.

Z wyników zaprezentowanych w raporcie stanu środowiska w Województwie Podkarpackim stwierdzono, iż wskutek monitoringu stanu wód powierzchniowych zrealizowanego w ostatnich latach tj. 2013 - 2018 potwierdzono istotne zanieczyszczenie wód w regionie i jako główny problem w osiągnięciu celów środowiskowych dla wielu jednolitych części wód (jcw) wskazuje presję zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł komunalnych. Zanieczyszczenia wód w regionie pogłębiają dodatkowo ścieki odprowadzane z niezidentyfikowanych źródeł punktowych oraz z miejskich i rolniczych źródeł obszarowych. Według danych GUS do roku 2018 r. wzrosła ilość oczyszczonych ścieków komunalnych, z tym że rzeka Wisłok, Wisłoka i San w dalszym ciągu są rzekami z największym ładunkiem ścieków. Stan chemiczny rzeki Wisłok został wskazany jako dobry, co obrazuje zamieszczona niżej mapa.

Rysunek 7. Wyniki klasyfikacji stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w Województwie Podkarpackim w 2018 r. Źródło: PMS - Raport stanu środowiska w województwie podkarpackim (2018).

8. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym kulturowego.

Na terenie Gminy Krościenko Wyżne występują, opisane w rozdziale 5, formy ochrony przyrody:

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk łąki w Komborni PLH180042,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030,
- pomniki przyrody.

Gmina położona jest w cennym przyrodniczo obszarze, w związku z czym wszelkie działania planistyczne powinny być podporządkowane i wypracowane w zgodzie z ochroną przyrody i środowiska, zgodnie z przepisami odrębnymi. Obszar gminy przejawia wartości przyrodnicze i środowiskowe, które powinny zostać zachowane.

Przez termin krajobraz należy rozumieć postrzeganą przez ludzi przestrzeń, zawierającą elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowaną w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka.

Krajobraz gminy jest krajobrazem naturalnym – przyrodniczym. Jego podstawowym elementem są faliste tereny gór oraz lasy z punktami i otwarciami widokowymi.

W zakresie ochrony krajobrazu gminy należy dążyć do utrzymania funkcji terenów zielonych i rekreacyjnych oraz utrzymania naturalnego stanu środowiska. Należy dążyć do poprawy estetyki i ujednolicenia istniejących oraz planowanych zabudowań.

Wymogi ochrony krajobrazu kulturowego zostały zawarte w rozdziale 9. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

9. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

9.1. Rys historyczny.

Początki Krościenka Wyżnego datuje się na połowę XIV w., co czyni je jedną z najstarszych osad w powiecie krośnieńskim i okolicy. Ogromne znaczenie dla powstania Krościenka Wyżnego miała akcja kolonizacyjna przeprowadzana przez króla Kazimierza Wielkiego, który przesiedlał na te tereny masowo ludność niemiecką. W dokumentach datowanych na XIV - XV w. wieś miała początkowo nazwę Krosken i była nazywana królewską. Księgi sądowe są cennym źródłem informacji o ewolucji wsi i rozwoju jej mieszkańców. Według pism z początku XVI w. nazywana była Croszczyenko. Źródła wskazują, że to pierwsi osadnicy wzniesli tu drewniany kościół, który przetrwał aż do 1911 r., kiedy to został rozebrany po wybudowaniu nowej świątyni.

Przed rozbiorem Polski, na przełomie XVI i XVII wieku, Krościenko Wyżne było wsią królewską, której ziemie były dzierżawione przez rodziny szlacheckie. W 1624 r. Krościenko Wyżne zostało zniszczone przez Tatarów. Podczas najazdów Tatarskich zostało zniszczonych wiele dokumentów, część z nich również zaginęła. Kiedy władzę nad terenami Polski przejęły władze austriackie pod koniec XVIII w. rozsprzedały ziemie i w ten sposób Krościenko Wyżne stało się własnością rodu Jabłonowskich. Po pierwszym rozbiore Polski Krościenko Wyżne włączono do granic Austrii.

Józef i Marianna Jabłonowscy mieli synów Franciszka, Kazimierza, Ludwika i Leona oraz córkę Zofię, która 1828 roku poślubiła Aleksandra Fredrę. Przyjęcie weselne pary odbyło się w dworze w Krościenku Wyżnym, a jego gospodarzem był brat panny młodej, Leon, którego żoną była Cecylia, siostra znanego pisarza. Goszcząc we dworze natknął się na akta opisujące wieloletni spór między zwaśnionymi rodami o zamek odrzykoński, również wchodzący w skład majątku rodu Jabłonowskich i to zainspirowało go do napisania „Zemsty”.

Dwór w Krościenku Wyżnym często gościł artystów, co przekładało się na powstanie np. takiego utworu jak „Król zamczyska” Seweryna Goszczyńskiego.

Dwór i jego lokatorzy brali czynny udział w życiu parafialnym i to przy ich pomocy w 1911 roku powstał murowany kościół neogotycki pw. św. Marcina. Krościenkiem Wyżnym władali również Skrzyńscy, gdy właścicielka Emilia Jabłonowska wyszła za mąż za szambelana austriackiego. W 1846 r. podczas rzezi galicyjskiej chłopcy, zostali namówieni przez zaborców do napaści na dwór powstańca Mikołaja Nowosielskiego. Wieś po odzyskaniu przez Polskę niepodległości weszła w skład województwa lwowskiego oraz powiatu krośnieńskiego. Podczas II wojny światowej w Krościenku Wyżnym mieścił się Inspektorat AK OP-15.

Po zakończeniu II wojny światowej, w 1945 roku Krościenko Wyżne włączono do Gminy Korczyna, a w 1955 roku stało się siedzibą gromady. W 1995 roku Krościenko Wyżne odłączyło się od Gminy Korczyna i stało się samodzielną gminą w Województwie Krośnieńskim. Od 1999 roku Gmina Krościenko Wyżne leży w Powiecie Krośnieńskim, w Województwie Podkarpackim.

9.2. Zabytki architektoniczne i odniesienia do układu ruralistycznego oraz zabytki archeologiczne.

9.2.1. Zabytki układu ruralistycznego.

Występujące na obszarze Gminy Krościenko Wyżne zasoby środowiska kulturowego w sferze materialnej są świadectwem rozwoju gospodarczego i przestrzennego gminy. Zasoby te reprezentują różnorodność typów i okresów powstania.

Miejscowość Krościenko Wyżne cechuje zabudowa wzdłuż dwóch ulic przebiegających równolegle do rzeki Wisłok – ul. Południowej i ul. Północnej.

9.2.2. Zabytki Gminy Krościenko Wyżne.

Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków:

1. Kościół parafialny pw. Św. Marcina oraz otoczenie, ul. Brzozowska, nr rejestru: A-1319 (dawniej A-191) z dnia 12.03.1990 r.
2. Dwór, ul. Dworska 2, nr rejestru: A-353 z dnia 25.11.1967 r.
3. Park z aleją dojazdową, ul. Dworska 2, nr rejestru: A-353 z dnia 25.11.1967 r.
4. Oficyna dworska, ul. Dworska 2, nr rejestru: A-353 z dnia 25.11.1967 r.
5. Stare kościelisko, ul. Szkolna 34, nr rejestru: A-82 z dnia 30.04.2004 r.
6. Kapliczka Najświętszego Serca Jezusowego, ul. Szkolna 34, nr rejestru: A-82 z dnia 30.04.2004 r.
7. Krypta grobowa Cecylii Jabłonowskiej, ul. Szkolna 34, nr rejestru: A-82 z dnia 30.04.2004 r.

Wykaz obiektów zabytkowych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Krościenko Wyżne:

1. Kościół parafialny pw. św. Marcina oraz otoczenie, ul. Brzozowska, 1908-1914 r.
2. Dwór, ul. Dworska 2, 1651 r.
3. Oficyna dworska, ul. Dworska 2, 1800-1850 r.
4. Park z aleją dojazdową, ul. Dworska 2, 1750-1825 r.
5. Stare kościelisko, ul. Szkolna 34, 1400-1500 r.
6. Krypta grobowa Cecylii Jabłonowskiej, ul. Szkolna 34, 1847 r.
7. Kapliczka Najświętszego Serca Jezusowego, ul. Szkolna 34, 1840-1859 r.
8. Pomnik grunwaldzki, ul. Grunwaldzka przy skrzyżowaniu ul. Kasztanową, 1909 r.
9. Spichlerz i piwnica, ul. Północna 211 (dawniej Krościenko Wyżne Nr 169), 1900-1925 r.
10. Dom, ul. Północna 29 (dawniej Krościenko Wyżne Nr 237), 1900-1925 r.
11. Figura przydrożna, ul. Północna 387 (dawniej Krościenko Wyżne Nr 75), 1946 r.
12. Kapliczka, ul. Południowa 11 (obok Przedszkola), 1875-1899 r.
13. Kapliczka, ul. Północna 256 (dawniej Krościenko Wyżne Nr 104a), 1875-1899 r.
14. Kapliczka, ul. Północna 330 (dawniej Krościenko Wyżne Nr 69), 1900-1925 r.
15. Kapliczka, ul. Brzozowska, przed kościołem 1850-1875 r.
16. Cmentarz rzymskokatolicki, ul. Południowa

W zakresie najważniejszych, wybranych zabytków i dziedzictwa kulturowego na terenie gminy potencjał kulturowy Krościenka Wyżnego obejmuje:

➤ **Zespół kościoła parafialnego**

Do zespołu kościoła parafialnego w Krościenku Wyżnym należą kościół pw. św. Marcina, cmentarz kościelny „stare kościelisko”, krypta grobowa Cecylii Jabłonowskiej oraz kapliczka Najświętszego Serca Jezusowego.

Historia tego zespołu sięga początków istnienia Krościenka Wyżnego. Przy zakładaniu osady wskazano teren pod kościół na pagórku po południowej stronie Wisłoka. Krótco potem stanął w tym miejscu drewniany kościół pw. św. Marcina, który od II połowy XIV w. zaspokajał potrzeby duchowe mieszkańców osady.

Pierwszy drewniany kościół pw. św. Marcina zlokalizowany był blisko rzeki Wisłok. Kościół okazał się za mały oraz występowało zagrożenie zaważenia się świątyni z powodu podmywania wzniesienia przez rzekę. Został rozebrany w 1911 r. Zachowały się po nim czytelne elementy zarysu podmurowania oraz podziemne pozostałości dawnego cmentarza przykościelnego. Na początku XX w. przy wspólnym udziale księży i parafian powstała nowa, murowana świątynia w znacznej odległości od rzeki. W 1936 r. proboszcz sprowadził do Krościenka Wyżnego słynnego artystę Jana Henryka Rosena ze Lwowa, którego dzieła zdobiły już świątynie na całym świecie, by ten wymalował nowopowstały kościół.

*Rysunek 8. Makieta funkcjonującej niegdyś świątyni w Krościenku Wyżnym, ok. 1910 r..
Źródło: parafiakroscienkowyzne.pl*

➤ **Dwór, park dworski, oficyna dworska – ul. Dworska 2**

Zgodnie ze źródłami Krościenko Wyżne na początku swojego istnienia było królewszczyzną. Dopiero w połowie XVIII w. za sprawą Zofii z Leszczyńskich Pełkowej powstał tu dwór, a ona stała się jego pierwszą rezydentką. Z upływem lat dzierżawcy dworu się zmieniali, a w 1828 roku, gdy właścicielem dworu był Leon Jabłonowski odbyło się tu przyjęcie weselne jego siostry, Zofii i hrabiego Aleksandra Fredry. To w tym czasie zespół dworski się powiększył i składał się ówczynie z dwóch oficyn, wozowni, stajni, obory, spichlerza, stodoły, dwóch gumien, domu kucharza, karczmy, kaplicy, pastwisk, warzywnika i sadów. Dodatkowym elementem były nowo powstałe stawy tworzące system wodny. Gości w posiadłości witała topolowa aleja, prowadząca do głównego wejścia do dworu. Bezpośrednie otoczenie budynku stanowiły trawniki, kwiaty, krzewy i rozmaite drzewa. Pod koniec XIX w. do opisanego kompleksu dołączyły również browar i gorzelnia.

Dwór przetrwał II wojnę światową w nienaruszonym stanie, by stać się ofiarą kolejnego ustroju. Pozostawiony bez należytej opieki dwór stał się siedzibą kółka rolniczego, przy którym wybudowano nowe budynki gospodarcze i magazyny. W latach 70. XX w. Krośnieńskie Fabryki Mebli wybudowały nowe magazyny i place składowe, a topolowa aleja została wyłożona betonowymi płytami. W późniejszych latach w wyniku dewastacji dach dworu zawalił się pod ciężarem śniegu.

Do rejestru zabytków został wpisany dwór, jak również park dworski oraz oficyna dworska. Dziś zespół dworsko-parkowy wraz z odbudowaną oficyną jest częścią międzynarodowego szlaku turystycznego „Śladami Aleksandra Fredry”.

Rysunek 9. Oficyna dworu w Krościenku Wyżnym. Źródło: dwor-kroscienkowyzne.pl

9.2.3. Stanowiska archeologiczne.

Rejon gminy i otaczające tereny były penetrowane przez człowieka ze zmiennym nasileniem od około 2 500 lat p.n.e. Osadnictwo neolityczne skupiało się w bliskim sąsiedztwie rzek.

Stanowiska archeologiczne na terenie gminy posiadają zróżnicowany charakter i datowanie. Reprezentowane są przez artefakty archeologiczne sięgające swoją chronologią do epoki kamienia gładzonego (neolit) po okres nowożytny.

Granice obszaru w/w stanowisk należy uszczegółwić na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie Gminy Krościenko Wyżne nie ma stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków.

Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze Gminy Krościenko Wyżne wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków:

Nazwa	Nr st. miejscowości	Nr st. na obszarze	Funkcja obiektu	Chronologia stanowiska	AZP
AZP 111-74/107 Krościenko Wyżne st. 2	2	107	Ślad osadnictwa	<ul style="list-style-type: none"> • Neolit (wcz. EB) • Okres prahistoryczny 	111-74/107
AZP 111-74/108 Krościenko Wyżne st. 3	3	108	Ślad osadnictwa	<ul style="list-style-type: none"> • Okres prahistoryczny 	111-74/108
AZP 111-74/109 Krościenko Wyżne st. 4	4	109	Ślad osadnictwa	<ul style="list-style-type: none"> • Neolit (wcz. EB) • Średniowiecze 	111-74/109
AZP 111-74/110 Krościenko Wyżne st. 5	5	110	Ślad osadnictwa	<ul style="list-style-type: none"> • Epoka kamienia 	111-74/110
AZP 110-75/99 Krościenko Wyżne st. 6	6	99	Ślad osadnictwa	<ul style="list-style-type: none"> • Okres wpływów rzymskich 	110-75/99
AZP 110-75/100 Krościenko Wyżne st. 7	7	100	Ślad osadnictwa	<ul style="list-style-type: none"> • Wczesne średniowiecze 	110-75/100
AZP 110-75/101 Krościenko Wyżne st. 8	8	101	Ślad osadnictwa p. osadniczy	<ul style="list-style-type: none"> • Wczesne średniowiecze 	110-75/101
AZP 110-75/102 Krościenko Wyżne st. 9	9	102	Ślad osadnictwa	<ul style="list-style-type: none"> • Epoka kamienia (wcz. EB) 	110-75/102
AZP 110-75/103 Krościenko Wyżne st. 10	10	103	Ślad osadnictwa p. osadniczy	<ul style="list-style-type: none"> • Epoka kamienia (wcz. EB) 	110-75/103
AZP 110-75/104 Krościenko Wyżne st. 11	11	104	Ślad osadnictwa	<ul style="list-style-type: none"> • Okres prahistoryczny 	110-75/104
AZP 111-75/36 Krościenko Wyżne st. 1	1	36	Ślad osadnictwa	<ul style="list-style-type: none"> • Okres rzymski 	111-75/36

Tabela 5. Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze Gminy Krościenko Wyżne wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków. Źródło: Opracowanie własne.

9.2.4. Dziedzictwo kulturowe oraz dobra kultury współczesnej.

Na obszarze gminy zlokalizowane są następujące pomniki historii:

- **Pomnik Grunwaldzki** – pomnik powstał w 1910 roku, na cześć 500-lecia zwycięstwa pod Grunwaldem. Zastąpił umieszczony w tym miejscu dębowy krzyż. Wraz z krzyżem na tablicy znalazła się kamienna płyta z orłem wzbijającym się do lotu i inskrypcją „Pamiętka obchodu grunwaldzkiego w Krościenku Wyżnym 21/8 1410–1910. Praojcom na chwałę, braciom na otuchę”. W połowie XX w. z inicjatywy Koła Gospodyń Wiejskich odnowiono pomnik, zastępując drewniany krzyż betonowym, a w 2010 Gmina Krościenko Wyżne poddała pomnik renowacji i przesunęła go w głąb drogi, odsuwając go od pobocza.

Na obszarze gminy są zlokalizowane następujące wybrane kaplice i kapliczki:

L.p.	Nazwa	Nr dz. ew.
1.	Kapliczka Najświętszego Serca Jezusowego	4176 (część działki w obszarze murów obwodowych kapliczki)
2.	Figura przydrożna	2242/2
3.	Kapliczka	4011/3
4.	Kapliczka	1466
5.	Kapliczka	1301/6
6.	Kapliczka	4179
7.	Krypta grobowa Cecylii Jabłonowskiej	4175
8.	Pomnik grunwaldzki	2797/3

Tabela 6. Wybrane kaplice i kapliczki zlokalizowane na terenie Gminy Krościenko Wyżne. Źródło: Opracowanie własne.

Na obszarze Gminy Krościenko Wyżne nie ma utworzonych parków kulturowych rozumianych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Na terenie gminy zlokalizowany jest cmentarz rzymskokatolicki – znajduje się przy ul. Południowej, na który składają się dwa oddzielne cmentarze: Cmentarz parafialny w Pustynach oraz cmentarz parafialny w Krościenku Wyżnym. Na terenie Gminy Krościenko Wyżne znajdują się również nieczynne cmentarze, które zostały oznaczone jako miejsca pamięci, gdyż aktualnie nie można wskazać ich dokładnych granic. Miejsca dawnych cmentarzy obecnie są oznaczone symbolicznymi obeliskami oraz głazami. Jednym z niefunkcjonujących, dawnych cmentarzy jest tzw. „cmentarz choleryczny”, znajdujący się w okolicach Księżego Lasu. Znajduje się tam mogiła choleryczna, pochodząca z I połowy XIX w. Jest to miejsce pamięci pochówku ofiar epidemii cholery. W obawie przed rozprzestrzenianiem się epidemii ofiary chowano na terenie lasów, zamiast na cmentarzach wiejskich. Obecnie miejsce pochówku oznaczone jest obeliskiem z pamiątkową tablicą i krzyżem pochodzącym z tamtych czasów, który znajduje się na działce nr ew. 3891/1. Kolejnym niefunkcjonującym cmentarzem jest dawny cmentarz pochodzący z XIX w. Znajdował się on wówczas przy obecnej ul. Szkolnej na działkach nr ew. 4151, 4147, 4148. Obecnie w miejscu dawnego cmentarza znajduje się miejsce pamięci w formie głazu narzutowego.

W obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ochronie podlegają obiekty zabytkowe znajdujące się w rejestrze zabytków. Przy sporządzaniu miejscowych planów, należy poddać analizie i ochronie pozostałe zabytki na terenie gminy, przestrzenie publiczne, przeprowadzić analizy krajobrazowe, wyznaczyć otwarcia widokowe. Należy kontynuować stosowanie tych zasad przy opracowywaniu nowych planów miejscowych lub zmian obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego nie przewiduje projektowanych obszarów i formy ochrony zabytków oraz krajobrazu kulturowego na terenie Gminy Krościenko Wyżne.

9.2.5. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Ze względu na charakter gminy należy zwrócić uwagę na wyeksponowanie wartości kulturowych oraz na sformułowanie szczegółowych zaleceń konserwatorskich odpowiadających współczesnym trendom w tej dziedzinie.

Obecny rozwój myśli konserwatorskiej, wynikający ze zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych oraz z rozwijającej się technologii i zdobywanych doświadczeń, stwarza potrzebę zmiany sposobu traktowania tkanki kulturowej Krościenka Wyżnego.

Obecnie wszystkie znane dobra kultury na terenie gminy w tym m. in. architektura drewniana, miejsca pamięci itd. zostały ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków i są chronione na jej podstawie.

Na terenie gminy występują zidentyfikowane dobra kultury współczesnej, które zostały opisane w powyższych rozdziałach. Dodatkowo na terenie Gminy Krościenko Wyżne funkcjonuje Izba Muzealna, która zalicza się do dóbr kultury współczesnej. Mieści się w trzech pomieszczeniach dawnej organistówki, gdzie prezentowane są obecnie eksponaty związane z historią i kulturą wsi, m.in. wyposażenie tradycyjnej chaty z licznymi przedmiotami codziennego użytku, dawne narzędzia ludowe, stroje ludowe, archiwalia związane z funkcjonowaniem miejscowej szkoły. Izba muzealna powstała dzięki inicjatywie Koła Gospodyń Wiejskich.

Obiekty ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków – dziedzictwo kulturowe niewpisane do rejestru zabytków, wymagają ochrony na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przepisów odrębnych.

Zagrożeniami dla substancji zabytkowej Gminy Krościenko Wyżne są m. in.:

- brak infrastruktury technicznej na terenie zabytków,
- degradacja zabytków,
- zagrożenia inwestycjami o znaczącym wpływie na krajobraz otoczenia zabytków,
- brak restaurowania istniejących zidentyfikowanych i zachowanych zabytków.

10. Krajobraz Gminy Krościenko Wyżne.

Przez termin „krajobraz” należy rozumieć postrzeganą przez ludzi przestrzeń, zawierającą elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowaną w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka. Krajobraz Gminy Krościenko Wyżne jest urozmaicony. Do podstawowych jego elementów należy zaliczyć pasma górskie, doliny rzeczne oraz różnorodną zabudowę będącą wynikiem działalności człowieka.

W krajobrazie gminy występuje dominanta przestrzenna. Funkcję tę spełnia kościół parafialny pw. Św. Marcina wraz z przyległym do niego placem. Na negatywny odbiór krajobrazu gminy mogą wpływać budynki o niezadowalającym stanie technicznym.

Walory krajobrazu Gminy Krościenko Wyżne

Z punktu widzenia potrzeb „Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne” najistotniejsze jest wskazanie obszarów o wysokich i najwyższych walorach krajobrazu.

Współczesny krajobraz cechuje zabudowa wzdłuż dwóch ulic przebiegających równolegle do rzeki Wisłok. Do obszarów krajobrazu otwartego o najwyższych walorach zalicza się większość obszaru gminy, gdzie został zachowany wysoki stopień naturalności zbiorowisk roślinnych i harmonijność krajobrazu.

Jednym z podstawowych czynników decydujących o atrakcyjności krajobrazu są warunki ekspozycji i percepcji krajobrazu.

Gmina ze względu na urozmaicone ukształtowanie i formę naturalną krajobrazu dysponuje znaczną liczbą szczytów takich jak np. Góra Marynkowska (329,3 m n. p. m.).

11. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych.

Na dzień sporządzania „Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne”, Sejmik Województwa nie uchwalił audytu krajobrazowego dla województwa podkarpackiego.

12. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem.

12.1. Struktura społeczna gminy.

12.1.1. Demografia.

Łączna liczba ludności w gminie na dzień 31.12.2020 r. wynosiła 5 601 osób. Zmiany demograficzne w poszczególnych latach przedstawia poniższe zestawienie:

rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba mieszkańców ogółem	5 570	5 570	5 610	5 645	5 613	5 601
Liczba kobiet	2 791	2 777	2 801	2 808	2 778	2 775
Liczba mężczyzn	2 779	2 793	2 809	2 837	2 835	2 826

Tabela 7. Liczba mieszkańców Gminy Krościenko Wyżne z podziałem na płeć w wybranych latach. Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Krościenko Wyżne.

	kobiety	mężczyźni	ogólnie
W wieku przedprodukcyjnym	15,4 %	17,4 %	19,6 %
W wieku produkcyjnym	60,8 %	70,0 %	62,2 %
W wieku poprodukcyjnym	23,8 %	12,6 %	18,2 %

Tabela 8. Procentowy udział mieszkańców Gminy Krościenko Wyżne z podziałem na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny w 2019 r.. Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS.

rok	urodzenia (os.)	zgony (os.)	przyrost naturalny
2005	63	61	2
2010	62	38	24
2015	60	44	16
2019	54	48	6

Tabela 9. Przyrost naturalny Gminy Krościenko Wyżne w wybranych latach. Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Migracje na pobyt stały – dane z 31.12.2019 r.:

	W liczbach bezwzględnych			
	2005	2010	2015	2019
Zameldowania w ruchu wewnętrznym	74	57	44	45
Wymeldowania w ruchu wewnętrznym	40	42	32	51
Saldo migracji	34	15	12	-6
Zameldowania z zagranicy	0	2	0	1
Wymeldowania za zagranicę	0	0	0	0
Saldo migracji zagranicznych	0	2	0	1
Saldo migracji ogółem	34	17	12	-5

Tabela 10. Migracje na pobyt stały w gminie Krościenko Wyżne. Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS.

Zgodnie z powyższymi tabelami, w gminie do roku 2018 obserwowano wzrost liczby ludności, natomiast od roku 2018 widoczny jest sukcesywny spadek. Ma na to wpływ przede wszystkim przyrost naturalny, którego poziom waha się w zależności od roku.

W gminie przypada na 100 kobiet – 102 mężczyzn, co jest wartością zrównoważoną i prawidłową. Średni wiek kobiet wynosi ok. 41,1 lat, a mężczyzn ok. 38 lat.

Liczba osób zamieszkujących poszczególne tereny obrazuje warunki ekofizjograficzne oraz warunki rozwoju urbanistycznego. Duża liczba mieszkańców osiedlonych na danym terenie związana jest m. in. z występowaniem dobrych warunków fizjograficznych, dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną oraz komunikacyjną, dostępnością do usług oraz walorami przyrodniczo-środowiskowymi.

Tworząc na terenie gminy przede wszystkim nowe miejsca pracy, wzmacniając zaplecze socjalne, edukacyjne i kulturalne oraz wspierając dostępność komunikacyjną, dostępu do infrastruktury technicznej, można uzyskać zmniejszenie ruchów migracyjnych ludności na zewnątrz.

W kształtowaniu warunków życia oraz jego wysokiej jakości należy zintegrować możliwość pracy zarobkowej oraz unikatowe walory przyrodnicze gminy.

Należy także stosować rozwiązania przestrzenne, pozwalające na podniesienie standardu życia w gminie, zarówno ekonomicznego jak i przestrzennego, aby zachęcić migrantów spoza obszaru gminy do osiedlania się na terenie gminy. Należy kreować harmonię i ład przestrzenny.

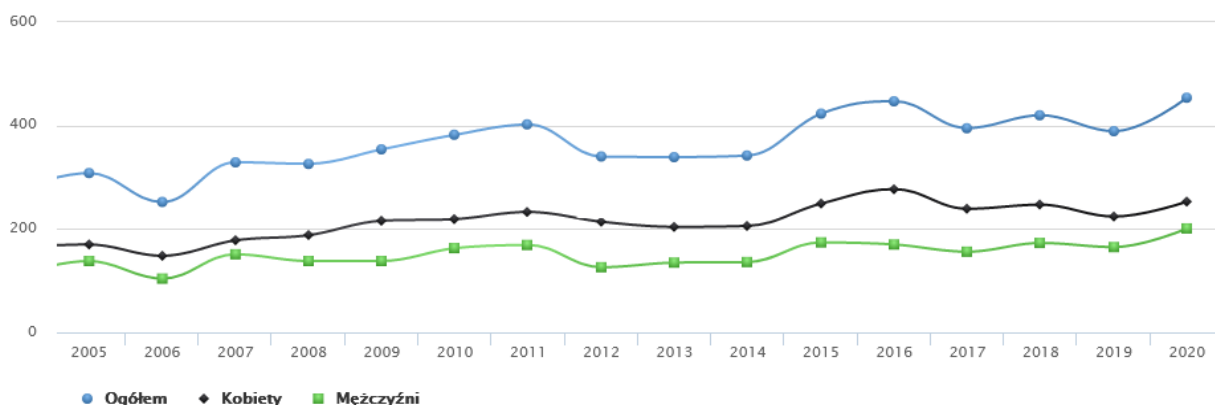
12.1.2. Zatrudnienie.

Zdecydowana większość mieszkańców gminy jest zatrudniona poza jej granicami w sektorach: przemysłowym, usługowym oraz finansowym. Część utrzymuje się również z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Dla niewielkiego odsetka mieszkańców jest to jedyne źródło dochodu. Należy również zwrócić uwagę na fakt, iż mieszkańcy zatrudnieni w różnych sektorach, czy prowadzący jednoosobowo działalność gospodarczą prowadzą również indywidualne gospodarstwa rolne stanowiące dla nich dodatkowe źródło dochodu.

Liczba pracujących według płci – dane z 31.12.2020 r.:

rok	płeć		ogółem
	mężczyźni	kobiety	
2005	138	170	308
2010	163	219	382
2015	174	249	423
2020	201	253	454

Tabela 11. Liczba mieszkańców pracujących na terenie Gminy Krościenko Wyżne wg płci. Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS.

Wykres 1. Liczba pracujących na terenie Gminy Krościenko Wyżne w latach 2005 – 2020 wg płci. Źródło: GUS, Polska w liczbach.

Wśród osób zatrudnionych na terenie gminy przeważają kobiety. Liczba osób zatrudnionych wykazuje tendencję wzrostową.

Należy wyznaczyć możliwości przestrzenne i infrastrukturalne w celu rozwoju ośrodków produkcyjnych i usługowych, które przyczynią się do bogacenia lokalnej społeczności oraz podniesienie jakości warunków życia.

W celu tworzenia nowych miejsc pracy należy, oprócz wyznaczenia obszarów predysponowanych do lokalizacji nowych inwestycji o charakterze usługowym oraz produkcyjnym (bez udziału przedsiębiorstw mogących wpływać negatywnie na środowisko), stworzyć programy promujące mające na celu pozyskanie nowych inwestorów.

Poniżej przedstawiono dane charakteryzujące stan bezrobocia na terenie gminy.

Stopa bezrobocia w gminie Krościenko Wyżne:

	2005	2010	2015	2020
Ogółem	19,0 %	16,9 %	12,1 %	5,9 %

Tabela 12. Stopa bezrobocia na terenie Gminy Krościenko Wyżne w wybranych latach. Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS.

Stopa bezrobocia w grudniu 2020 r., dla Gminy Krościenko Wyżne wynosiła 5,9%, w województwie podkarpackim 9,1%, a w Polsce 6,2%.

Na terenie gminy bezrobocie na przestrzeni ubiegłych lat spadało, aczkolwiek może to być związane ze wzrostem bezrobotnych niezarejestrowanych. W celu ochrony przed wzrostem bezrobocia należy bezwzględnie aktywować nowe tereny z przeznaczeniem dla prowadzenia usług i produkcji oraz wprowadzić programy wspierające rozwój rolnictwa na terenie gminy.

12.1.3. Struktura usługowa.

Centrum miejscowości Krościenko Wyżne stanowi główny ośrodek usługowy gminy. Znajdują się tu sklepy, urząd, kościół i szkoła.

Oprócz usług podstawowych (działalności prywatnych), na terenie gminy funkcjonują:

- Apteka „Werbena BIS”, ul. Szkolna 6.
- Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krościenku Wyżnym, ul. Szkolna 13 z filią w Pustynach.

Na terenie gminy zlokalizowany jest także:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krościenku Wyżnym.
- Gminna Biblioteka Publiczna w Krościenku Wyżnym.
- Gminna Biblioteka Publiczna w Krościenku Wyżnym filia w Pustynach.
- Izba Muzealna w Krościenku Wyżnym.

Struktura usługowa gminy zaspokaja zbiorowe potrzeby mieszkańców. W celach rozwoju należy aktywować tereny pod wyspecjalizowaną działalność usługową, które pozwoliłyby na rozwój funkcji oraz wprowadzenie nowych form usługowych na teren gminy. W związku z rolniczym charakterem obszaru zakłada się możliwość rozwoju usług związanych ze sprzedażą produktów rolnych, a także wszelkich usług związanych z turystyką, rekreacją i sportem.

Należy zauważyć, że na terenie gminy nie ma obiektu zapewniającego opiekę osobom starszym tj. placówki pielęgnacyjno-opiekuńczej, co przy wzroście liczby mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym należy uwzględnić w strukturze rozwoju gminy.

Gmina Krościenko Wyżne nie posiada statusu uzdrowiska, w związku z czym na jej terenie nie występują zakłady lecznictwa uzdrowiskowego. Jednakże najbliższe ośrodki tego typu znajdują się w Rymanowie-Zdroju oraz Iwoniczu-Zdroju, co stwarza możliwość rozwoju turystyki na terenie samej Gminy Krościenko Wyżne, przy wykształceniu poprawnej infrastruktury turystycznej, w tym ulokowania baz noclegowych o wyższym standardzie niż obiekty agroturystyczne oraz lokowanie obiektów typu SPA.

Należy także stworzyć bazę turystyczną w oparciu o tzw. „turystykę młodzieżową oraz tanią pod względem kosztów” w postaci pól namiotowych oraz miejsc przeznaczonych do parkowania samochodów typu camper.

12.1.4. Obiekty przemysłowe, składowe oraz infrastrukturalne.

Na terenie gminy działa kilka zakładów produkcyjnych, aczkolwiek nie występują duże ośrodki produkcyjne, które stanowiłyby miejsce zatrudnienia dla dużej liczby lokalnej społeczności.

Do najważniejszych podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie gminy należą m. in.:

- Wytwórnia Ciast i Lodów SANTOS Marek Bargieł, ul. Południowa 51, 38-422 Krościenko Wyżne.
- PELMET, ul. Marynkowska 5, 38-422 Krościenko Wyżne.
- Stacja Paliw MOYA Krościenko Wyżne, ul. Brzozowska 98, 38-422 Krościenko Wyżne.
- WALTER – Producent maszyn i pił do obróbki drewna, ul. Księża 83, 38-422 Krościenko Wyżne.
- Kiara Sp. z o.o., ul. Księża 31, 38-422 Krościenko Wyżne.
- Giovanni Meble, ul. Księża 83, 38-422 Krościenko Wyżne.

12.2. Infrastruktura społeczna.

12.2.1. Oświata.

Na terenie gminy funkcjonuje:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Krościenku Wyżnym, ul. Szkolna 34, 38-422 Krościenko Wyżne.
- Samorządowe Przedszkole im. Wandy Chotomskiej w Krościenku Wyżnym, ul. Południowa 11, 38-422 Krościenko Wyżne.

- Przedszkole św. Józefa prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP NP, ul. Szkolna 36, 38-422 Krościenko Wyżne.

Uzupełnieniem oferty szkół jest Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji, ul. Sportowa 1, 38-422 Krościenko Wyżne, oferujący zaplecze sportowe dla uczniów szkoły podstawowej i podopiecznych placówek przedszkolnych.

Na terenie gminy nie ma placówek kształcenia ponadpodstawowego. Młodzież z terenu gminy ma możliwość kształcenia się na poziomie ponadpodstawowym w szkołach położonych na terenie Miasta Krosno i powiatu krośnieńskiego.

		2005	2010	2015	2020
Szkolnictwo podstawowe	ogółem	1	1	1	1
	oddziały w szkołach	17	14	16	20
	uczniowie	364	305	301	354
		2005	2010	2015	2020
Gimnazja	ogółem	1	1	1	0
	oddziały w szkołach	10	10	9	0
	uczniowie	220	216	174	0

Tabela 13. Struktura uczących się w ciągu ostatnich kilku lat. Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS.

rok	2005	2010	2015	2020
dzieci w wieku 3 - 5 lat	183	200	183	208

Tabela 14. Zestawienie liczby dzieci w przedszkolach. Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS.

rok	2005	2010	2015	2020
ogółem	2	3	3	3
oddziały	3	7	6	9
miejsca	35	115	125	211
dzieci	83	160	144	208

Tabela 15. Wychowanie przedszkolne razem. Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS.

W gminie mieszczą się dwa przedszkola, tj. Samorządowe Przedszkole w Krościenku Wyżnym oraz Przedszkole św. Józefa prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP NP. Gmina Krościenko Wyżne zapewnia odpowiednią liczbę miejsc w placówkach przedszkolnych. Na terenie gminy znajduje się jedna Szkoła Podstawowa, do której w 2020 roku uczęszczało 354 uczniów. W wyniku reformy systemu oświaty w Polsce zlikwidowane istniejące na terenie gminy gimnazjum.

12.2.2. Administracja.

Gmina Krościenko Wyżne jest jednostką samorządu terytorialnego, powołaną dla organizacji życia publicznego na swoim terytorium, realizującą zadania własne i zlecone określone przepisami prawa.

W gminie wydzielono dwie jednostki pomocnicze: Sołectwo Krościenko Wyżne i Sołectwo Pustyni. Jednostkami organizacyjnymi gminy są:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
- 2) Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Krościenku Wyżnym.

- 3) Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Krościenku Wyżnym.
- 4) Samorządowe Przedszkole im. Wandy Chotomskiej w Krościenku Wyżnym.
- 5) Gminna Biblioteka Publiczna w Krościenku Wyżnym.
- 6) Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krościenku Wyżnym.

12.2.3. Kultura.

Na terenie gminy działają następujące placówki z zakresu kultury i sportu, są to:

- Koło Gospodyń Wiejskich w Krościenku Wyżnym.
- Koło Gospodyń Wiejskich w Pustynach.
- Stowarzyszenie Kulturalne „Dębina”.
- Kapela Ludowa „Krościeniacy”.
- Gminna Orkiestra Dęta.
- Klub Seniora w Krościenku Wyżnym.
- Gminna Biblioteka Publiczna w Krościenku Wyżnym oraz jej filia w Pustynach.
- Dom Ludowy w Krościenku Wyżnym.
- Dom Ludowy w Pustynach.
- Izba Muzealna w Krościenku Wyżnym.

Na obszarze gminy istnieje kilka świetlic pełniących rolę domów kultury, lecz nie ma jednego większego ośrodka kultury, który wpłynąłby na polepszenie bazy zajęciowej, a także pozwolił na zgromadzenie większej liczby chętnych. Gmina nie posiada także stałej sceny lub hali widowiskowej.

12.2.4. Turystyka i rekreacja.

Gmina Krościenko Wyżne należy do miejsc atrakcyjnych pod względem turystyki i rekreacji ze względu na unikatowe walory przyrodnicze oraz odpowiednią bazę wyjściową dla ekoturystyki oraz wypoczynku rekreacyjno-sportowego.

Rozwój gospodarczy obszaru przebiega zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju, a tym samym zasoby środowiska naturalnego stanowią cenny element wpływający na rozwój regionu i jego funkcji agroturystycznej oraz turystyczno-rekreacyjnej. W zakresie rozwoju przedsiębiorczości dominującym sektorem są drobni przedsiębiorcy, których działalność nie wpływa negatywnie na stan środowiska naturalnego.

Do atrakcji turystycznych, stanowiących podstawę rozwoju turystycznego gminy należy zaliczyć:

- walory środowiska naturalnego – zalesienie obszaru, czyste środowisko, występowanie obszarów objętych szczególną ochroną,
- tereny leśne,
- pomniki przyrody,
- walory rekreacyjne terenów gminy,
- dobre warunki do rozwoju turystyki pieszej, rowerowej i konnej,
- warunki do rozwoju agroturystyki (czyste środowisko),
- otwarty krajobraz naturalny z atrakcyjnymi punktami widokowymi i zachowanym krajobrazem naturalnym,

- bliskość uzdrowisk położonych w Rymanowie-Zdroju oraz Iwoniczu-Zdroju,
- zabytki architektoniczne (wysokim potencjałem odznacza się dwór w Krościenku Wyżnym),
- dostępność zewnętrznych środków finansowych Unii Europejskiej i krajowych wspierających rozwój obszarów wiejskich.

Przez gminę zostały wytyczone następujące szlaki turystyczne:

- **„Szlak Śladami Aleksandra Fredry”** - międzynarodowy szlak turystyczny o długości blisko 450 km przez ruiny zamku „Kamieniec” - Hoczew – Cisna – Lesko – Sambor – Rudki - Beńskowa Wisznia - Lwów – Przemyśl – Surochów k. Jarosławia – Nienadowa – ruiny zamku „Kamieniec”.
- **„Transgraniczny szlak rowerowy - Beskidzkie muzea”** - szlak o długości 350 km (250 km w Polsce, 100 km na Słowacji) przez gminy Chorkówka, Dukla, Iwonicz Zdrój, Korczyzna, Krościenko Wyżne, Miejsce Piastowe, Rymanów, Wojaszówka, Krosno oraz Świdnik, Stropkov i Humenne na Słowacji.

12.3. Rolnictwo.

Średnia wielkość gospodarstwa rolnego na mieszkańca w gminie wynosi 1,84 ha, co jest wskaźnikiem niskim przy założeniu, że przeciętna powierzchnia gospodarstwa rolnego w Polsce wynosi 9 ha. Rozdrobnienie rolnictwa na omawianym obszarze jest duże. Funkcjonujące gospodarstwa są gospodarstwami produkcji wielokierunkowej.

Uwarunkowania wynikające ze stanu istniejącego:

1. Umiarkowane zasoby ziemi użytkowanej rolniczo.
2. Ponad 90 % gleb stanowią gleby III i IV klasy bonitacyjnej do produkcji rolnej.
3. Położenie w korzystnych warunkach lokalnych dla upraw o dużych wymaganiach siedliskowych, w tym dla roślin ciepłolubnych – uprawy ogrodnicze, w tym warzywa pod osłonami.
4. Uregulowane stosunki wodne.
5. Duże zasoby siły roboczej.
6. Możliwość rozwoju rolnictwa ekologicznego i agroturystyki.
7. Możliwość rozwoju i promocji lokalnych produktów spożywczych.

12.4. Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem.

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami należy do obowiązków podmiotów publicznych oraz odbywa się poprzez stosowanie uniwersalnego projektowania albo racjonalnych usprawnień. Należy uwzględnić potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami w prowadzonej oraz planowanej działalności oraz dążyć do usuwania barier (architektonicznych, cyfrowych i informacyjno-komunikacyjnych), a także zapobiegać ich powstawaniu.

Należy mieć na uwadze minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, m. in.:

- zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
- instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
- zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
- zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego,

- zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób,
- obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
- instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,
- zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

13. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia.

Na obszarze gminy nie ma zakładów zaliczonych do zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) lub dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, zgodnie z kryteriami ilościowo-jakościowymi określonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W gospodarce przestrzennej gminy należy stosować następujące zasady służące zabezpieczeniu potrzeb obrony cywilnej:

1. W budynkach produkcyjnych, usługowych, użyteczności publicznej i mieszkalnych – należy na etapie sporządzania planów realizacyjnych przewidzieć schrony i ukrycia.
2. W rejonach budownictwa jednorodzinnego należy przewidywać ukrycia typu II wykonane w podpiwniczeniach budynków przez mieszkańców we własnym zakresie w okresie podwyższonej gotowości obronnej państwa.
3. Bez względu na typ zabudowy zarezerwować należy tereny pod budowę awaryjnych studni wody pitnej (7,5 l na osobę/ dobę). Odległość studni od budynków mieszkalnych lub zgrupowań ludności powinna wynosić najwyżej 800 m.
4. Istniejące studnie powinny być zabezpieczone przed likwidacją i przystosowane do sprawnego uruchomienia i eksploatacji w sytuacjach kryzysowych.
5. Oświetlenie zewnętrzne (ulice, zakłady pracy) należy przystosować do zaciemniania i wygaszenia.
6. Należy uwzględnić system alarmowania i powiadamiania mieszkańców w wypadku zagrożeń poprzez syreny alarmowe przyjmując promień słyszalności syreny do 300 m.
7. Układ projektowanych i modernizowanych dróg i ulic powinien spełniać następujące warunki:
 - szerokość ulicy powinna uniemożliwić ewentualne zagruzowanie,
 - powinny być połączenia z traktami przelotowymi – zapewniające sprawną ewakuację ludności w okresie zagrożenia.
8. Należy wyznaczyć trasy przejazdu dla pojazdów z toksycznymi środkami przemysłowymi.
9. Wszelkie projektowane na obszarze gminy obiekty o wysokości równej i większej od 50 m n.p.t. oraz każdorazowo przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę należy zgłaszać do Sił Powietrznych RP.
10. Należy zachować istniejące lub projektowane obiekty obrony cywilnej.

14. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.

14.1. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne.

Analizy ekonomiczne

W gminie rokrocznie przyjmowany jest budżet gminy na dany rok oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa.

W poniższej tabeli, zgodnie z danymi GUS zaprezentowano wysokość dochody oraz wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca.

rok	2017	2018	2019
Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	3856	4040	4152
Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	3682	4030	4147

Tabela 16. Dochody oraz wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca w latach 2017 - 2019. Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS.

Z powyższych danych wynika, iż latach 2017 – 2019 dochody ogółem budżetu gminy na jednego mieszkańca były wyższe niż wydatki.

Struktura dochodów budżetu gminy według działów	2017	2018	2019
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	0,3	0,3	0,5
Transport i łączność	3,7	1,5	0,3
Gospodarka mieszkaniowa	0,2	0,2	0,1
Administracja publiczna	0,2	0,2	0,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,0	0,1	0,1
Różne rozliczenia	28,6	26,9	25,9
Oświata i wychowanie	2,3	2,5	3,0
Pomoc społeczna	2,9	2,2	2,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	-	-	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,5	0,4	0,3
Rodzina	27,6	27,1	31,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2,8	11,0	6,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,1	0,1	0,1
Kultura fizyczna	0,0	0,1	0,1
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	30,6	27,2	30,0
Pozostałe	0,2	0,2	0,1

Struktura wydatków budżetu gminy według działów	2017	2018	2019
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	0,3	0,4	0,5
Transport i łączność	10,6	4,3	3,0
Gospodarka mieszkaniowa	2,9	1,7	4,6
Administracja publiczna	9,5	8,8	9,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,9	0,6	2,1
Różne rozliczenia	0,0	0,0	0,0
Oświata i wychowanie	30,3	28,4	30,2
Pomoc społeczna	5,5	4,6	4,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	-	-	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,1	0,9	0,9
Rodzina	29,4	27,7	31,6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4,1	17,2	8,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2,6	2,7	2,6
Kultura fizyczna	1,8	1,6	1,7
Działalność usługowa	-	-	0,0
Ochrona zdrowia	0,4	0,4	0,4
Pozostałe	0,6	0,7	0,8

Tabela 17. Struktura dochodów i wydatków budżetu Gminy Krościenko Wyżne według działów. Źródło: GUS.

Analizując powyższe dane zwraca się uwagę, że gmina wydatkuje środki przede wszystkim w zagadnienia z zakresu oświaty i wychowania.

W związku z powyższymi danymi, należy przyjąć, że gmina w sposób realny planuje wydatki, jednakże realizacja inwestycji, bez pozyskania środków zewnętrznych oraz inwestorów prywatnych, nie jest w stanie (w sposób efektywny), zagwarantować w pełni wykonania zaplanowanych zadań w zakresie infrastruktury zarówno technicznej jak i społecznej.

Mając na uwadze powyższe, należy zagwarantować środki na cele podnoszenia jakości przestrzeni zurbanizowanej poprzez modernizację istniejących budynków oraz infrastruktury technicznej.

Analizy środowiskowe

W celu określenia potrzeb i możliwości rozwojowych Gminy Krościenko Wyżne w kontekście strefy przyrodniczej, w oparciu o dostępne dokumenty, określono stan środowiska na terenie gminy.

Zgodnie z analizą zdiagnozowano oraz zinterpretowano silne i słabe strony oraz zagrożenia dla gminy (pod względem środowiskowym).

Silne strony:

- możliwość rozwoju agroturystyki,
- korzystne położenie geograficzne,
- walory krajobrazowe wynikające z ukształtowania terenu,
- dobry stan środowiska naturalnego, małe zanieczyszczenie gleb,
- czyste środowisko, brak zanieczyszczeń przemysłowych,
- bogactwa naturalne,
- brak na terenie gminy dużych koncernów przemysłowych,
- dobry stan zabytków kultury materialnej,
- korzystne położenie obiektów zabytkowych przy szlakach komunikacyjnych.

Zagrożenia środowiska:

- nielegalne wysypiska śmieci (składowanie odpadów w lasach i wyrobiskach),
- nielegalna penetracja terenów leśnych (wycinka lasów), nieprawidłowo przeprowadzone melioracje wodne.

Biorąc pod uwagę warunki przyrodnicze, występowanie obszarów prawnie chronionych oraz obecne zainwestowanie terenów, a także stopień zaawansowania rolnictwa, na terenie gminy nie występują potencjalne konflikty między rozwojem funkcji rolniczych i inwestycyjnych, a wymogami przepisów odrębnych w zakresie ochrony środowiska.

Należy dążyć do sukcesywnego skanalizowania i zwodociągowania obszaru gminy na obszarach zurbanizowanych.

Nie przewiduje się wydatków i inwestycji związanych z ochroną środowiska, poza znacznymi nakładami finansowymi związanymi z gospodarką komunalną.

Analizy społeczne

W kontekście strefy społecznej Gmina Krościenko Wyżne ma następujące silne i słabe strony:

Silnymi stronami gminy pod względem społecznym są:

- bezpieczeństwo mieszkańców,
- możliwość rozwoju agroturystyki i ekoturystyki,
- bardzo dobrze prowadzona gospodarka leśna,
- rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna skutkująca zwiększeniem zaangażowania młodych ludzi w uprawianie sportu,
- silnie rozwinięta kultura lokalna z licznymi ośrodkami jej krzewienia.

Słabymi stronami gminy pod względem społecznym są:

- nieatrakcyjny, mały i stosunkowo wąski rynek pracy, wynikający z niskiej liczby przedsiębiorstw oraz ograniczonego zainteresowania inwestowaniem w gminie,

- niskie kwalifikacje zawodowe i wykształcenie osób bezrobotnych,
- niski poziom dochodów ludności,
- mała różnorodność świadczonych usług,
- rozdrobniona struktura gruntów utrudniająca prowadzenie efektywnej gospodarki rolnej.

Szansami dla gminy pod względem społecznym są:

- podniesienie poziomu infrastruktury,
- dalszy rozwój rolnictwa, turystyki, funkcji letniskowych, sportu i rekreacji,
- rozbudowywanie sieci drogowej,
- rozwój agroturystyki,
- alternatywne źródła energii.

14.2. Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego.

Zgodnie z prognozami demograficznymi przeprowadzonymi przez GUS, w powiecie krośnieńskim będzie postępował kryzys demograficzny. Prognoza demograficzna do 2050 roku wskazuje spadek liczby ludności i zmienność struktur demograficznych. Zgodnie z prognozą demograficzną liczba ludności powiatu do 2050 roku zmniejszy się w stosunku do 2016 roku o ok. 5,9% mieszkańców. W poniższej tabeli zamieszczono prognozowaną demografię zmian struktury społecznej:

rok	Ludność powiatu ogółem w wieku					
	ogółem	przedprodukcyjnym*	produkcyjnym	mobilnym	niemobilnym	poprodukcyjnym
2020	112 276	20 485	71 537	43 002	28 535	20 254
2025	112 187	19 728	70 440	39 992	30 448	22 019
2030	111 711	18 158	70 131	37 135	32 996	23 422
2035	110 758	17 133	69 253	34 201	35 052	24 372
2040	109 343	16 229	67 794	31 796	35 998	25 320
2045	107 559	15 518	64 367	29 974	34 393	27 674
2050	105 492	14 943	60 34	28 927	31 207	30 145
* wiek przedprodukcyjny - 0 do 17 lat			Wiek emerytalny		mężczyźni	kobiety
wiek produkcyjny - od 18 lat do wieku emerytalnego			2016	66	61	
wiek mobilny - od 18 do 44 lat			2020	67	62	
wiek niemobilny - od 45 lat do wieku emerytalnego			2025	67	63,25	
wiek poprodukcyjny - powyżej wieku emerytalnego			2030	67	64,5	
			2035	67	65,75	
			2040	67	67	
			2045	67	67	
			2050	67	67	

Tabela 18. Prognoza demograficzna do 2050 r. w Powiecie Krośnieńskim. Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS.

W poniższej tabeli zamieszczono prognozowaną demografię zmian liczby mieszkańców na terenie gminy:

rok	ludność gminy ogółem
2010	5 428
2011	5 462
2012	5 507
2013	5 532
2014	5 544
2015	5 570
2016	5 570
2017	5 610
2018	5 645
2019	5 613
2020	5 601
2021	5 583
Prognoza demograficzna dla Gminy Krościenko Wyżne	
2022	5 690
2023	5 708
2024	5 724
2025	5 743
2026	5 761
2027	5 782
2028	5 803
2029	5 822
2030	5 842
2035	5 943
2040	6 046
2045	6 150
2050	6 257

Tabela 19. Prognozowana zmiana liczby mieszkańców na terenie Gminy Krościenko Wyżne. Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z wyżej przedstawionymi danymi, na przestrzeni 30 lat nastąpi zwiększenie ilości mieszkańców gminy o ok. 11%, lecz nastąpi odwrócenie struktury wiekowej – znacznie wzrośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym w strukturze społecznej, a zdecydowanie zmniejszy się ilość osób w wieku

przedprodukcyjnym, co jest zjawiskiem negatywnym. Należy dążyć do stworzenia warunków dobrego rozwoju wykorzystując uwarunkowania lokalne, aby stworzyć perspektywę rozwoju obszaru oraz godne warunki życia (należy rozwijać infrastrukturę społeczną, tworzyć miejsca pracy oraz wspierać gospodarkę, w tym sektor prywatny).

14.3. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.

Budżet gminy jest zbilansowany. Polityka finansowa prowadzona jest w sposób harmonijny oraz jest dostosowana do rzeczywistych możliwości.

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym zaspokajanie zbiorowych potrzeb lokalnego społeczeństwa należy do zadań własnych gminy. Rozwój infrastruktury technicznej jest jedną z kategorii, która jest zadaniem własnym gminy. Zadania własne z zakresu infrastruktury technicznej można podzielić na następujące kategorie:

- wodociągi oraz zaopatrzenie w wodę,
- kanalizacja, oczyszczanie ścieków komunalnych,
- odbiór odpadów komunalnych,
- likwidacja wysypisk odpadów,
- zaopatrzenie w energię,
- budowa i utrzymanie dróg gminnych,
- edukacja wynikająca z ustawy o samorządzie gminnym.

Zgodnie z powyższym, gmina realizuje zadania publiczne w celu zaspokojenia potrzeb swoich mieszkańców oraz dąży do poprawy standardu warunków życia lokalnego społeczeństwa.

Gmina ma możliwość następujących źródeł finansowania inwestycji infrastrukturalnych:

- dochody własne gminy,
- subwencje,
- dotacje celowe,
- dotacje celowe z funduszy celowych,
- kredyty i pożyczki,
- obligacje komunalne,
- źródła finansowania ze środków zewnętrznych.

Dochody własne powiększone o subwencje to podstawowe źródła pozyskiwania przez gminę środków pieniężnych. Wysokość wpływów z tytułu subwencji zależy od czynników, na które gmina nie ma wpływu, w związku z czym może to utrudnić projektowanie inwestycji w dłuższym okresie.

W myśl przepisów ustawy o finansach publicznych, gmina może zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe.

Przedsięwzięcia inwestycyjne z zakresu infrastruktury technicznej, zapisane w dokumentach planistycznych nie są możliwe do zrealizowania w ciągu jednego roku dlatego powinny być rozważane w perspektywie dłuższej niż jeden rok oraz ujmowane w kolejnych „Wieloletnich Prognozach Finansowych Gminy Krościenko Wyżne”.

Gmina finansuje wydatki związane z oświatą i wychowaniem, ochroną zdrowia, pomocą społeczną, ochrony dziedzictwa kulturowego oraz kultury fizycznej.

W celu efektywnego finansowania wykonania sieci komunikacyjnej oraz infrastruktury zarówno technicznej jak i społecznej dla nowej zabudowy, poza już wyznaczoną w zmianie Studium, należy pozyskać inwestorów prywatnych oraz dotacje od organów zewnętrznych.

14.4. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę jest obowiązkowym elementem w dokumencie, jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, konieczność sporządzania została nałożona przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 poz. 485). Na podstawie przeprowadzonych analiz ekonomicznych, środowiskowych i społecznych, prognoz demograficznych oraz badania możliwości finansowych gminy formułuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy. Powyższego dokonuje się z uwzględnieniem podziału na funkcje zabudowy.

Następnie szacuje się chłonność położonych na terenie gminy obszarów o wykształconej w pełni zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy. Kolejno szacuje się chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy. Porównuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

14.5. Maksymalne w skali Gminy Krościenko Wyżne zapotrzebowanie na nową zabudowę.

Metodyka sporządzanego bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę została opracowana na podstawie art. 10 ust. 5-7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ustawa nie określa jednoznacznie metod sporządzania bilansu ani niezbędnych materiałów wyjściowych, ograniczając się jedynie do sprecyzowania procedury sporządzania opracowania i sposobu interpretowania wyników analizy. Ze względu na zróżnicowany zasób materiałów, jakimi dysponują poszczególne gminy, sposób opracowywania bilansu powinien być dostosowany do dostępnych materiałów. Założeniem jest taki dobór materiałów, aby uzyskać jak najbardziej rzetelny obraz potrzeb i możliwości rozwoju gminy. Sposób obliczania danych wskaźników przedstawiono w poszczególnych rozdziałach opracowania.

Wśród uwarunkowań wynikających z potrzeb rozwoju gminy należy wymienić następujące czynniki:

- występowanie luk w istniejącej zabudowie, niezabudowane działki, które stanowią potencjał do uzupełnienia, w nawiązaniu do charakteru obecnego budownictwa (zabudowa zwarta),
- możliwość rozwoju produkcji i usług na terenie gminy w celu stworzenia nowych miejsc pracy,
- planowanie i tworzenia projektów finansowanych ze środków strukturalnych Unii Europejskiej.

Wśród uwarunkowań wynikających z możliwości rozwoju gminy należy wymienić:

- aktywizowanie rozwoju usług i produkcji,
- potrzeba powstania usług sportu i rekreacji,
- rozwój drobnej wytwórczości, handlu i usług oraz produkcji.

Na podstawie przeprowadzonych analiz ekonomicznych, środowiskowych i społecznych, przy uwzględnieniu prognozy demograficznej oraz badania możliwości finansowych przewiduje się maksymalne zapotrzebowanie gminy na nową zabudowę do 2050 r.

Przyjęto następujący podział na podstawowe funkcje zabudowy występujące na terenie gminy:

- tereny zabudowy mieszkaniowej,
- tereny zabudowy usługowej,
- tereny zabudowy produkcyjnej.

Na podstawie przeprowadzonych analiz ekonomicznych, środowiskowych i społecznych, przy uwzględnieniu prognozy demograficznej oraz możliwości finansowych gminy przewiduje się maksymalne zapotrzebowanie gminy na nową zabudowę do 2050 r.

Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę zostało opracowane z podziałem na funkcje zabudowy, które występują na terenie gminy, a jej wartości zostały wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, co jest zgodne z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym art. 10 ust. 5 pkt 1. Przeanalizowano powierzchnię użytkową zabudowy dla poszczególnej funkcji oraz zmiany jakie zaszły w ostatnich kilku latach. Biorąc pod uwagę przyjętą politykę funkcjonalno-przestrzenną gminy, prognozę demograficzną oraz konieczność zapewnienia należytych warunków bytu i rozwoju poprzez tworzenie nowych miejsc pracy w sektorze usług oraz przemysłu i produkcji, poprzez rozszerzenie infrastruktury technicznej, jak również uwzględniając zmiany jakie zachodzą w powierzchniach użytkowych w poszczególnych rodzajach zabudowy wyznaczono zapotrzebowanie na nową zabudowę.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę na terenie gminy wyrażone powierzchnią użytkową zabudowy		
Lp.	Funkcja	Zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w powierzchni użytkowej zabudowy [ha]
1	Tereny zabudowy mieszkaniowej	11,60
2	Tereny zabudowy usługowej	15,60
3	Tereny zabudowy produkcyjnej	111,80
	RAZEM:	139,00

Tabela 20. Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę na terenie Gminy Krościenko Wyżne wyrażone powierzchnią użytkową zabudowy [ha]. Źródło: Opracowanie własne.

Szczegółowe uzasadnienie oraz wyliczenia w kwestii zapotrzebowania na nowe powierzchnie użytkowe poszczególnych przeznaczeń terenów zostało przedstawione w poniższych podrozdziałach.

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej

Maksymalne zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową uzależnione jest od prognoz liczby ludności w określonym horyzoncie czasowym. Potrzeba wprowadzenia nowych terenów zabudowy mieszkaniowej liczona jest poprzez powierzchnie użytkową. W Strategii Rozwoju Gminy Krościenko Wyżne do roku 2025 jako wniosek z analizy społeczno – gospodarczej wskazano, iż gmina to miejsce osiedlania się osób z Krosna lub osób, które chcą blisko miasta lokować swoją przyszłość. Według danych pozyskanych z GUS liczba mieszkań oddanych do użytkowania na przestrzeni lat 2015 – 2020 ma tendencje wzrostowe, a co za tym idzie można zauważyć zwiększenie zasobów mieszkaniowych w Gminie Krościenko Wyżne.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba mieszkań	1 526	1 546	1 555	1 566	1 571	1 583
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań (m²)	98,3	99,1	99,4	99,7	99,8	100,2
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań na osobę (m²/os)	26,9	27,5	27,5	27,7	27,9	28,3
Liczba ludności	5 570	5 570	5 610	5 645	5 613	5 601
Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań	149 833	153 175	154 275	156 366,5	156 602,7	158 508,3

Tabela 21. Zasoby mieszkaniowe w latach 2015-2020. Źródło: portal Polska w liczbach.

Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2020 roku to 149,7 m². Natomiast przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań na osobę w 2020 roku wynosiła 28,3 m². W perspektywie od 2015 roku można zauważyć tendencję wzrostową. W Polsce ww. wskaźnik wynosi 32,0 m². Gmina Krościenko Wyżne sukcesywnie dąży do zwiększenia wskaźnika przeciętnej powierzchni użytkowej. Na przestrzeni lat 2015 – 2020 nastąpił znaczny wzrost ww. wskaźnika w odniesieniu zarówno do Gminy Krościenko Wyżne, jak i całego terenu Polski. W 2020 roku w Gminie Krościenko Wyżne oddano do użytku jedynie 15 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 2,25 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa podkarpackiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w Gminie Krościenko Wyżne to 1 583 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypadają zatem 283 mieszkania. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa podkarpackiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Średnio wskaźnik przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań na osobę podnosi się o ok. 0,28 m² w okresie 5 lat, zatem w roku 2030 można spodziewać się wielkości około 31,1 m² przypadającej na 1 mieszkańca, a w 2050 roku 36,7 m². Na przestrzeni lat można zauważyć wzrost zamożności rodzin, zmianę modelu rodziny oraz podniesienie standardów, z czego wynika prawdopodobieństwo dalszych wzrostów powierzchni użytkowej i konieczność wprowadzenia nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową.

Przeciętna powierzchnia użytkowa w Polsce wybudowanego mieszkania wynosi 88,6 m². Średnia powierzchnia mieszkania w budynkach jednorodzinnych w skali kraju wyniosła 133,8 m², natomiast w budynkach wielorodzinnych w skali kraju – 53,1 m². Na przestrzeni lat można zauważyć wzrost zamożności rodzin, zmianę modelu rodziny oraz podniesienie standardów, z czego wynika prawdopodobieństwo dalszych wzrostów powierzchni użytkowej i konieczność wprowadzenia nowych terenów pod zabudowę

mieszkaniową. Z uwagi na wyżej wymienione czynniki oraz występowanie w Gminie Krościenko Wyżne zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej do poniższych obliczeń przyjęto wskaźnik dla Polski.

$$PM = \left(\text{progozowana liczb} \times \frac{\text{średni wskaźnik pow. mieszkania}}{\text{osobę}} \right) - \text{istniejące zasoby mieszkaniowe}$$

$$PM = (6\,257 \times 36,7) - 158\,508,3 = 229\,631,9 - 158\,508,3 = 71\,123,6 \text{ m}^2 = \sim \mathbf{7,11 \text{ ha}}$$

	2019	2020	2021
Budynki pozostałe (towarzyszące zabudowie mieszkaniowej)	31 541,50	31 666,24	31 902,11
Budynki działów specjalnych produkcji rolnej	470,1	457,60	456,02
Budynki pozostałe w gospodarstwach rolnych związane z prowadzeniem działalności rolniczej	13 408,58	14 654,72	14 510,77
Łączna powierzchnia	45 420,18	46 778,56	46 868,90

Tabela 22. Pozostałe budynki towarzyszące zabudowie mieszkaniowej. Źródło: dane pozyskane z Urzędu Gminy.

Do zabudowy mieszkaniowej zaliczana jest zarówno zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, jak i zabudowa zagrodowa oraz zamieszkania zbiorowego. Przeciętna powierzchnia mieszkaniowa różni się od powierzchni budynków z zabudowie zagrodowej. Zabudowa zagrodowa wiąże się z prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Na przestrzeni lat w Polsce rośnie liczba gospodarstw w grupie obszarowej od 20 ha. Dlatego należy również wziąć pod uwagę wzrost zapotrzebowania na zabudowę zagrodową, a w tym na budynki produkcji rolnej, w skład której wchodzi również zabudowa związana z obsługą produkcji rolnej. Średnia wielkość powierzchni gruntów rolnych w Polsce wynosiła 11,04 ha. Dla porównania w 2015 roku ten wskaźnik dla Polski wynosił 10,49 ha. Z powyższej tabeli, w której przedstawiono zmiany powierzchni użytkowej budynków towarzyszących zabudowie mieszkaniowej, budynków działów specjalnych produkcji rolnych, budynków pozostałych w gospodarstwach rolnych związanych z prowadzeniem działalności rolniczej wynika, iż rocznie przybywa 724,36 m². W związku z czym do 2050 r. można wyliczyć wzrost o 18 109 m², czyli około **1,81 ha**.

Łącznie zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej wynosi 7,11 ha + 1,81 ha = **8,92 ha**

Ustawodawca dopuścił, podczas wyliczenia zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%, zatem zapotrzebowanie na nową funkcję zabudowy mieszkaniowej szacuje się na **11,60 ha** powierzchni użytkowej.

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy usługowej.

Szeroko pojęte usługi są ważnym sektorem dla gospodarki Gminy Krościenko Wyżne. Dostęp do usług podstawowych powinien być zapewniony wszystkim mieszkańcom. Stanowią one niezwykle ważną gałąź gospodarki, wpływającą na tworzenie nowych miejsc pracy oraz poprawę jakości życia mieszkańców. Szczególnie ważne jest zapewnienie dostępu do usług na obszarach wiejskich, poprawiając tym samym komfort życia mieszkańców. Aktualnie tereny usługowe mają potencjał do rozwoju, gdyż brakuje ich w poszczególnych częściach gminy. Istniejące tereny usługowe występują jako budynki usługowe, stanowiące funkcję towarzyszącą zabudowie mieszkaniowej, która jest funkcją dominującą.

Atutem wspierającym rozwój usług jest bezpośrednio sąsiedztwo z miastem Krosno. W Strategii Rozwoju Gminy Krościenko Wyżne do roku 2025 wskazano, iż w gminie należy rozwijać infrastrukturę bytową oraz usługi, zaspokajające zbiorowe potrzeby społeczne osób osiedlających się w gminie. Zwraca się uwagę na fakt, że brakuje komunalnych terenów inwestycyjnych oraz ograniczone są możliwości budowy infrastruktury komunikacyjnej (wąskie działki). Nie brakuje prywatnych terenów inwestycyjnych, są jednak one zwykle nieuzbrojone. Ponadto Gmina Krościenko Wyżne położona jest w odległości 55 km od Rzeszowa, ok. 60 km od Dębicy oraz ok. 35 km od granicy Polski i Słowacji. Gmina posiada dogodne połączenia komunikacyjne i dobrze rozwiniętą sieć dróg. Przez gminę przebiega droga krajowa nr 19, dzięki czemu jest doskonałym miejscem do lokalizacji różnego rodzaju usług gastronomicznych, hotelarskich oraz usług turystycznych. Ponadto na terenie gminy znajdują się obiekty i miejsca godne uwagi o znaczeniu historycznym w skali regionu. Bogate zasoby dziedzictwa kulturowego oraz atrakcyjny przyrodniczo krajobraz przyciągnie z pewnością turystów. Tereny wiejskie, do jakich należy Gmina Krościenko Wyżne to doskonałe miejsce do rozwoju oferty wypoczynku, opartego na walorach środowiska i aktywności rekreacyjnej, o której atrakcyjności decyduje możliwość poznania walorów przyrodniczych, kulturowych i historycznych regionu oraz interaktywne metody prezentacji lokalnych zwyczajów, sposobów gospodarowania, tradycyjnej wytwórczości. Średnio na potrzeby gospodarstwa agroturystycznego należy wygospodarować **od 1 ha do nawet 5 ha**, w zależności od specyfiki. W skład obiektów agroturystycznych mogą wchodzić termy, baseny, mini zoo.

Bliskość terenów rekreacyjnych oraz atrakcji turystycznych brana jest również pod uwagę w przypadku wyboru miejsca pod centra konferencyjne i szkoleniowe. Oprócz sal konferencyjnych, czy sal szkoleniowych niniejsze obiekty składają się również z przestrzeni gastronomicznych czy rekreacyjnych. Dla stworzenia takiego rodzaju obiektów potrzeba średnio **5 ha** powierzchni.

W gminie brakuje również miejsc przeznaczonych pod rozwój sportu i rekreacji. Bazę tej działalności stanowić mogą szkolne boiska sportowe. Istniejące zaplecze sportowe jest jednak niewystarczające i nie jest na odpowiednim poziomie technicznym. Istnieje potrzeba stworzenia nowych obiektów sportowych, podniesienia standardu już istniejących i ich należytego zagospodarowania. Brak jest także infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w postaci: schronisk, pól namiotowych, kortów tenisowych i placówek gastronomicznych. W zależności od sposobu zagospodarowania terenów usług sportowych należy zapewnić ok **0,5 ha – 1 ha**. (opracowanie własne na podstawie dostępnych na stronach internetowych danych liczbowych).

W Strategii Rozwoju Gminy Krościenko Wyżne do roku 2025 wskazano, że obserwowany wzrost liczby mieszkańców będzie wymuszał na władzach samorządowych gminy konieczność zapewnienia właściwych usług oświaty, społecznych i kulturalnych. Głównym narzędziem przy pomocy którego gmina będzie mogła realizować te usługi to dobrze rozwinięta sieć szkół, wysoki standard infrastruktury

edukacyjnej, dobre wyposażenia i wysoka jakość edukacji. W Strategii wskazuje się z uwagi na wzrost liczby mieszkańców w połączeniu z dość wysokim poziomem bezrobocia, że zaistnieje konieczność zwiększenia wysiłków w zakresie promocji zatrudnienia i wzrostu przedsiębiorczości.

Standardy projektowe nie określają maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę usługową. Ilość terenów przeznaczonych pod tę zabudowę nie wiąże się bezpośrednio z liczbą mieszkańców. Wpływ na rozwój funkcji usługowej ma m.in. polityka gminy, dostępność komunikacyjna, atrakcyjność gminy, co może zachęcić inwestorów do lokowania w danym miejscu swoich przedsiębiorstw.

W celu oszacowania zapotrzebowania na zabudowę usługową dokonano analizy powierzchni użytkowej budynków pod działalność gospodarczą w latach 2019-2021. W perspektywie badanych ostatnich 3 lat powierzchnia użytkowa budynków pod działalność gospodarczą systematycznie wzrasta.

	2019	2020	2021
Powierzchnia użytkowa budynków przeznaczonych pod działalność gospodarczą (m²)	28752,87	29020,67	29202,45
Budynki związane z prowadzeniem świadczeń zdrowotnych	839,94	964,35	1032,68
Łączna powierzchnia	29 592,81	29 985,02	30 235,13

Tabela 23. Powierzchnia użytkowa budynków przeznaczonych pod działalność gospodarczą w latach 2019 – 2021. Źródło: portal Polska w liczbach.

Z powyższej tabeli wynika, że średnio rocznie przybywało 321,16 m² powierzchni użytkowej pod działalność gospodarczą. Co wskazywałoby, że gdyby trend ten został utrzymany to w perspektywie do roku 2050 powierzchnia użytkowa budynków usługowych zwiększyłaby się o 9 313,64 m², tj. **1ha**.

Przyjęty średnioroczny wzrost powierzchni użytkowej terenów usługowych jest wartością uśrednioną, która nie uwzględnia współczesnych i przyszłych czynników wpływających na rozwój i zapotrzebowanie na tereny usługowe. Należy mieć również na względzie, że przytoczony sposób obliczeń nie jest miarodajny z uwagi na uwarunkowania Gminy Krościenko Wyżne. Nieduży roczny przyrost powierzchni użytkowej terenów usługowych spowodowany jest brakiem takich terenów wyznaczonych w obecnie obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowanie przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Szacowane zapotrzebowania na podstawie istniejących terenów przeznaczonych pod usługi nie odzwierciedla faktycznego zapotrzebowania na tereny o takiej funkcji. Wyliczone w ten sposób zapotrzebowanie byłoby zbyt małe i nie adekwatne do polityki przestrzennej i trwającego rozwoju gospodarczego gminy, jak również przy jego obliczaniu nie sposób by było uwzględnić nowopowstałych pozytywnych czynników rozwoju (dostępność komunikacyjna, zainteresowanie ze strony przedsiębiorców) oraz aspektów, które dopiero wystąpią tj.: konieczność tworzenia nowych miejsc pracy.

Biorąc pod uwagę dalszy wzrost gospodarczy gminy, możliwość lokalizacji usług tj. usług gastronomicznych, hotelarskich oraz usług turystycznych, w tym agroturystyki, powstania centrów konferencyjnych oraz szkoleniowych, obiektów kongresowych, gospodarstw agroturystycznych, usług

sportu i rekreacji, jak również biorąc pod uwagę trend zmian należy wyznaczyć do roku 2050 dalszy wzrost zapotrzebowania na powierzchnie usługowe, które wynosi **12 ha**.

Ponieważ ustawodawca dopuścił niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%, zatem zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową funkcji usługowej szacuje się na **15,6 ha** powierzchni użytkowej.

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy produkcyjnej.

Istniejąca zabudowa produkcyjna znajduje się głównie przy ul. Księża. Są to niewielkie obszary zagospodarowane pod produkcję. Do zabudowy produkcyjnej zalicza się stacje benzynowe, stacje obsługi pojazdów, bazy transportowe. Zabudowa produkcyjna może występować w postaci warsztatów, które również sprawdzą się w bliskim sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych. Rozwój gospodarczy gminy oraz rozwój terenów produkcyjnych warunkowany mógłby być bliskim położeniem od dużego ośrodka miejskiego jakim jest miasto Krosno, które pełni rolę regionalnego ośrodka społeczno-gospodarczego, stanowi centrum kulturalne, specjalistycznej opieki medycznej, miejsce nauki i studiowania oraz siedzib władz powiatu. Niewielkie obszary pod produkcję są wyznaczone również w obowiązujących miejscowych planach. W przyszłości można spodziewać się przyrostu zapotrzebowania na tereny produkcyjne.

Prognozuje się również wzrost zapotrzebowania na tereny przeznaczone pod farmy fotowoltaiczne, w wyniku wzrostu zainteresowania odnawialnymi źródłami energii. Przyjmuje się, że pod budowę farmy fotowoltaicznej potrzebny jest teren o minimalnej powierzchni około **2 ha**. Powierzchnia ta zależy w szczególności od mocy farmy fotowoltaicznej.

Aktualnie tereny produkcyjne posiadają 8,55 ha powierzchni, w obowiązujących planach miejscowych zostało wyznaczonych jedynie 3,75 ha powierzchni pod nowe tereny produkcyjne. W Strategii Rozwoju Gminy Krościenko do roku 2025 zostało wskazane problemy z jakimi zmagają się przedsiębiorcy, są nimi m.in. ograniczona dostępność terenów inwestycyjnych, brak wykreowanych produktów lokalnych, nierozwinięte narzędzia wspierania przedsiębiorczości w gminie, brak zintegrowanej promocji oferty gospodarczej gminy. Według Strategii oznacza konieczność podejmowania działań związanych z wspieraniem przedsiębiorczości, wspieraniem działań na rzecz wzrostu innowacyjności przedsiębiorstw. Kluczowym, możliwym działaniem na rzecz wspierania sektora przemysłu w Gminie Krościenko Wyżne jest wyznaczenie nowych terenów pod produkcję oraz przemysł. W gminie można wskazać brak dostatecznej ilości terenów pod ww. zabudowę. Dlatego istnieje konieczność wyznaczenia nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę przemysłową, produkcyjną oraz produkcyjno-usługową wykraczającą swym obszarem poza tereny wyznaczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Z uwagi na prognozowany wzrost liczby ludności, polityka przestrzenna powinna rozwijać się w kierunku produkcyjnym, dzięki czemu zostaną utworzone nowe miejsca pracy, a co za tym idzie poprawi się komfort życia mieszkańców. Nowo projektowane tereny pod zabudowę przemysłową powinny znajdować się na obszarach charakteryzujących się najlepszym dostępem do sieci komunikacyjnej oraz najlepszym stopniem wyposażenia w sieci wodociągowe, kanalizacyjne, elektroenergetyczne, gazowe, ciepłownicze oraz sieci i urządzenia telekomunikacyjne. Obszary należy lokalizować w odpowiedniej odległości od zabudowy mieszkaniowej, aby nie powodowały uciążliwości ze względu na swoją działalność i nie zakłócały ładu przestrzennego. W związku z powyższym należy wyznaczyć również tereny znajdujące się poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej, z uwzględnieniem uwarunkowań związanych z obecnie występującymi terenami przemysłowymi.

Coraz większą rolę w rozwoju przemysłu pełnią parki technologiczne, skupiające na swoim obszarze firmy z wybranej branży, na terenie parku znajdować się mogą również placówki naukowo-badawcze. Przy współpracy szeregu specjalistów oraz władz samorządowych wykorzystywane są nowoczesne technologie, rozwija się lokalna gospodarka, środowisko biznesowe, zaplecze naukowe. Parki technologiczne cieszą się wysokim zainteresowaniem przedsiębiorców nie tylko polskich, ale również zagranicznych.

Parki technologiczne tworzą idealne warunki do rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, co idealnie wpasowało by się w działalność gospodarczą na terenie Gminy Krościenko Wyżne. Dzięki prowadzonej działalności gospodarczej, produkcyjnej, handlowej, przemysłowej oraz naukowej na terenie istnieje możliwość tworzenia nowych miejsc pracy. W województwie podkarpackim znajdują się cztery kompleksy t.j.: Mielecki Park Przemysłowy, Park Przemysłowy Gminy Leżajsk, Podkarpacki Park Naukowo – Technologiczny AEROPOLIS, Tarnobrzski Park Przemysłowo – Technologiczny. Powierzchnia parków technologicznych jest zróżnicowana i zależy od prowadzonej na ich terenie działalności, lokalizacji, znajdujących się na ich terenie przedsiębiorstw. Powierzchnie parków technologicznych wahają się od 2 ha do nawet 300 ha. Średnia powierzchnia parku technologicznego w Polsce to ok. **65 ha** (opracowanie własne na podstawie artykułu „Parki i inkubatory technologiczne w Polsce” - Jan Krzak oraz dostępnych na stronach internetowych danych liczbowych). Gmina Krościenko Wyżne posiada potencjał w postaci wolnych obszarów, które mogłyby stać się terenami inwestycyjnymi, których brakuje w gminie i zostało to wskazane w Strategii Rozwoju oraz które przyciągną inwestorów, stworzą możliwość do powstania nowych miejsc pracy i pozytywnie wpłyną na dynamikę rozwoju gospodarczego Gminy Krościenko Wyżne.

Z powyższej analizy wynika, iż obecnie występujące tereny zabudowy przemysłowej, produkcyjnej nie są wystarczające, nie są w stanie zapewnić miejsc pracy dla obecnych mieszkańców, biorąc pod uwagę prognozy demograficzne nie będą w stanie zapewnić ich również dla przyszłych mieszkańców. Reasumując, przy uwzględnieniu wszystkich czynników, tj. czynników społecznych, demograficznych, ekonomicznych, urbanistycznych oraz prognozowanego rozwoju gospodarczego należy dążyć do wyznaczenia nowych obszarów zabudowy produkcyjnej.

Standardy projektowe nie określają maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę produkcyjną. Ilość terenów przeznaczonych pod tę zabudowę nie wiąże się bezpośrednio z liczbą mieszkańców. Wpływ na rozwój funkcji produkcyjnej ma m.in. polityka gminy, dostępność komunikacyjna, atrakcyjność gminy, co może zachęcić inwestorów do lokowania w danym miejscu swoich przedsiębiorstw. W związku z powyższym przyjmując dopuszczoną przez ustawodawcę niepewność procesów rozwojowych obliczono w stosunku do istniejącej zabudowy produkcyjnej przyszły wzrost powierzchni produkcyjnej (wyróżającą się zwiększeniem zapotrzebowania (w tym przypadku istniejącej zabudowy oraz wyznaczonej w planach miejscowych tj. 12,3 ha) o 30%), zatem wynosiłoby ono 15,99 ha ~ **ok. 16 ha**.

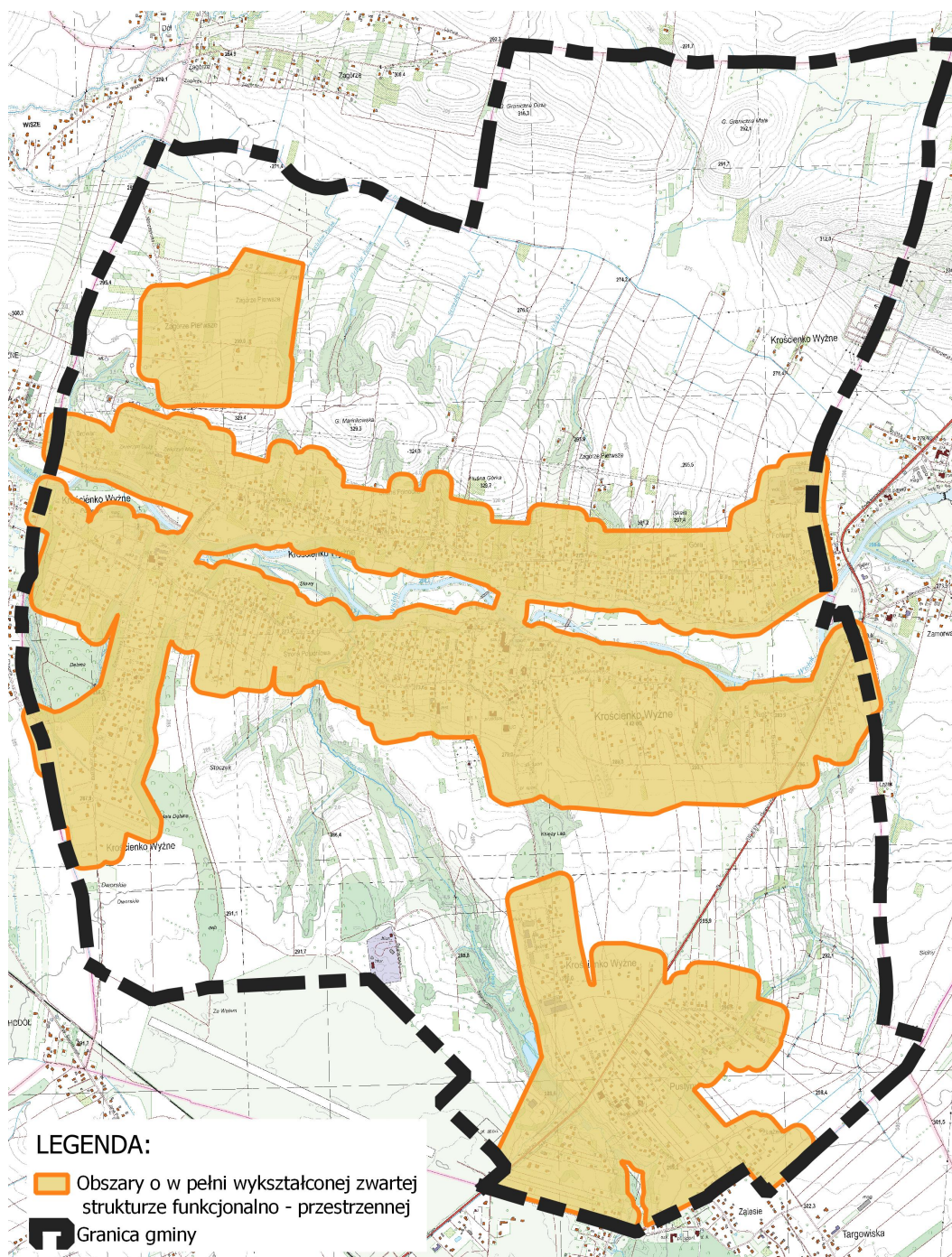
Biorąc pod uwagę powyższe wyliczenia i rozważania należy stwierdzić, iż zapotrzebowanie powinno być znacznie większe aniżeli szacunkowe wyliczenia nieuwzględniające wszystkich wymienionych wskaźników wpływających na możliwość sytuowania niniejszej zabudowy. Przy uwzględnieniu wszystkich powyższych wskaźników wskazano, że zapotrzebowanie na nową powierzchnię wynosi **86 ha** powierzchni użytkowej. Na tę liczbę składają się szacunkowe średnie powierzchnie użytkowe, które gmina zamierza przeznaczyć na lokalizację: odnawialnych źródeł energii – fotowoltaika (**około 5 ha**), parku technologicznego (**około 65 ha**) oraz wyliczone zapotrzebowanie na podstawie istniejącej zabudowy (**około 16 ha**).

Ponieważ ustawodawca dopuścił niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%, zatem zapotrzebowanie na nową funkcję produkcyjną szacuje się na **111,8 ha powierzchni użytkowej**.

14.6. Szacowana chłonność Gminy Krościenko Wyżne.

Oszacowanie chłonności jest kolejnym etapem sporządzania bilansu. Poprzez pojęcie chłonności obszarów rozumie się liczbę mieszkańców jaką może pomieścić dany teren, z uwzględnieniem przeznaczenia terenu oraz określonych wskaźników zabudowy, a ponadto aktualny stan zagospodarowania przestrzennego. W analizie są uwzględniane obszary o w pełni wykształconej strukturze

funkcjonalno-przestrzennej. Z uwagi na brak wyjaśnienia w przepisach prawnych powyższego pojęcia, zdefiniowano następujące warunki, które powinny zostać w większości spełnione, żeby teren mógł zostać zdefiniowany jako obszar o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno - przestrzennej: dostęp do sieci komunikacyjnej, do infrastruktury technicznej tj. wodociągowej, elektroenergetycznej, kanalizacyjnej, sąsiedztwo zabudowy – gęstość zabudowy.

Rysunek. Obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej w Gminie Krościenko Wyżne.

Poniżej przedstawiono tabelę powierzchni terenów gminy przeznaczoną pod nową zabudowę w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1443 t. j.):

Obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej ogółem [ha]	
Obręby	Powierzchnia obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej
	[ha]
Krościenko Wyżne	539,69

Tabela 24. Obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej w granicach jednostki osadniczej. Źródło: Opracowanie własne.

Powierzchnia terenów poszczególnych rodzajów zabudowy w zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej z podziałem na jednostki osadnicze			
Obręby	Tereny zabudowy mieszkaniowej	Tereny zabudowy usługowej	Tereny zabudowy produkcyjnej
	[ha]	[ha]	[ha]
Krościenko Wyżne	393,18	20,86	8,55

Tabela 25. Obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej w granicach jednostki osadniczej z podziałem na rodzaj zabudowy. Źródło: Opracowanie własne.

Powierzchnia luk w zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej z podziałem na jednostki osadnicze	
Obręby	Powierzchnia luk w zabudowie
	[ha]
Krościenko Wyżne	117,1

Tabela 26. Powierzchnia „luk” w zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej z podziałem na jednostki osadnicze. Źródło: Opracowanie własne.

Przez pojęcie luk w zabudowie rozumie się wolne tereny w obrębie obszarów o zwartej strukturze przestrzennej, które potencjalnie mogą zostać zagospodarowane w wybrany sposób. Inwestycje powstałe na takich obszarach wypełniłyby lukę w zabudowie, byłby rozszerzeniem funkcji sąsiednich budynków. Kolejnym krokiem w sporządzeniu bilansu było oszacowanie chłonności wolnych terenów. Chłonność rozumiana jest jako zdolność przyjęcia nowej zabudowy. Na potrzeby wyliczeń przyjęto potencjalny udział

poszczególnych rodzajów zabudowy w całej powierzchni luk, udział 60% przyjęto dla zabudowy mieszkaniowej, 40% dla zabudowy usługowej oraz 20% zabudowy produkcyjnej.

Chłonność obliczono dla obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej i luk w zabudowie w niej występujących oraz dla obszarów przeznaczonych pod dany rodzaj nowej zabudowy w miejscowych planach. Obliczenie chłonności zostało dokonane w odniesieniu do łącznej powierzchni brutto oraz odpowiednio zmniejszonej powierzchni netto. Tereny brutto obejmują tereny zabudowy mieszkaniowej oraz powierzchnie biologicznie czynne, w tym urządzonej zieleni, tereny komunikacji, urządzeń infrastruktury itp. Natomiast tereny netto obejmują wyłącznie tereny zabudowy mieszkaniowej.

Poniższa tabela ukazuje tereny przeznaczone pod nową zabudowę, tj. tereny o funkcji podstawowej wraz z funkcjami uzupełniającymi oraz terenami biologicznie czynnymi.

Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej oraz chłonności obszarów przeznaczonych pod nową zabudowę w planach miejscowych (łączna chłonność brutto)				
Lp.	Funkcja	Chłonność o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej	Chłonność obszarów przeznaczonych pod nową zabudowę w planach miejscowych	Łączna chłonność obszarów (brutto)
		[ha]	[ha]	[ha]
1	Tereny zabudowy mieszkaniowej	58,55	37,06	95,61
2	Tereny zabudowy usługowej	23,42	0,00	23,42
3	Tereny zabudowy produkcyjnej	35,13	3,75	38,88
	RAZEM:	117,10	40,81	157,91

Tabela 27. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej (tj. luk w zabudowie na ww. obszarach) oraz chłonność obszarów przeznaczonych pod nową zabudowę w planach miejscowych (łączna chłonność brutto). Źródło: Opracowanie własne.

Na podstawie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powierzchnie terenów brutto pomniejszono o powierzchnię biologicznie czynną. Do obliczeń przyjęto uśrednione wskaźniki urbanistyczne wynoszące 60% dla terenów zabudowy mieszkaniowej, 40% dla zabudowy usługowej oraz 20 % dla terenów zabudowy produkcyjnej, co ukazano w poniższej tabeli.

Chłonność terenów Gminy Krościeńko Wyżne przeznaczoną pod nową zabudowę pomniejszona o powierzchnię biologicznie czynną (chłonność netto)		
Lp.	Funkcja	Łączna chłonność terenów pomniejszona o powierzchnię biologicznie czynną
		[ha]
1	Tereny zabudowy mieszkaniowej	38,24
2	Tereny zabudowy usługowej	14,05
3	Tereny zabudowy produkcyjnej	31,10
RAZEM:		83,40

Tabela 28. Chłonność terenów gminy przeznaczona pod nową zabudowę pomniejszona o powierzchnię biologicznie czynną (chłonność netto). Źródło: Opracowanie własne.

Maksymalną wysokość zabudowy mieszkaniowej, ustalono średnio na 2 kondygnacje nadziemne, natomiast maksymalną wysokość zabudowy usługowej oraz produkcyjnej ustalono średnio na 1 kondygnację nadziemną.

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się w ramach zabudowy: zabudowę zagrodową, mieszkaniową jednorodzinną, letniskową, turystyczną o charakterze agroturystyki obiektów noclegowych i rekreacji, na równych zasadach lokalizowanie zabudowy usług nieuciążliwych oraz nieuciążliwej produkcji, rzemiosła, drobnej wytwórczości. Dopuszcza się również usługi administracji, zdrowia, oświaty i kultu religijnego, tereny sportu i rekreacji, tereny zieleni publicznej i izolacyjnej.

W związku z szerokim zakresem funkcji ustalono orientacyjny, potencjalnie możliwy procentowy podział funkcji:

- zabudowa mieszkaniowa – 25%,
- zabudowa gospodarcza (obejmująca wiejskie domy mieszkalne i zabudowania gospodarskie) – 20%,
- zabudowa usługowa – 7%,
- usługi sportu i rekreacji – 7%,
- usługi oświaty i kultu religijnego, zdrowia – 11%,
- produkcji – 15%,
- infrastruktura techniczna – 15%.

Szacuje się, że powierzchnia użytkowa wynosi ok. 70% powierzchni całkowitej zabudowy.

Maksymalna całkowita powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej wynosi w podziale na funkcje:

- zabudowa mieszkaniowa – $25\% \times 38,24 \text{ ha} \times 0,7 \times 2 \text{ kondygnacje} = 13,39 \text{ ha}$

- zabudowa gospodarcza (obejmująca wiejskie domy mieszkalne i zabudowania gospodarskie) –
 $20\% \times 38,24 \text{ ha} \times 0,7 \times 2 \text{ kondygnacje} = 10,71 \text{ ha}$,
- zabudowa usługowa – $7\% \times 38,24 \text{ ha} \times 0,7 \times 2 \text{ kondygnacje} = 3,75 \text{ ha}$,
- usługi sportu i rekreacji – $7\% \times 38,24 \text{ ha} \times 0,7 \times 2 \text{ kondygnacje} = 3,75 \text{ ha}$,
- usługi oświaty i kultu religijnego, zdrowia – $11\% \times 38,24 \text{ ha} \times 0,7 \times 2 \text{ kondygnacje} = 5,89 \text{ ha}$,
- produkcji – $15\% \times 38,24 \text{ ha} \times 0,7 \times 1 \text{ kondygnacje} = 4,02 \text{ ha}$,
- infrastruktura techniczna – $15\% \times 38,24 \text{ ha} \times 0,7 \times 1 \text{ kondygnacje} = 4,02 \text{ ha}$.

Chłonność terenów Gminy Krościenko Wyżne wyrażona w łącznej maksymalnej całkowitej powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej wynosi: **45,51 ha**.

Dla pozostałych funkcji przyjmuje się następujące wskaźniki:

Maksymalna całkowita powierzchnia użytkowa zabudowy usługowej wynosi:
 $29,02 \times 0,7 \times 1 \text{ kondygnacje} = \mathbf{9,84 \text{ ha}}$.

Maksymalna całkowita powierzchnia użytkowa zabudowy produkcyjnej wynosi:
 $\mathbf{49,82 \times 0,7 \times 1 \text{ kondygnacja} = 21,77 \text{ ha}}$.

Na podstawie wskaźników opisanych powyżej obliczono chłonność terenów gminy, wyrażoną w powierzchni użytkowej nowej zabudowy. Obliczenia przedstawia poniższa tabela:

Suma powierzchni użytkowej zabudowy Gminy Krościenko Wyżne			
Lp.	Funkcja	Suma powierzchni terenów przeznaczonych pod nową zabudowę pomniejszona o powierzchnię biologicznie czynną	Suma powierzchni użytkowej zabudowy Gminy Krościenko Wyżne
		[ha]	[ha]
1	Tereny zabudowy mieszkaniowej	38,24	45,51
2	Tereny zabudowy usługowej	14,05	9,84
3	Tereny zabudowy produkcyjnej	31,10	21,77
	RAZEM:	83,40	77,12

Tabela 29. Suma powierzchni użytkowej zabudowy Gminy Krościenko Wyżne. Źródło: Opracowanie własne.

Z przeprowadzonych analiz ekonomicznych, społecznych, środowiskowych oraz prognozy demograficznej, zgodnie danymi zaprezentowanymi w powyższej tabeli wynika, że w Gminie Krościenko

Wyżne nadal występuje zapotrzebowanie na nowe tereny zabudowy.

Przeciętną powierzchnia użytkowa w Polsce wybudowanego mieszkania wynosi 88,6 m². Średnia powierzchnia mieszkania w budynkach jednorodzinnych w skali kraju wyniosła 133,8 m², natomiast w budynkach wielorodzinnych w skali kraju – 53,1 m². Na przestrzeni lat można zauważyć wzrost zamożności rodzin, zmianę modelu rodziny oraz podniesienie standardów, z czego wynika prawdopodobieństwo dalszych wzrostów powierzchni użytkowej i konieczność wprowadzenia nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową.

Tereny usługowe mają potencjał do rozwoju. Usługi są niezwykle ważną gałęzią gospodarki, wpływającą na tworzenie nowych miejsc pracy oraz poprawę jakości życia mieszkańców. Szczególnie ważne jest zapewnienie równego dostępu do usług wszystkim mieszkańcom, poprawiając tym samym komfort ich życia.

14.7. Porównanie maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością obszarów gminy (bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę).

Aby ocenić, czy możliwości chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej spełniają zapotrzebowanie na nową zabudowę w Gminie Krościenko Wyżne, szacowaną do 2050 r., porównano wyniki szacunków z powyższych rozdziałów. Porównanie obrazuje poniższa tabela:

Porównanie zapotrzebowania na nową zabudowę i sumy powierzchni użytkowej zabudowy					
Lp.	Funkcja	Zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w powierzchni użytkowej zabudowy [ha] [1]	Suma powierzchni użytkowej w podziale na funkcje [ha] [2]	Różnica, jeśli suma powierzchni użytkowej zabudowy przekracza zapotrzebowanie na nową zabudowę [ha] [2-1, gdy 2>1]	Różnica, jeśli zapotrzebowanie na nową zabudowę przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy [ha] [1-2, gdy 1>2]
1	Tereny zabudowy mieszkaniowej	11,60	45,51	33,91	
2	Tereny zabudowy usługowej	15,60	9,84		5,76
3	Tereny zabudowy produkcyjnej	111,80	21,77		90,03
	RAZEM:	139,00	77,12	33,91	95,79

Tabela 30. Porównanie zapotrzebowania na nową zabudowę i sumy powierzchni użytkowej zabudowy Gminy Krościenko Wyżne. Źródło: Opracowanie własne.

Porównanie zapotrzebowania na nową zabudowę i sumy powierzchni użytkowej zabudowy Gminy Krościenko Wyżne					
Lp.	Funkcja	Zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w powierzchni użytkowej zabudowy [ha] [1]	Różnica, jeśli zapotrzebowanie na nową zabudowę przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy [ha] [1-2, gdy 1>2]	Faktyczna powierzchnia użytkowa zabudowy na wyznaczonych terenach pod nową zabudowę [ha]	Procent ukazujący w jakim stopniu nowe tereny pokryją wyznaczone zapotrzebowania
1	Tereny zabudowy mieszkaniowej	11,60	45,07	10,47	90%
2	Tereny zabudowy usługowej	15,60	5,76	5,15	89%
3	Tereny zabudowy produkcyjnej	111,80	90,03	51,87	58%
	RAZEM:	139,00	140,86	67,49	

Tabela 31. Porównanie zapotrzebowania na nową zabudowę i sumy powierzchni użytkowej zabudowy Gminy Krościenko Wyżne. Źródło: Opracowanie własne.

Z porównania określonego zapotrzebowania oraz wyliczonej chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej przeznaczonych pod nową zabudowę, wyrażoną w powierzchni użytkowej w podziale na funkcje zabudowy wynika, że dla terenów przeznaczonych pod funkcję:

- zabudowy mieszkaniowej - chłonność obliczona na poziomie 45,51 ha jest większa niż zapotrzebowanie określone na poziomie 11,60 ha, co oznacza brak możliwości sytuowania nowej zabudowy poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej oraz poza obszarami przeznaczonymi w planach miejscowych pod tą funkcję, a nowa zabudowa może być realizowana tylko w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej,

- zabudowy usługowej - chłonność obliczona na poziomie 9,84 ha jest mniejsza niż zapotrzebowanie określone na poziomie 15,60 ha, co oznacza możliwości sytuowania nowej zabudowy poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej oraz poza obszarami przeznaczonymi w planach miejscowych pod tą funkcję, a nowa zabudowa o powierzchni 5,76 ha może być realizowana zarówno w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej, jak i poza nimi.

- zabudowy produkcyjnej - chłonność obliczona na poziomie 21,77 ha jest mniejsza niż zapotrzebowanie określone na poziomie 111,80 ha, co oznacza możliwości sytuowania nowej zabudowy poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej oraz poza obszarami przeznaczonymi w planach miejscowych pod tą funkcję, a nowa zabudowa o powierzchni 90,03 ha może być realizowana zarówno w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej, jak i poza nimi.

Biorąc pod uwagę przeprowadzone analizy ekonomiczne, społeczne, środowiskowe, prognozę demograficzną oraz sporządzony bilans zabudowy wykazano, że w gminie nadal występuje zapotrzebowanie na nowe obszary zabudowy. Istnieje zatem konieczność wprowadzenia obszarów zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz produkcyjnej. Sporządzony bilans wykazuje, iż nowo wyznaczone tereny wraz z korelacją z zapotrzebowaniem na nową zabudowę i możliwą chłonnością terenów w znacznym stopniu pokrywa zapotrzebowanie na niniejsze tereny. Szczegółowe pokrycie zapotrzebowania zostało wskazane w tabeli nr 31. W odpowiedzi na zmiany ekonomiczne oraz gospodarcze należy zapewnić należyte warunki bytowania poprzez zapewnienie miejsc pracy oraz miejsc integracji społecznej.

14.8. Stan prawny gruntów.

Na obszarze Gminy Krościenko Wyżne większość terenów stanowi własność prywatną, występują również grunty będące własnością gminy oraz tereny leśne, których właścicielem jest Skarb Państwa, a zarządza nimi Nadleśnictwo Dukla.

W związku z tym należy spodziewać się, że większość inwestycji na terenie gminy będzie miała charakter prywatny oraz gminny. W przypadku inwestycji realizowanych w celu publicznym z uwzględnieniem terenów prywatnych konieczne będzie wykupienie gruntów od mieszkańców.

15. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.

15.1. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

Na terenie gminy występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych, które zostały udokumentowane w Państwowym Instytucie Geologicznym.

Opracowane są mapy obszarów osuwania się mas ziemnych oraz terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych. Część osuwisk występujących na terenie gminy jest czynna, a część nieczynna.

Na terenie gminy znajdują się osuwiska aktywne ciągle i okresowo oraz osuwiska nieaktywne.

Na terenie obszarów osuwania się mas ziemnych – osuwisk nieaktywnych, dopuszcza się rozbudowę, nadbudowę i przebudowę istniejących budynków oraz lokalizację nowej zabudowy pod warunkiem wykonania dokumentacji geologiczno-inżynierskiej potwierdzającej, że projektowana inwestycja nie naruszy równowagi gruntu i nie spowoduje uaktywnienia się osuwiska oraz, że dokumentacja ta określi zalecenia dotyczące zabezpieczeń dla projektowanej zabudowy.

15.2. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.

15.2.1. Złóża kopalne

Na obszarze Gminy Krościenko Wyżne występują następujące złoża surowców mineralnych:

L.p.	Nazwa złoże	Nazwa	Kopalina	Nr systemowy	Stan zagospodarowania	Pow. [ha]
1.	Iskrzynia	Gazy ziemne	gaz ziemny	GZ 4652	eksploatacja złoże zaniechana	30
2.	Krościenko	Ropa naftowa	ropa naftowa	NR 4789	złoże zagospodarowane	134
3.	Krościenko – szac.	Gazy ziemne	gaz ziemny	GZ 5312	złoże o zasobach szacunkowych	-

Tabela 32. Złoże surowców mineralnych występujących na terenie gminy. Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/index.jsf?conversationContext=1>

15.2.2. Zasoby wód podziemnych

Gmina Krościenko Wyżne zlokalizowana jest w granicach nieudokumentowanego głównego zbiornika wód podziemnych, tj.: Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 324. Dla ww. GZWP nie wyznaczono obszarów ochronnych – strefy najwyższej ochrony (ONO) oraz strefy wysokiej ochrony (OWO). GZWP nr 324 osiąga łączną powierzchnię 2 043,90 km² i jego średnia głębokość wynosi 17,9 m. Zbiornik należy do grupy zbiorników porowych.

Ponadto gmina znajduje się w zasięgu jednolitych części wód podziemnych nr 152 (PLGW 2000152).

W granicach ww. jednostek wydajność potencjalna studni w granicach gminy waha się od 2 do 5 m³/h.

15.2.3. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla

Na terenie gminy nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

16. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.

Na terenie gminy występuje obszar górniczy i teren górniczy. Teren górniczy „Krościenko I” - wyznaczony został decyzją Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28.02.1997 r., znak: Bkk/MN/319/97.

L.p.	Nazwa obszaru	Typ	Lokalizacja	Złoże	Status	Pow. obszaru górniczego [ha]
1.	Krościenko I	TG	Krościenko Wyżne	Krościenko	aktualny	133,5
2.	Krościenko I	OG	Krościenko Wyżne	Krościenko	aktualny	133,5

Tabela 33. Obszary i tereny górnicze występujące na terenie Gminy Krościenko Wyżne. Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/index.jsf?conversationContext=1>

17. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

17.1. Układ drogowy.

Gmina Krościenko Wyżne obsługiwana jest zróżnicowanym układem drogowym. Drogi powiatowe i gminne zapewniają połączenia lokalne. Gmina jest położona w bezpośrednim sąsiedztwie Miasta Krosna, ok. 30 km od Jasła, ok. 40 km od Sanoka, ok. 60 km od Rzeszowa oraz ok. 35 km od przejścia granicznego w Barwinku.

Przez gminę Krościenko Wyżne przebiegają następujące drogi krajowe:

- DK 19 (E371) – Białystok – Rzeszów – granica państwa, klasa drogi główna ruchu przyspieszonego (GP) o długości 2,940 km.

Przez gminę nie przebiegają drogi wojewódzkie.

Na terenie gminy występują następujące relacje dróg powiatowych:

- P1967R – Korczyna – Krościenko Wyżne, klasa drogi zbiorcza (Z) o długości 2,048 km,
- P1971R – Krościenko Wyżne – Iskrzynia, klasa drogi zbiorcza (Z) o długości 2,830 km,
- P1973R – Krosno – Iskrzynia, klasa drogi zbiorcza (Z) o długości 4,274 km.

Łączna długość dróg powiatowych na terenie Gminy Krościenko Wyżne wynosi 9,152 km.

Na terenie gminy występują następujące relacje dróg gminnych publicznych:

- 114901R - ul. Wisłocza o długości 0,721 km,
- 114902R - ul. Mostowa o długości 0,550 km,
- 114903R - ul. Szkolna o długości 0,690 km,
- 114904R - ul. Graniczna o długości 0,440 km,
- 114905R - ul. Sportowa, ul. Księża, ul. Centralna o długości 2,480 km,
- 114906R - ul. Wspólna o długości 0,352 km,
- 114907R - ul. Żwirowa o długości 0,310 km,
- 114908R - ul. Dworska o długości 0,463 km,
- 114909R - ul. Grunwaldzka o długości 1,228 km,
- 114910R - ul. Spacerowa o długości 1,263 km,

Łączna długość dróg gminnych na terenie Gminy Krościenko Wyżne wynosi 8,497 km.

Kształt sieci drogowej determinują czynniki fizjograficzne:

- historyczne położenie miejscowości Krościenko Wyżne,
- brak równomiernego rozmieszczenia układu drogowego ze względu na ukształtowanie terenu,
- kierunki dróg wylotowych.

17.2. Transport publiczny.

Komunikację zbiorową na terenie gminy obsługuje zarówno transport publiczny (MKS w Krośnie Sp. z o.o.) jak i firmy prywatne (Jacek Lega, FUH Busik Czesław Krupa, Krzysztof Such). Komunikacja autobusowa łączy gminę m. in. z Brzozowem oraz miastem Krosno. W miejscowościach przez które przebiega, komunikację publiczną uznaje się za zadowalającą. Połączenia komunikacyjne zapewniają mieszkańcom dojazd do pracy i obiektów usługowych, w tym szkół i uczelni wyższych.

17.3. Transport kolejowy.

Przez teren gminy nie przebiega żadna linia kolejowa ani nie jest w jej granicach zlokalizowany żaden przystanek kolejowy.

18. Stopień uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej.

18.1. Zaopatrzenie w wodę.

Mieszkańcy gminy zaopatrują się w wodę przede wszystkim z wodociągu ale też z indywidualnych ujęć. Sieć wodociągowa na terenie gminy ma długość 9,1 km. Sieć wodociągowa pokrywa zapotrzebowanie 80% wszystkich mieszkańców. Woda do sieci wodociągowej dostarczana jest z ujęć powierzchniowych i poddawana podstawowym procesom technologicznym mającym na celu dezynfekcję i uzdatnienie.

18.2. Gospodarka ściekowa.

Na terenie gminy funkcjonuje sieć kanalizacyjna. Długość sieci kanalizacyjnej na koniec 2019 r. wynosiła 73 km. Do sieci przyłączonych jest 1520 budynków, co stanowi 93,9% ogółu budynków.

Według stanu na koniec 2019 r. w przydomowe oczyszczalnie ścieków wyposażonych było 6 nieruchomości (0,4%), ze zbiorników bezodpływowych korzysta 94 budynki (5,7%).

19. Stopień uporządkowania gospodarki energetycznej.

19.1. Energetyka.

Przez obszar Gminy Krościenko Wyżne, przebiegają linie elektroenergetyczne wysokiego i najwyższego napięcia:

- linia elektroenergetyczna najwyższego napięcia NN 400 kV relacji Tarnów – Krosno Iskrzynia wraz z pasem technologicznym o szerokości 50 m,
- linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia WZ 110 kV relacji Krosno Iskrzynia – Krosno Wisze wraz z pasem technologicznym o szerokości 20 m,
- linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia WZ 110 kV relacji Krosno Iskrzynia – Besko wraz z pasem technologicznym o szerokości 20 m,
- linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia WZ 110 kV relacji Krosno Iskrzynia – Iwonicz wraz z pasem technologicznym o szerokości 20 m,
- linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia WZ 110 kV relacji Krosno Iskrzynia – Brzozów wraz z pasem technologicznym o szerokości 20 m.

Dodatkowo na terenie gminy znajdują się stacje transformatorowe SN/nN i elektroenergetyczna stacja redukcyjna „Krosno Iskrzynia” 400/110 kV wraz z głównym punktem zasilania (GPZ).

Inwestycjami planowanymi w zakresie energetyki są:

- budowa dwutorowej linii elektroenergetycznej WN 110 kV w technologii napowietrzno-kablowej relacji Krosno Iskrzynia – Krosno oraz Krosno Iskrzynia – Strzyżów wraz z pasem technologicznym o szerokości 20 m.

Linie mogą wpływać na organizmy żywe poprzez oddziaływanie dwóch niezależnych składowych pola elektroenergetycznego – elektrycznej i magnetycznej. Przyczyną powstawania pola elektrycznego jest

napięcie istniejące pomiędzy poszczególnymi jej przewodami fazowymi a ziemią. Z kolei prąd płynący tymi przewodami jest przyczyną powstawania pola magnetycznego.

Poziomy pól elektrycznych i magnetycznych wytwarzanych przez linie i stacje elektroenergetyczne podlegają ograniczeniom w miejscach przebywania i zamieszkania ludzi, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Zgodnie z powyższymi przepisami dla pola elektrycznego o częstotliwości 50 Hz dopuszczalna wartość natężenia wynosi 10 kV/m. Dodatkowo na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, natężenie pola elektrycznego nie może przekraczać wartości 1kV/m. Poniżej tej wartości przebywanie ludności w tych obszarach nie podlega ograniczeniom.

Natężenie pola magnetycznego o częstotliwości 50 Hz nie powinno przekraczać 60 A/m.

Linie elektroenergetyczne o napięciu 400 kV oraz 110 kV na terenie gminy muszą przebiegać w bezpiecznych odległościach od zwartej zabudowy mieszkalnej. Podobnie przedstawia się lokalizacja podstacji elektroenergetycznych i stacji telefonii komórkowej.

19.2. Energetyka odnawialna.

Gmina Krościenko Wyżna zgodnie ze „Strategią Rozwoju Województwa Podkarpackiego 2030” jest obszarem predysponowanym do lokowania inwestycji związanych z energetyką odnawialną.

W chwili obecnej na terenie gminy odnawialne źródła energii są wykorzystywane w małej skali – głównie fotowoltaika. Należy rozważyć możliwość wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w zakresie wykorzystywania energii solarnej oraz geotermalnej na terenach przeznaczonych pod produkcję.

19.3. Telekomunikacja i dostępność do Internetu.

Na terenie gminy dostępność do telekomunikacji jest powszechna. Dostęp do usług telekomunikacyjnych zapewnia telefonia stacjonarna oraz telefonia komórkowa. Mieszkańcy gminy mają dostęp do usług wszystkich działających na rynku operatorów bezprzewodowych telefonii komórkowych.

W gminie Krościenko Wyżne w latach poprzednich nie było zgłoszeń o braku dostępu do Internetu, co świadczy o wysoko rozwiniętej infrastrukturze stwarzającej jedne z najlepszych warunków w obrębie powiatu krośnieńskiego.

Gmina wspiera inwestycje wpływające na rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej, ponieważ ograniczają one poziom wykluczenia cyfrowego mieszkańców, jak również wyrównują różnice w dostępie do usług cyfrowych pomiędzy miastami a terenami wiejskimi.

20. Stopień uporządkowania gospodarki gazowej.

Gmina Krościenko Wyżne jest zgazyfikowana gazem ziemnym. W 2021 roku długość czynnej sieci gazowej (58973 m) + przyłączy (32742 m) wynosiła łącznie: 91715 [m] i obsługiwała 1518 [szt] gospodarstw domowych. Na terenie Gminy Krościenko Wyżne znajdują się sieci gazowe niskiego, średniego i wysokiego ciśnienia.

Na terenie gminy znajdują się odwierty wydobywcze ropy naftowej i gazu ziemnego. Miejsca niniejszych odwiertów zostały oznaczone na rysunku zmiany Studium.

21. Ciepłownictwo.

Gmina Krościenko Wyżne nie posiada systemu zaopatrzenia w ciepło sieciowe.

22. Stopień uporządkowania gospodarki odpadami.

Miejszem zagospodarowania odpadów komunalnych odbieranych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych z terenu gminy jest Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Krośnie. Trafiają tam zmieszane odpady komunalne, odpady zielone, odpady ulegające biodegradacji, odpady nieulegające biodegradacji (cementarne) oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania. Zgodnie z harmonogramem odbioru odpadów, odpady zmieszane – mokre odbierane są dwa razy w miesiącu. Odpady segregowane – suche odbierane są również dwa razy w miesiącu, w innym dniu niż odpady zmieszane.

Odpady unieszkodliwiane poprzez składowanie są deponowane docelowo na wyznaczonych regionalnych składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (RSO). Dla Gminy Krościenko Wyżne wyznaczono następujące składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne:

- dla odpadów zmieszanych – Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnej zbiórki/kompostownia, ul. Białobrzeska 108, 38-400 Krosno,
- dla odpadów zielonych oraz innych bioodpadów – Kompostownia, ul. Białobrzeska 108, 38-400 Krosno,
- dla odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych – składowiska/instalacje zastępcze – Składowisko „Krosno”.

Na terenie gminy znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Punkt zlokalizowany został przy ul. Południowej, obok parkingu cmentarza parafialnego.

23. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych są następujące :

1. Budowa drogi ekspresowej S19 Rzeszów – granica państwa.
2. Budowa sieci przesyłowej gazu ziemnego – gazociąg Strachocina – granica województwa – Pogórska Wola DN 1000 mm, MOP 8,4 MPa, L=98 km.
3. Budowa, rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej.
4. Ochrona przed powodzią terenów położonych w zlewni potoków: Ślącza, Śmierdziączka i Olszyny, zlokalizowanych na terenie gmin: Krościenko Wyżne, Korczyna, Krosno woj. Podkarpackie.

24. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.

Mapy zagrożenia powodziowego zostały opracowane dla całego odcinka rzeki Wiśtok na terenie Gminy Krościenko Wyżne. Obszarami szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie 1% oraz o prawdopodobieństwie 10 % są tereny leżące wzdłuż rzeki Wiśtok. Tereny, na których występuje zagrożenie powodzią o prawdopodobieństwie 10% i 1% stanowią obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy zgodnie z przepisami odrębnymi. Opracowano także granice obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynosi 0,2% czyli raz na 500 lat oraz na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego. Są to obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

25. Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Krościenko Wyżne odznacza się walorami przyrodniczymi oraz środowiskowymi. Układ przestrzenny jest dość czytelny z nadrzędnym ośrodkiem, który stanowi centrum miejscowości Krościenko

Wyżne.

Zgodnie z analizami, diagnozami stanu istniejącego oraz uwarunkowań przedstawiono poniżej podsumowanie uwarunkowań wpływających na ustalenia kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne:

1. Jednym z nadrzędnych kierunków rozwoju jest utrzymanie walorów środowiska przyrodniczego, co sprzyja rozwojowi wszelkiego rodzaju turystyki. W tym celu należy stworzyć bazę turystyczną.
2. Należy bezwzględnie zachować walory krajobrazowe istniejące na terenach chronionych oraz wzdłuż obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej oraz walory kulturowe.
3. Utrzymanie dotychczasowej poprawnej kondycji różnorodnych składników środowiska przyrodniczego, wymaga dalszej prawidłowej gospodarki i kontynuowania działań poprawy stanu środowiska przyrodniczego.
4. Gmina Krościenko Wyżne położona jest w cennym przyrodniczo obszarze, w związku z czym wszelkie działania planistyczne powinny być podporządkowane i wypracowane w zgodzie z zasadami ochrony przyrody i środowiska oraz przepisami odrębnymi.
5. Należy rozważyć możliwość wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w zakresie energii solarnej, wodnej, geotermalnej i produkcji biogazu.
6. Należy zapewnić dostęp do bezpłatnego internetu – należy dążyć do pokrycia całej gminy bezpłatnym dostępem, co podniesie walory ekonomiczne, gospodarcze i edukacyjne gminy.
7. Zgodnie z uwarunkowaniami historycznymi oraz potrzebą rozwoju gospodarczego naturalnym kierunkiem rozwoju są usługi.
8. Należy unikać, gdzie to jest możliwe, zabudowywania wyznaczonych na rysunkach zmiany Studium korytarzy ekologicznych oraz terenów objętych inną formą ochrony.
9. Polityka przestrzenna powinna być kształtowana harmonijnie, w zgodzie z istniejącą przyrodą oraz zgodnie z potrzebą kształtowania wysokiej jakości przestrzeni gminy.

CZĘŚĆ II - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KROŚCIENKO WYŻNE

26. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego (uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę).

Rozwój przestrzenny Gminy Krościenko Wyżne należy kształtować następująco:

1. Politykę zagospodarowania gminy należy rozwijać w oparciu o rozwój zrównoważony oraz ład przestrzenny.
2. Zabudowa na terenie gminy powinna być kształtowana w sposób zwarty. Należy stosować politykę związaną z nierozpraszaniem zabudowy mieszkaniowej i wyznaczeniem terenów pod jej perspektywiczny rozwój.
3. W polityce rozwoju mieszkalnictwa należy dążyć do stworzenia warunków do podniesienia standardu zamieszkiwania tj. wzrostu jakości budowanych budynków mieszkalnych, ich wyposażenia oraz remontu budynków zaniedbanych.
4. Na obszarze gminy wyznaczone są tereny dla perspektywicznego rozwoju funkcji produkcyjnej i usług, w tym związanych z rozwojem turystyki i rekreacji indywidualnej.
5. Wzdłuż dróg przebiegających przez miejscowości gminy mogą być lokalizowane usługi.
6. W miejscowościach na terenie gminy dopuszcza się lokalizację wg potrzeb: usług podstawowych, usług rzemiosła i wytwórstwa, usług związanych z obsługą rolnictwa, usług publicznych, usług sakralnych oraz usług rekreacji w zieleni jako funkcję uzupełniającą i wzbogacającą program przestrzenny. Wyżej wymienione funkcje powinny zostać uszczegółowione na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
7. Zagospodarowanie terenów wiejskich należy projektować jako obszary zabudowy wielofunkcyjnej.
8. Należy zapewnić przekształcenia i rozwój środowiska kulturowego w kierunku kształtowania ładu przestrzennego i harmonii ze środowiskiem naturalnym, jako niezbędnego czynnika jakościowego środowiska życia człowieka.
9. W celu rozwoju małych przedsiębiorstw, dopuszcza się lokalizację zabudowy o funkcji usługowej nieuciążliwej na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.
10. Należy dążyć do utrzymania układu ciągów ekologicznych, poprzez ograniczenie zabudowy na ich terenie lub zakaz zabudowy tego obszaru.
11. Niezależnie od określonego przeznaczenia, w każdym z terenów wyznaczonych w zmianie Studium, uwzględniając przepisy odrębne, dopuszcza się lokalizację urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej oraz drogowej i melioracji.
12. Należy rozwinąć sferę związaną z usługami i produkcją, w tym rolniczą.
13. Przy planowaniu rozwoju przestrzennego za priorytet uznaje się ochronę terenów o wartościach przyrodniczych, krajobrazowych oraz terenów istotnych dla zachowania bioróżnorodności, w tym ochronę przed niekontrolowaną zabudową oraz użytkowaniem.
14. Należy wzbogacać i racjonalnie wykorzystywać walory systemu przyrodniczego.
15. Należy zapewnić normatywne warunki sanitarne zamieszkiwania ludności w zakresie: jakości wód i powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu i wibracji oraz elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego.
16. Należy dążyć do stworzenia właściwych warunków do zaspokojenia potrzeb społecznych w zakresie przemieszczania się ludzi i transportu towarów na terenie gminy, jak też przemieszczeń zewnętrznych, w tym tranzytu osób i towarów przez obszar gminy.
17. Na obszarach najlepszych kompleksów glebowych należy promować rolnictwo.
18. Należy uporządkować zasady rozmieszczania i lokalizacji reklam, szyldów, tablic reklamowych, pylonów, reklam wolnostojących i wielkopowierzchniowych.

Główne obszary funkcjonalne wyznaczone na terenie Gminy Krościenko Wyżne oraz ustalenia i wskaźniki dotyczące zagospodarowania uwidocznione są w poniższej tabeli:

L.p.	Oznaczenie terenu	Funkcja terenu, podstawowe ustalenia	Wskaźniki i parametry zagospodarowania
1.	M	<p>Tereny zabudowy mieszkaniowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w formie zabudowy zagrodowej (siedliskowej); • w formie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; • w formie zabudowy letniskowej (rekreacji indywidualnej), turystycznej o charakterze agroturystyki, obiektów noclegowych i rekreacji; • dopuszcza się na równych zasadach z zabudową mieszkaniową lokalizowanie zabudowy usług oraz nieuciążliwej produkcji, rzemiosła, drobnej wytwórczości; • dopuszcza się usługi administracji, zdrowia, oświaty i kultu religijnego; • jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się tereny sportu i rekreacji, tereny zieleni publicznej i izolacyjnej; • proporcje między funkcjami powinny być ustalane w planach miejscowych według wniosków właścicieli i inwestorów. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 12,5 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 50 %; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 40%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 1,0.
2.	M/U	<p>Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w formie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; • w formie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami; • w formie zabudowy usługowej; • dopuszcza się lokalizowanie produkcji i składów, rzemiosła, drobnej wytwórczości; • dopuszcza się usługi sportu i rekreacji; • dopuszcza się tereny zieleni publicznej oraz izolacyjnej; • dopuszcza się tereny placu publicznego; • proporcje między funkcjami powinny być ustalane w planach miejscowych według wniosków właścicieli i inwestorów. <p>Należy zastosować rozwiązania eliminujące lub ograniczające ewentualne przyszłe oddziaływanie planowanej zabudowy wyłącznie do granic terenu inwestycji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 15 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 50%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 1,0.

3.	U	<p>Tereny zabudowy usługowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w formie usług: <ul style="list-style-type: none"> - podstawowych; - publicznych; - oświaty; - zdrowia; - społecznych (w tym zakład karny); - administracji; - turystyki; - wypoczynku; - sportu i rekreacji; - kultury; - kultu; - rzemiosła; - gastronomii; - handlu itd.; • dopuszcza się miejsca parkingowe w formie placów parkingowych; • jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się lokalizację produkcji nieuciążliwej, tereny sportu i rekreacji oraz zieleni publicznej i izolacyjnej. <p>Należy zastosować rozwiązania eliminujące lub ograniczające ewentualne przyszłe oddziaływanie planowanej zabudowy wyłącznie do granic terenu inwestycji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 15 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 70%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 5%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 1,4.
4.	US	<p>Tereny usług sportu i rekreacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dopuszcza się funkcje związane z obsługą ruchu turystycznego, sportu i rekreacji; • dopuszcza się place zabaw, • jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się usługi handlu i gastronomii; • dopuszcza się miejsca parkingowe w formie placów parkingowych. <p>Należy zastosować rozwiązania eliminujące lub ograniczające ewentualne przyszłe oddziaływanie planowanej zabudowy wyłącznie do granic terenu inwestycji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 15 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 50%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 1,0.

5.	P/U	<p>Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dopuszcza się tylko te funkcje, które nie są wymieniane jako mogące pogorszyć stan środowiska przyrodniczego; • dopuszcza się na równych zasadach z funkcją produkcyjną lokalizację magazynów, składów i infrastruktury technicznej; • dopuszcza się obiekty i urządzenia obsługi rolnej; • dopuszcza się produkcję specjalistyczną; • • dopuszcza się miejsca parkingowe w formie placów parkingowych; • dopuszcza się lokalizację systemów fotowoltaicznych do pozyskiwania energii z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 500 kW wraz z ich strefą ochronną. <p>Należy zastosować rozwiązania eliminujące lub ograniczające ewentualne przyszłe oddziaływanie planowanej zabudowy wyłącznie do granic terenu inwestycji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 15 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 80%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 5%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 1,5; • minimalna powierzchnia działki: 1000 m².
6.	P	<p>Tereny zabudowy produkcyjnej, przemysłowej, składów i infrastruktury:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dopuszcza się na równych zasadach z funkcją produkcyjną lokalizację magazynów, składów i infrastruktury technicznej; • dopuszcza się produkcję zwierzęcą; • dopuszcza się produkcję specjalistyczną; • dopuszcza się lokalizację usług jako funkcję uzupełniającą; • • dopuszcza się miejsca parkingowe w formie placów parkingowych; • dopuszcza się lokalizację systemów fotowoltaicznych do pozyskiwania energii z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 500 kW wraz z ich strefą ochronną. <p>Należy zastosować rozwiązania eliminujące lub ograniczające ewentualne przyszłe oddziaływanie planowanej zabudowy wyłącznie do granic terenu inwestycji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 15 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 70%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 5%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 1,5; • minimalna powierzchnia działki: 1000 m².

7.	R	<p>Tereny rolne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dopuszcza się budowę / rozbudowę / nadbudowę / przebudowę zabudowy w istniejących siedliskach; • dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy zagrodowej (siedliskowej) wyłącznie gdy działka bezpośrednio sąsiaduje z istniejącą zabudową terenów mieszkaniowych lub usług pod warunkiem zapewnienia dostępu do drogi publicznej oraz zgodnie z przepisami odrębnymi; • dopuszcza się zalesianie obszarów o niższych klasach bonitacyjnych z wyjątkiem terenów występowania chronionych siedlisk przyrodniczych pod warunkiem bezpośredniego sąsiedztwa z terenem leśnym; • dopuszcza się usługi związane z produkcją rolną oraz usługi rzemiosła, sportu i rekreacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 12 m; • liczba kondygnacji: od 1 do 2 kondygnacji nadziemnych oraz poddasze nieużytkowe/użytkowe; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 30%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 70%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,6; • minimalna powierzchnia działki: 1500 m².
8.	R1	<p>Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bez możliwości lokalizacji zabudowy; • dopuszcza się utrzymanie rolniczego wykorzystanie gruntów o wysokiej wartości rolniczej; • dopuszcza się możliwość urządzenia miejsc widokowych i prowadzenia ciągów spacerowych z wykorzystaniem istniejących dróg dojazdowych do pól; • dopuszcza się utrzymanie istniejących ciągów infrastruktury technicznej oraz realizację niezbędnych inwestycji związanych z budową obiektów infrastruktury technicznej. 	-
9.	WS	<p>Tereny wód stojących:</p> <ul style="list-style-type: none"> • istniejące i projektowane zbiorniki wodne; • dopuszcza się zwiększenie zasobów wodnych poprzez budowę obiektów małej retencji (w tym zbiorników wodnych); • dopuszcza się przeznaczenie zbiorników wodnych na funkcje rekreacyjne w formie kąpieliska; • zagospodarowanie terenu w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z przepisami odrębnymi. 	-

10.	WP	<p>Tereny wód płynących:</p> <ul style="list-style-type: none"> • istniejące i projektowane zbiorniki wodne; • dopuszcza się zwiększenie zasobów wodnych poprzez budowę obiektów małej retencji (w tym zbiorników wodnych); • dopuszcza się przeznaczenie zbiorników wodnych na funkcje rekreacyjne w formie kąpieliska; • dopuszcza się budowę przepustów dla sieci infrastruktury technicznej oraz obiekty drogowe takie jak: kładki pieszo – rowerowe, mosty; • zagospodarowanie terenu w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z przepisami odrębnymi. 	-
11.	ZL	<p>Tereny istniejących lasów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • powinny pozostać w użytkowaniu leśnym lub pozostawać w formie przyrodniczo aktywnej; • tereny objęte zakazem zabudowy, za wyjątkiem lokalizacji obiektów wykorzystywanych dla potrzeb gospodarki leśnej: budynków i budowli, urządzeń melioracji wodnych, linii podziału przestrzennego lasu, dróg leśnych, terenów pod liniami energetycznymi, szkółkami leśnymi, miejscami składowania drewna, a także wykorzystywanych na parkingi leśne i urządzenia turystyczne. 	-
12.	ZL1	<p>Tereny lasów ochronnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • powinny zostać w użytkowaniu leśnym, zostać zalesione lub pozostawać w formie przyrodniczo aktywnej; • tereny objęte zakazem zabudowy, za wyjątkiem lokalizacji ścieżek pieszych, szlaków turystycznych, elementów małej architektury, znaków topograficznych, obiektów wykorzystywanych dla potrzeb gospodarki leśnej: budynków i budowli, urządzeń melioracji wodnych, linii podziału przestrzennego lasu, dróg leśnych, terenów pod liniami energetycznymi, szkółkami leśnymi, miejscami składowania drewna, a także wykorzystywanych na parkingi leśne i urządzenia turystyczne. 	-
13.	ZL2	<p>Tereny przewidziane do zalesień:</p> <ul style="list-style-type: none"> • powinny zostać zalesione lub pozostawać w formie przyrodniczo aktywnej; • tereny bez możliwości lokalizacji zabudowy z wyjątkiem lokalizacji obiektów wykorzystywanych dla potrzeb gospodarki leśnej: budynków i budowli, urządzeń melioracji wodnych, linii podziału przestrzennego lasu, dróg leśnych, terenów pod liniami energetycznymi, szkółkami leśnymi, miejscami składowania drewna, a także wykorzystywanych na parkingi leśne i urządzenia turystyczne. 	-

14.	ZC	<p>Tereny istniejących cmentarzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustala się eksploatację cmentarzy na podstawie przepisów odrębnych; • dopuszcza się lokalizację usług o charakterze cmentarnym – kaplic oraz innych obiektów towarzyszących jako funkcji uzupełniającej. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna powierzchnia zabudowy: 20 %; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,4.
15.	ZC1	<p>Tereny projektowanych cmentarzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustala się eksploatację cmentarzy na podstawie przepisów odrębnych; • dopuszcza się lokalizację usług o charakterze cmentarnym - kaplic oraz innych obiektów towarzyszących jako funkcji uzupełniającej. <p>Przed opracowaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów oznaczonych symbolem ZC1 należy przeprowadzić badania dotyczące środowiska przyrodniczego oraz wprowadzić zapisy warunkujące przeznaczenie tych terenów pod cmentarz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna powierzchnia zabudowy: 20 %; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,4.
16.	ZP	<p>Tereny zieleni publicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w tym parki, ogrody, sady, zielone skwery, parki leśne, zieleń izolacyjna; • bez możliwości lokalizacji zabudowy, z wyjątkiem lokalizacji obiektów małej architektury, zbiorników i cieków wodnych, obiektów sanitarno – higienicznych, świetlic, magazynów sprzętu sportowo – rekreacyjnego, obiektów ogrodowych, obiektów małej architektury oraz usług kultury, handlu i gastronomii jako funkcji uzupełniającej. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 6 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 15%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 70%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,3.
17.	ZN	<p>Tereny zieleni nieurządzonej (tereny łąk i pastwisk):</p> <ul style="list-style-type: none"> • powinny pozostawać w formie przyrodniczo aktywnej; • bez możliwości lokalizacji zabudowy; • dopuszcza się zwiększenie zasobów wodnych poprzez budowę obiektów małej retencji (w tym zbiorników wodnych). 	-

18.	IT	<p>Tereny infrastruktury technicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> dopuszcza się lokalizację zabudowy, urządzeń elektroenergetycznych, gazowych itp. oraz niezbędnej infrastruktury technicznej; dopuszcza się zabudowę związaną z gospodarką wodno – ściekową, gazową, ciepłowniczą, telekomunikacyjną. 	<ul style="list-style-type: none"> maksymalna wysokość zabudowy: 9 m; maksymalna powierzchnia zabudowy: 90 %; minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10%; maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,9.
19.	KS	<p>Tereny usług komunikacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> dopuszcza się lokalizację zabudowy usługowej jako funkcji uzupełniającej; dopuszcza się lokalizację parkingów, w tym rowerowych; dopuszcza się lokalizację garaży; dopuszcza się lokalizację stacji paliw. 	<ul style="list-style-type: none"> maksymalna wysokość zabudowy: 12 m; maksymalna powierzchnia zabudowy: 80%; minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 5%; maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 1,6.
20.	EE	<p>Tereny urządzeń elektroenergetycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> dopuszcza się lokalizację zabudowy, stacji elektroenergetycznej 110/15 kV, urządzeń elektroenergetycznych oraz niezbędnej infrastruktury technicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> maksymalna wysokość zabudowy: 9 m; maksymalna powierzchnia zabudowy: 90 %; minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10%; maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 1,8.
21.	KDS	<p>Tereny dróg publicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> tereny zarezerwowane pod obiekty, infrastrukturę techniczną (inżynieryjną, komunikacyjną), usługi związane z funkcjonowaniem dróg. 	<ul style="list-style-type: none"> maksymalna powierzchnia zabudowy: 30 %; minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10%.
22.	RU	<p>Tereny produkcji rolnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> dopuszczenie zabudowy związanej z obsługą produkcji rolnej; dopuszczenie zabudowy zagrodowej; dopuszcza się lokalizację usług jako funkcję uzupełniającą; dopuszcza się lokalizację gospodarstw agroturystycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> maksymalna wysokość zabudowy: 12 m; maksymalna powierzchnia zabudowy: 50 %; minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30%; maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 1,0.

Tabela 34. Główne obszary funkcjonalne wyznaczone na terenie Gminy Krościenko Wyżne oraz ustalenia i wskaźniki dotyczące zagospodarowania. Źródło: Opracowanie własne.

Dokładne lokalizacje funkcji uzupełniających dla terenów oznaczonych symbolem M zostaną umiejscowione na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

27. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy (uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę).

Ustalenia dotyczące kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów kształtują się następująco:

1. Zagospodarowanie terenów obecnie zurbanizowanych oraz przewidywanych w dotychczasowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele mieszkaniowo-usługowe, powinno uwzględniać podstawowe wartości przestrzenne i architektoniczne gminy.
2. Nowa zabudowa zagrodowa (siedliskowa), obok istniejącej, może być realizowana w ustalonych planem granicach zabudowy skupionej. W planie miejscowym należy zapewnić przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy oraz nadmiernemu rozprzestrzenianiu się terenów zurbanizowanych.
3. Dopuszcza się budowę, rozbudowę, nadbudowę i przebudowę budynków w istniejących siedliskach rolniczych zakwalifikowanych do innej kategorii przeznaczenia niż tereny ośrodków wiejskich.
4. Dopuszcza się budowę nowych oraz rozbudowę/modernizację istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.
5. Tereny zabudowy mieszkaniowej, zwłaszcza rejony zieleni przydomowej, mogą być uzupełnione o funkcje usługowe – niewpływające negatywnie na środowisko przyrodnicze.
6. Wskazana funkcja i zasady zagospodarowania określają podstawowy kierunek przeznaczenia terenu, na terenie każdego wyodrębnionego na rysunku zmiany Studium obszaru, oznaczonego symbolem, o którym mowa w tabeli dotyczącej: „Funkcji terenu, podstawowych ustaleń, wskaźników dotyczących zagospodarowania”.
7. Wszystkie rodzaje obszarów zabudowy oznaczone symbolem literowym (wg tabeli dot. oznaczeń terenów oraz funkcji terenu, podstawowych ustaleń, wskaźników dotyczących zagospodarowania) mogą być uzupełniane funkcjonalnie o miejsca i place parkingowe, drogi, infrastrukturę techniczną, place publiczne, strefy zieleni, urządzenia wodne oraz małą architekturą. W miejscach oznaczonych jako punkty widokowe dopuszcza się budowę wież widokowych.
8. Dopuszcza się budowę obiektów małej architektury np. tablice informacyjne, ławki, kosze na śmieci, wiaty, a także lokalizowanie szlaków turystycznych, sportowych i edukacyjnych.
9. Jako rekompensatę należy przyjąć obowiązek ustanowienia w obrębie nowych zakładów produkcyjnych terenów zieleni izolacyjnej.
10. Ustalenie zasad i kontrola kolejności zajmowania pod zabudowę poszczególnych terenów – obowiązująca reguła: najpierw uzbrojenie terenu potem zabudowa.
11. Dopuszcza się użytkowanie terenu zgodnie ze stanem istniejącym (możliwość utrzymania istniejącego zagospodarowania terenu).
12. Należy tworzyć zagospodarowanie terenów z naciskiem na rozwój turystyki, sportu i rekreacji.
13. Na części obszaru objętego zmianą Studium obowiązują przepisy odrębne ustawy Prawo lotnicze.

Kształtując lokalny ład przestrzenno-architektoniczny należy kierować się zasadami m. in.:

1. Harmonizacji zabudowy z krajobrazem i elementami przyrody.
2. Poszanowania lokalnych i regionalnych tradycji architektonicznych, przejawiającego się w wykorzystywaniu najlepszych i charakterystycznych starych form i elementów architektonicznych przy tworzeniu zabudowy spełniającej wymogi współczesnego budownictwa.

3. Nową zabudowę o funkcjach mieszkalnych, usługowych i rzemieślniczych nieuciążliwych można realizować na terenach oznaczonych na rysunkach zmiany Studium pod warunkiem zachowania następujących zasad:
 - we wsiach o typie „ulicówki” lokalizacja budynków mieszkalnych w pierwszej linii zabudowy (przy ulicy).
4. Harmonizacji nowej zabudowy z wartościową zabudową istniejącą.
5. Dopuszcza się remont i przebudowę sklepionych łukowo zabytkowych piwnic kamiennych również w sytuacji kiedy piwnica wchodzi częściowo w teren działki sąsiedniej (bez zgody właściciela działki sąsiedniej) celem ochrony i zabezpieczenia substancji zabytkowych piwnic.
6. Ekspozowania wartościowych dominant architektonicznych i zachowania cennych osi widokowych.
7. Kształtowania właściwych proporcji pomiędzy przestrzeniami publicznymi w szerokim znaczeniu, a przestrzeniami prywatnymi.
8. Kształtowania właściwych relacji przestrzennych pomiędzy budynkami, w tym, stosownie do okoliczności, czytelnych linii zabudowy ulic oraz funkcjonalnie rozplanowanych zespołów budynków w ramach posesji.
9. Kształtowania funkcjonalnych podziałów geodezyjnych.
10. Racjonalizacji kosztów uzbrojenia terenów inwestycyjnych.

Główne zadania w zakresie mieszkalnictwa to:

1. Utrzymanie w planach terenów pod budownictwo mieszkaniowe.
2. Utrzymanie, remont, wymiana i uzupełnienie zabudowy mieszkaniowej w wolnych przestrzeniach istniejących między zabudową.
3. Rozwój systemów infrastruktury technicznej podnoszącej standard mieszkań i warunków zamieszkiwania ludności.
4. Dokonanie zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod kątem przeznaczenia obiektów zabudowy zagrodowej i plomb między istniejącą zabudową i innych obiektów pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i usługi.

Tereny wyłączone spod zabudowy są to tereny oznaczone na rysunku kierunków zmiany studium” symbolami:

1. **ZL** – tereny istniejących lasów, tereny objęte zakazem zabudowy, za wyjątkiem lokalizacji obiektów wykorzystywanych dla potrzeb gospodarki leśnej: budynków i budowli, urządzeń melioracji wodnych, linii podziału przestrzennego lasu, dróg leśnych, terenów pod liniami energetycznymi, szkółkami leśnymi, miejscami składowania drewna, a także wykorzystywanych na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.
2. **ZL1** – tereny lasów ochronnych, tereny objęte zakazem zabudowy, za wyjątkiem lokalizacji ścieżek pieszych, szlaków turystycznych, elementów małej architektury, znaków topograficznych, obiektów wykorzystywanych dla potrzeb gospodarki leśnej: budynków i budowli, urządzeń melioracji wodnych, linii podziału przestrzennego lasu, dróg leśnych, terenów pod liniami energetycznymi, szkółkami leśnymi, miejscami składowania drewna, a także wykorzystywanych na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.
3. **ZL2** – tereny przewidziane do zalesień, tereny bez możliwości lokalizacji zabudowy, za wyjątkiem lokalizacji obiektów wykorzystywanych dla potrzeb gospodarki leśnej: budynków i budowli, urządzeń melioracji wodnych, linii podziału przestrzennego lasu, dróg leśnych, terenów pod

- liniami energetycznymi, szkółkami leśnymi, miejscami składowania drewna, a także wykorzystywanych na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.
4. **ZP** – tereny zieleni publicznej, w tym parki, ogrody, sady, zielone skwery, parki leśne, zieleni izolacyjna, bez możliwości lokalizacji zabudowy, z wyjątkiem lokalizacji obiektów małej architektury, zbiorników i cieków wodnych, obiektów sanitarno – higienicznych, świetlic, magazynów sprzętu sportowo – rekreacyjnego, obiektów ogrodowych, obiektów małej architektury oraz usług kultury, handlu i gastronomii jako funkcji uzupełniającej.
 5. **ZN** – tereny zieleni nieurządzonej, tereny bez możliwości lokalizacji zabudowy, za wyjątkiem obiektów małej retencji (w tym zbiorników wodnych).
 6. **Obszary osuwisk aktywnych i aktywnych okresowo** – częściowy zakaz zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.
 7. **Obszary szczególnego zagrożenia powodzią**, które zostały oznaczone na rysunku zmiany Studium – zakaz zabudowy za wyjątkiem terenów wyznaczonych na rysunku zmiany Studium, zgodnie z przepisami odrębnymi.
 8. **Obszary gazociągu o średnicy DN 50, DN 200 oraz DN 300 wraz ze strefami kontrolowanymi** – zakaz zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.
 9. **Obszar projektowanego gazociągu o średnicy DN 1000 wraz ze strefami kontrolowanymi** – zakaz zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.
 10. **Obszary napowietrznych linii elektroenergetycznych 400 kV oraz 110 kV wraz z ich pasami technicznymi** - zakaz zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.
 11. **Obszar projektowanych napowietrznych linii elektroenergetycznych 110 kV wraz z ich odpowiednimi pasami technologicznymi** – częściowy zakaz zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.

28. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.

Działalność człowieka często ingeruje w środowisko przyrodnicze zakłócając jego funkcjonowanie. Należy dążyć do tego, by przyroda nie straciła możliwości samoistnej odnowy i nie dopuszczać do zniszczenia zasobów nieodnawialnych.

W celu ochrony i poprawy jakości wód powierzchniowych i zabezpieczenia przed powstawaniem nowych zagrożeń dla czystości wód należy:

- wyeliminować zrzuty ścieków nieoczyszczonych z obiektów produkcyjnych i gospodarczych, a także gospodarstw domowych,
- współdziałać w tworzeniu przez odpowiednie organa strefy ochronnej ujęć wód oraz dostosowanie zasad zagospodarowania terenów do koniecznych ograniczeń,
- budować przeprawy mostowe z uwzględnieniem zabezpieczeń przed splotem zanieczyszczeń do wód.

W celu utrzymania niskiego poziomu zanieczyszczenia powietrza należy:

- nie dopuszczać do lokalizacji obiektów uciążliwych na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- dążyć do ograniczania uciążliwości istniejących obiektów produkcyjnych i komunalnych,
- dążyć do ograniczania niskiej emisji przez stopniową eliminację lokalnych węglowych palenisk domowych, lokalnych kotłowni oraz zmiany stosowanych paliw,
- utrzymywać wysokosprawne urządzenia ograniczające uciążliwość kotłowni.

Na obszarze gminy należy kształtować korzystny klimat akustyczny poprzez:

- lokalizację obiektów gospodarczych i usługowych, które mogłyby być uciążliwe dla mieszkańców poza zespołami zabudowy mieszkaniowej.
- rozbudowę systemu dróg i ulic pozwalającą na ograniczenie przejazdu przez gminę ruchu tranzytowego oraz ograniczenie ruchu samochodowego na terenach intensywnie zabudowanych.

Na całym obszarze gminy należy wprowadzić nakaz ochrony istniejących zadrzewień oraz obowiązek wprowadzenia nowych wszędzie tam, gdzie nie będzie to kolidowało z istniejącymi użytkami rolnymi - zwłaszcza wzdłuż dróg i rowów melioracyjnych oraz w strefach izolacyjnych od obiektów uciążliwych.

Na terenie gminy nie występują miejscowości posiadające status uzdrowiska.

28.1.1. Obszary i obiekty przyrodnicze prawnie chronione oraz przewidziane do ochrony na podstawie przepisów szczególnych. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody:

Na terenie Gminy Krościenko Wyżne występują, opisane w rozdziale 5 formy ochrony przyrody:

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk łąki w Komborni PLH180042,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Wiśtok Środkowy z Dopytywami PLH180030,
- pomniki przyrody.

Zostały one szczegółowo omówione w części dotyczącej „Uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego”.

Polityka przestrzenna w zakresie ochrony przyrody:

1. Działania na obszarach objętych ochroną muszą być podporządkowane ustaleniom przepisów szczególnych i aktów stanowiących szczególne formy ochrony przyrody.
2. Ochrona pomników przyrody polegająca na zakazie wycinania, uszkodzania, zanieczyszczania terenu w pobliżu obiektu, wzniesienia ognia oraz wznoszenia jakichkolwiek obiektów budowlanych w promieniu 15 m od pomnika przyrody.
3. Sposób opieki nad specjalnymi obszarami ochrony siedlisk i ptaków przedstawiono w rozdz. 5.2 w części I – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego.
4. Ochrona zespołów roślinnych zapewniających wysoki poziom bioróżnorodności oraz zachowanie zasobów genowych.
5. Ochrona zwartych kompleksów gleb pochodzenia organicznego - głównie użytki zielone, prawnie chronione przed zmianą użytkowania.

Wyznacza się także korytarze ekologiczne, obejmujące tereny zielone, grunty orne, lasy i wody powierzchniowe. Na wymienionym terenie należy zakazać lokalizacji obiektów uciążliwych dla środowiska, prowadzenia odwodnień bez zgody odpowiednich organów i lokalizacji miejsc eksploatacji surowców naturalnych. Ponadto, teren należy pozostawić w użytkowaniu maksymalnie zbliżonym do naturalnego z umożliwieniem naturalnej migracji flory i fauny w tej strefie i z zapewnieniem swobodnego grawitacyjnego przepływu powietrza. Wzdłuż cieków wodnych powinien zostać zachowany minimum 15 m obszar stanowiący pas ochronny.

Proekologiczna polityka gminy powinna koncentrować się również na eliminacji wszelkich zagrożeń oraz na działaniach prowadzących do renaturalizacji tych obszarów, tam gdzie istnieje taka możliwość.

Eliminację zagrożeń można osiągnąć przez:

- stosowanie proekologicznych systemów grzewczych, w tym wykorzystujących odnawialną energię,
- stworzenie systemu retencjonowania wód.

28.1.2. Obszary chronione na podstawie przepisów o lasach, ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ochronie przed przeznaczeniem gruntów na cele nierolnicze podlegają grunty zaliczone do klas I – III. Grunty klas IV, V, VI oraz RN nie są zaliczane do chronionych.

Decyzję o zmianie przeznaczenia gleb klasy I – III podejmuje odpowiedni minister. O zmianie przeznaczenia na nierolnicze gleb klasy IV, V, VI i RN decyduje wójt. Na terenie gminy nie występują gleby I klasy bonitacyjnej.

Ochronie podlegają także grunty leśne. Należy w miarę możliwości nie przeznaczać gruntów gleb chronionych oraz leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Polityka przestrzenna w zakresie ochrony gruntów rolnych i leśnych:

1. Maksymalne zachowanie w użytkowaniu rolniczym gleb najlepszych.
2. Ochrona przed dewastacją i niekorzystną zmianą stosunków wodnych.
3. Nierozpraszanie zabudowy zwłaszcza na terenach najlepszych gleb.
4. Zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych jako ważnego elementu lokalnego układu powiązań ekologicznych, w tym wszelkiej, naturalnej sukcesji roślinnej (głównie brzozy), jako wstępnego etapu dolesień planowych.
5. Utrzymanie zasięgów lasów istniejących oraz prowadzić działania mające na celu kolejne zalesienia.
6. Dbalność o stan zdrowotny i sanitarny lasów.
7. Wprowadzanie nowych zalesień na najstabszych glebach zwłaszcza w sąsiedztwie lasów istniejących.
8. Przystosowanie lasów do funkcji rekreacyjnej.
9. Prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z zasadami proekologicznymi.

28.1.3. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów prawa wodnego.

Wokół ujęć wód podziemnych służących do zbiorowego zaopatrywania ludności w wodę pitną i potrzeb gospodarstw domowych oraz do produkcji artykułów żywnościowych należy ustanowić bezpośrednie strefy ochrony oraz ewentualnie - pośrednią strefę ochrony zgodnie z przepisami odrębnymi.

Bezpośrednie strefy ochrony należy utworzyć jako obszar fizycznie wygrodzony i wyłączony z użytkowania innego niż związane z eksploatacją wody.

Polityka przestrzenna w zakresie ochrony zasobów wodnych:

1. Zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i gruntu.
2. Ustalanie warunków ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem w opracowaniach planistycznych i decyzjach administracyjnych.
3. Monitorowanie stanu czystości wód i podejmowanie działań mających doprowadzić do podwyższenia jej jakości.

28.2. Rekreacja i turystyka.

Walory przyrodnicze i krajobrazowe, umożliwiają budowę bazy turystyczno-wypoczynkowej, zwłaszcza w zakresie agroturystyki i ekoturystyki.

Rozwój gminy pod względem turystycznym i wypoczynkowym można osiągnąć poprzez następujące działania:

1. Utworzenie bazy turystyczno – wypoczynkowej, budowa obiektów o standardzie odpowiadającym normom europejskim.
2. Opracowanie i wytyczenie szlaków turystycznych dla turystyki kwalifikowanej pieszej.
3. Rozbudowa istniejących tras i szlaków rowerowych.
4. Promocja walorów turystycznych gminy w kraju i za granicą.

29. Produkcja i usługi.

Gmina ma średnio rozwinięte dziedziny związane z produkcją. Niestety w chwili obecnej usługi nie są prawidłowo uformowane. W związku z sytuacją związaną z demografią, bezrobociem, ubożeniem społeczeństwa należy stworzyć dogodne warunki inwestycyjne i rozwijać funkcję usługową oraz produkcyjną na terenie gminy. Rozwój gospodarczy jest szansą dla gminy na pozyskanie kapitału ludzkiego, wzrost zasobności w dobra majątkowe, co będzie miało przełożenie na podniesienie poziomu jakości warunków życia, zamożność oraz zadowolenie mieszkańców. Należy także rozwinąć bazę produkcji nieuciążliwej, szczególnie w południowej części gminy. Jest to ośrodek przeznaczony do rozwoju jako obszar predysponowany do rozwoju produkcji.

Na terenie gminy należy przewidzieć i przeprowadzić następujące działania:

1. Rozwinąć strefę produkcyjną w oparciu o już częściowo istniejącą infrastrukturę.
2. Dopuścić jedynie lokalizację produkcji nieuciążliwej, niewpływającej negatywnie na środowisko.
3. Tworzyć warunki sprzyjające rozwojowi mikroprzedsiębiorczości oraz pozyskiwać inwestorów o znacznym kapitale inwestycyjnym.
4. Wspieranie rozwoju usług teleinformatycznych.
5. Uzbieranie terenów pod inwestycje.
6. Promowanie terenów inwestycyjnych.
7. Rozwijanie profesjonalnej obsługi inwestorów potencjalnych i działających w gminie.
8. Sporządzenie i stała aktualizacja bazy danych o terenach potencjalnych inwestycji.
9. Modernizację i rozbudowę układu drogowego, w celu dostosowania do obsługi ruchu kołowego związanego z usługami towarzyszącymi produkcji.
10. Rozwijanie usług o wysokim standardzie i szerokim zakresie.

30. Obszary i zasady ochrony krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

W zakresie ochrony wartości kulturowych terenu objętego opracowaniem, wyznaczono wartościowe obiekty kulturowe oraz wartości ekspozycyjne - krajobrazowe, które znajdują się w rejestrze zabytków oraz w Gminnej Ewidencji Zabytków. Zostały one (oraz zabytki archeologiczne) szczegółowo omówione i wymienione w rozdziale 9.2. Zabytki architektoniczne i urbanistyczne oraz zabytki archeologiczne.

Obiekty wpisane do rejestru i ewidencji zabytków stanowiące dobra kultury objęte są ustawową ochroną prawną polegającą na zabezpieczeniu przed niszczeniem, uszkodzeniem, dewastacją, na zapewnieniu im trwałego zachowania, niezbędnej konserwacji, rewaloryzacji lub odbudowy.

Priorytetem ochrony walorów dziedzictwa kulturowego powinno być w szczególności dostosowanie form nowej zabudowy do historycznego otoczenia w sposób zachowujący harmonię formalną i funkcjonalną.

W celu ochrony obiektów znajdujących się w rejestrze zabytków i Gminnej Ewidencji Zabytków, ustala się:

- utrzymanie obiektów w jak najlepszym stanie technicznym – bez naruszenia ich wartości zabytkowej,
- określenie w treści miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego warunków i zakresu ochrony w zależności od potrzeb,
- jakiegokolwiek prace budowlane, konserwatorskie, restauratorskie przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków bądź w jego otoczeniu wymagają uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na ich wykonywanie. Inwestor powinien wystąpić z takim wnioskiem do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków przed wystąpieniem o pozwolenie budowlane.

Dbłość o dziedzictwo kulturowe gminy wymaga:

- ochrony zespołów budownictwa drewnianego,
- ochrony formy zewnętrznej budowli i budynków zabytkowych,
- umiejętnego zagospodarowania sąsiedztwa obiektów zabytkowych i historycznych układów urbanistycznych,
- udzielania przez gminę wsparcia dla ewentualnych inwestorów, chcących (w sposób zgodny z zaleceniami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków) zagospodarować obiekty zabytkowe,
- kontynuacji rozpoznania archeologicznego na terenie gminy i uwzględniania ich wyników podczas planowania przestrzennego i działalności inwestycyjnej,
- zachowania i uwzględnienia przy projektowaniu układów przestrzennych w planach miejscowych tradycyjnych miejsc lokalizacji wszystkich kapliczek, rzeźb religijnych i krzyży przydrożnych, miejsc pamięci w postaci obelisków czy głazów narzutowych, które są dobrem kultury współczesnej,
- określenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego warunków lokalizacji oraz wielkości reklam, szyldów, tablic informacyjnych oraz pylonów reklamowych.

O wszelkich znaleziskach archeologicznych dokonanych w toku prowadzenia prac ziemnych i budowlanych należy zgłaszać do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przerywając prace ziemne lub budowlane.

Należy objąć ochroną wartości zabytkowe cmentarzy poprzez zachowanie i konserwację zabytków architektury oraz nagrobnej sztuki sakralnej, zachowanie i rewaloryzację historycznej kompozycji - w tym osi kompozycyjnych oraz skomponowanych układów zieleni.

Na terenie gminy występują stanowiska archeologiczne wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków. W celu ich ochrony ustala się, że wszelkie działalności mogą być prowadzone wyłącznie pod nadzorem archeologiczno-konserwatorskim. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powinno się uwzględniać położenie stanowisk archeologicznych, a wszelkie prace w pobliżu tych obiektów lub w ich miejscu powinny być poprzedzone eksploracją archeologiczną prowadzoną pod nadzorem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Wskazane jest opracowanie „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami”, w celu ochrony dziedzictwa kulturowego Gminy Krościenko Wyżne oraz podjęcie działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej o wartościach duchowych i materialnych otaczających nas krajobrazów i konieczności większej troski każdego o ich ochronę, należyte kształtowanie i pielęgnację.

Priorytetem ochrony walorów dziedzictwa kulturowego winno być w szczególności dostosowanie form nowej zabudowy do historycznego otoczenia w sposób zachowujący harmonię formalną i funkcjonalną.

Ustalenia „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami” stanowiąc będą podstawę do:

1. Określenia potrzeb w zakresie ustanowienia w planach miejscowych strefy ochrony konserwatorskiej obejmującej obszary, na których należy wprowadzić stosowne do potrzeb ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę zabytków.
2. Określenia obszarów wymagających przekształceń – rewaloryzacji i odtworzenia zdegradowanych fragmentów układu urbanistycznego.
3. Zapewnienia właściwej opieki nad zabytkami.

W celu ochrony substancji zabytkowej gminy, ustala się następujące wytyczne dotyczące kształtowania nowej oraz porządkowania istniejącej zabudowy w sąsiedztwie obiektów zabytkowych:

1. Kształt nowej zabudowy kreowany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powinien ochraniać zabytkowy charakter ulic, ich sposób zabudowy oraz ekspozycję przestrzenną poprzez właściwe kształtowanie linii, wysokości i gęstości zabudowy.
2. Wszystkie kapliczki, rzeźby religijne i krzyże przydrożne są dobrem kultury współczesnej. Zaleca się ich zachowanie i uwzględnienie przy projektowaniu układów przestrzennych w planach miejscowych oraz tradycyjnych miejsc ich lokalizacji.
3. Przewidziano zachowanie i podniesienie standardu istniejących sieci szlaków turystycznych oraz ciągów rowerowych, popularyzujących walory kulturowe i przyrodnicze, a także w porozumieniu z odpowiednimi organami i stowarzyszeniami wyznaczenie nowych;
4. Należy chronić naturalne wartości krajobrazu takie jak: przestrzenie otwarte i dalekie widoki, meandrujące ciek wodne, ściany lasów, jako tło do wyraźnie zaznaczonych przez użytkowanie podziałów własnościowych, samotne drzewa przy drodze, zagajniki i dukty polne, oraz zieleń przydomową.
5. Należy w sposób spójny określić lokowanie i wielkości reklam, tablic, szyldów, pylonów, reklam wolnostojących i wielkopowierzchniowych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

31. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i technicznej powinien dążyć do poziomu w pełni zapewniającego:

- ochronę zdrowia mieszkańców,
- wysoki standard warunków życia mieszkańców,
- stworzenie dobrych warunków do dynamicznego rozwoju gospodarczego gminy.

Wobec wzrastającej mobilności społeczeństwa i gwałtownego zwiększenia obciążenia transportu drogowego i wzrastającej liczby zwłaszcza indywidualnych środków transportu, kierunki działań w zakresie transportu zmierzać muszą do poprawy jakości infrastruktury, zwłaszcza w kierunku zapewnienia większego bezpieczeństwa, usprawnienia ruchu oraz wyeliminowania w tym zakresie uciążliwości dla mieszkańców. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej rozwiąże problemy ruchu lokalnego i tranzytowego oraz umożliwi wszechstronny rozwój gminy. Dla spełnienia zwiększonych wymogów w zakresie komunikacji i transportu i w związku z tym usunięcia ograniczeń dla rozwoju gminy w tym zakresie należy:

1. W celu zapewnienia odpowiedniej segregacji ruchu pojazdów o odmiennych parametrach ruchu należy opracować i wdrożyć program rozbudowy ścieżek rowerowych na terenie gminy.

W pierwszej kolejności ścieżki powinny odciążać najbardziej uczęszczane i niebezpieczne odcinki dróg oraz powinny być lokowane w miejscach o natężeniu ruchu turystycznego i pieszego.

2. Podnieść standardy budowy oraz utrzymania dróg i chodników.
3. Dopasować oraz stworzyć połączenia komunikacyjne do potrzeb mieszkańców.
4. Na obszarze całej gminy dopuszcza się realizację budowy dróg i parkingów zarówno wyznaczonych, jak i nieokreślonych w zmianie Studium, zgodnie z lokalnymi potrzebami oraz zgodnie z przepisami odrębnymi.
5. Potrzeby parkingowe dla poszczególnych obiektów powinny być zabezpieczone na terenie lokalizacji własnej – minimalna ilość miejsc parkingowych powinna być obliczona wg wskaźników w zależności od proponowanego zagospodarowania.
6. Dopuścić urządzenie parkingów ogólnodostępnych w obrębie ulic – pod warunkiem zachowania wymaganych parametrów technicznych ulic.

Za ustalenia nienaruszające ustaleń zmiany Studium przyjmuje się weryfikację kategorii dróg na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Przewiduje się, że przewozy ładunków niebezpiecznych będą realizowane drogami krajowymi.

Na części obszaru objętego zmianą Studium obowiązują przepisy odrębne ustawy Prawo lotnicze.

31.1. Zaopatrzenie w wodę.

Ze względu na fakt, że sieć wodociągowa na terenie Gminy Krościenko Wyżne w 2020 roku wyniosła 9,1 km i pokrywała zapotrzebowanie 80% wszystkich mieszkańców gminy, należy sukcesywnie rozbudowywać sieć wodociągową, w celu podłączenia jak najwięcej nieruchomości do systemu wodociągowego.

Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę są zbiorcze systemy wodociągowe, funkcjonujące w oparciu o powierzchniowe lub podziemne ujęcia wody oraz indywidualne ujęcia wody, które równocześnie pełnić będą funkcje alternatywnych źródeł zaopatrzenia w wodę.

Należy także sukcesywnie modernizować istniejącą sieć w celu poprawienia stanu technicznego oraz poddawać ją rozbudowie.

Na terenie Gminy Krościenko Wyżne obowiązują strefy ochrony sanitarnej od cmentarza (50 m i 150 m, które widnieją na rysunku Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego). W strefach ochrony sanitarnej obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych. Zaopatrzenie w wodę pitną i na potrzeby gospodarcze obiektów usytuowanych w strefach ograniczeń od terenów cmentarza (do 150 m) odbywać się musi z sieci wodociągowych znajdujących się poza tymi strefami.

W związku ze wskazaniem terenu projektowanego cmentarza (ZC1), teren ten musi spełniać warunki wynikające z rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze. Przed opracowaniem dla terenów oznaczonych symbolem ZC1 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy przeprowadzić badania charakteryzujące środowisko przyrodnicze oraz wprowadzić zapisy warunkujące przeznaczenie tych terenów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod cmentarz od wykazania tymi badaniami, że tereny te spełniają wymogi określone przez rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze.

31.2. Odprowadzanie ścieków.

Na terenie gminy funkcjonuje sieć kanalizacyjna. Długość sieci kanalizacyjnej na koniec 2019 r. wynosiła 73 km. Do sieci przyłączonych jest 1520 budynków, co stanowi 93,9% ogółu budynków.

Według stanu na koniec 2019 r. w przydomowe oczyszczalnie ścieków wyposażonych było 6 nieruchomości (0,4%), ze zbiorników bezodpływowych korzysta 94 budynki (5,7%).

Na całym obszarze gminy należy wprowadzić zakaz odprowadzania ścieków nieoczyszczonych do cieków wodnych i rowów melioracyjnych oraz wód gruntowych. W zakresie gospodarki ścieków przemysłowych ustala się zapewnienie możliwości odprowadzania ścieków przemysłowych ze względu na nowe, dodatkowe źródła generowania z nowoprojektowanych terenów zabudowy mieszkaniowo – usługowej, usługowej, produkcyjno – usługowej, produkcyjnej, przemysłowej, składów i infrastruktury. Dostawcy ścieków przemysłowych zobowiązani są do spełnienia obowiązków wynikających z przepisów odrębnych, jakimi są ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz rozporządzenie Ministra Budownictwa w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych.

Należy rozpocząć działania w celu sukcesywnej budowy i modernizacji sieci kanalizacji sanitarnej.

31.3. Zaopatrzenie w gaz.

Gmina Krościenko Wyżne jest zgazyfikowana gazem ziemnym. W 2021 roku długość czynnej sieci gazowej (58973 m) + przyłączy (32742 m) wynosiła łącznie: 91715 [m] i obsługiwała 1518 [szt] gospodarstw domowych. Na terenie Gminy Krościenko Wyżne znajdują się sieci gazowe niskiego, średniego i wysokiego ciśnienia.

Na terenie gminy znajdują się odwierty wydobywcze ropy naftowej i gazu ziemnego. Miejsca niniejszych odwiertów zostały oznaczone na rysunku zmiany Studium.

Należy zachować:

- 50 m odległości od dróg publicznych, linii kolejowych, budynków administracyjnych i mieszkalnych oraz od innych obiektów z otwartym ogniem niezwiązanych z ruchem zakładu górniczego otworowego dla odwiertów czynnych,

- 50 m odległości od dróg publicznych, linii kolejowych, budynków administracyjnych i mieszkalnych oraz od innych obiektów z otwartym ogniem niezwiązanych z ruchem zakładu górniczego otworowego, dla: tłoczni ropy naftowej, tłoczni gazu ziemnego, zbiorników na ropę naftową i gaz ziemny oraz łapaczek ropy naftowej,

- zachowanie strefy ochronnej wolnej od zabudowy od czynnych ropociągów, wynoszącej 2,0 m licząc od osi ropociągów w obie strony.

Należy zachować strefę wolną od zabudowy od zlikwidowanych odwiertów w promieniu $R=5$ m.

Na terenach wolnych od zabudowy ustala się możliwość prowadzenia prac poszukiwawczych i wierceń pozwalających odkryć potencjał gazu i ropy naftowej oraz eksploatację odkrytych zasobów.

Dopuszcza się także na obszarze gminy budowę nowych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej związanych z eksploatacją gazu ziemnego i ropy naftowej oraz budowę ośrodków zbioru gazu i ropy naftowej, gazociągów i ropociągów od nowych odwiertów do ośrodków.

31.4. Zaopatrzenie w energią elektryczną.

Należy zapewnić wszystkim mieszkańcom gminy dostawę energii elektrycznej o dobrych parametrach technicznych, jakościowych i ilościowych, które by całkowicie pokryły potrzeby odbiorców. Osiągnąć to należy przez:

- budowę nowych oraz rozbudowę / modernizację istniejących linii średniego i niskiego napięcia (zarówno w wykonaniu napowietrznym, jak i kablowym) oraz stacji transformatorowych SN/nn (zarówno w wykonaniu słupowym, jak i wewnątrzowym),
- lokowanie (w miarę możliwości) pasów dla linii średniego i niskiego napięcia oraz oświetlenia ulicznego w ciągach drogowych,
- prowadzenie linii średniego i niskiego napięcia po oddzielnych trasach (dopuszcza się budowę linii dwunapięciowych),
- zapewnieniu rezerwy terenu pod budowę nowych stacji transformatorowych, jeśli takie będą niezbędne do zasilenia danego terenu,
- dopuszczenie na terenie obszarów chronionych, skracania wysokości lub usuwania drzew i krzewów pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi,
- zakaz nasadzeń pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi drzew i krzewów tych gatunków, których naturalna wysokość może przekraczać 3m,
- nakaz przycinania drzew i krzewów przekraczających wysokość 3 m, rosnących pod liniami elektroenergetycznymi,
- budowę napowietrznej linii elektroenergetycznej WN 110 kV relacji Krosno Iskrzynia – Krosno oraz Krosno Iskrzynia – Strzyżów wraz z pasem technologicznym o szerokości 20 m,
- dopuszczenie budowy nowych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia (110 kV).

W celu maksymalnej ochrony przed polem elektromagnetycznym należy:

- zapobiegać zagrożeniom poprzez wyznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego odpowiednich pasów technologicznych dla linii napowietrznych (w których zakazuje się lokalizacji budynków mieszkalnych oraz innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi):
 - 110 kV – 20 m (po 10 m od osi linii w obie strony),
 - 400 kV – 50 m (po 25 m od osi linii),
- w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy wprowadzić stosowne zakazy w obrębie pasów technologicznych linii elektroenergetycznych,
- stosować dopuszczalne wskaźniki poziomu pola elektromagnetycznego, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi.

Miejscowe plany zagospodarowania poszczególnych terenów powinny przewidywać rezerwację miejsc i terenu dla lokalizacji linii, stacji i przyłączy oraz innych elementów infrastruktury elektroenergetycznej niezbędnych dla zaopatrzenia lokowanych na tych terenach budynków i budowli w energię elektryczną, a także oświetlenia terenu wokół obiektów.

Rozwój systemu zaopatrzenia w energię elektryczną ma polegać na odbudowie, przebudowie i modernizacji istniejących linii elektroenergetycznych oraz budowie nowych linii elektroenergetycznych a także na odbudowie, przebudowie, modernizacji i wymianie istniejących stacji rozdzielczych, transformatorowych i transformatorowo-rozdzielczych oraz budowie nowych stacji.

Przy zagospodarowaniu terenu należy uwzględnić uwarunkowania wynikające z przebiegu istniejącej i planowanej infrastruktury elektroenergetycznej spełniając wymagania przepisów odrębnych.

W przypadku wystąpienia kolizji projektowanych obiektów z istniejącymi sieciami elektroenergetycznymi należy sieci te przystosować do nowych warunków pracy określonych przez dysponenta sieci.

31.5. Telekomunikacja.

Ustala się następujące kierunki rozwoju telekomunikacji:

- utrzymanie istniejących urządzeń telekomunikacyjnych w dobrym stanie technicznym,
- lokalizację sieci telekomunikacyjnych zarówno w tradycyjnych, jak i w nowych technologiach, w tym budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej,

- objęcie terenu gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym, połączonym z systemami sieci internetowych: wojewódzkimi i krajowymi,
- objęcie terenu gminy dostępem do bezpłatnej sieci internetowej,
- rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych (przewodowych i bezprzewodowych) stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i regionie,
- dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej w rozumieniu przepisów odrębnych.

31.6. Odpady.

Odpady unieszkodliwiane poprzez składowanie są deponowane docelowo na wyznaczonych regionalnych składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (RSO). Dla Gminy Krościenko Wyżne wyznaczono następujące składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne:

- dla odpadów zmieszanych – Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnej zbiórki/kompostownia, ul. Białobrzeska 108, 38-400 Krosno,
- dla odpadów zielonych oraz innych bioodpadów – Kompostownia, ul. Białobrzeska 108, 38-400 Krosno,
- dla odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych – składowiska/instalacje zastępcze – Składowisko „Krosno”.

32. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

Zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2022 poz. 503) za inwestycje celu publicznego uważa się działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. 2021 poz. 1899).

Na obszarze gminy inwestycjami celu publicznego w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym są:

1. Budowa i modernizacja dróg gminnych.
2. Budowa i modernizacja dróg powiatowych.
3. Budowa nowych i modernizacja/rozbudowa istniejących linii elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia oraz stacji transformatorowych SN/nN.
4. Budowa i modernizacja sieci wodociągowych.
5. Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych.
6. Inwestycje w system gromadzenia i wywozu odpadów.
7. Inwestycje związane z ochroną obiektów zabytkowych.
8. Inwestycje związane z ochroną przyrody.
9. Budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej.
10. Budowa i utrzymywanie oraz zagospodarowanie terenów obiektów sportowych.
11. Budowa nowych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia (110 kV).

Ponadto, na wszystkich terenach przewidzianych do urbanizacji lub zurbanizowanych, dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego, takich, jak obiekty służące realizacji celów z zakresu: oświaty, ochrony zdrowia i opieki zdrowotnej, administracji publicznej szczebla gminnego, a ponadto kaplice, kościoły i inne obiekty związane z usługami sakralnymi bez wyznaczania ich szczegółowej lokalizacji oraz modernizację dróg i realizowanie liniowych i punktowych obiektów infrastruktury technicznej.

33. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Zgodnie z ustaleniami „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030” przewiduje się następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym na terenie Gminy Krościenko Wyżne:

- budowa drogi ekspresowej S19 Rzeszów – granica państwa,
- budowa sieci przesyłowej gazu ziemnego relacji Strachocina – Pogórska Wola DN 1000,
- budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy,
- ochrona przed powodzią terenów położonych w zlewni potoków Ślącza, Śmierdziączka i Olszyny.

34. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej.

Na terenie gminy występują obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych:

- tereny obejmujące poszerzenie istniejących lub budowę nowych cmentarzy.

Gmina Krościenko Wyżne jest w pełni objęta Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krościenko Wyżne, który został przyjęty uchwałą Nr XIII/84/2004 Rady Gminy Krościenko Wyżne z dnia 31 marca 2004 r., zmienionej uchwałą Nr XXXI/239/2013 Rady Gminy Krościenko Wyżne z dnia 3 stycznia 2014 r., uchwałą Nr XXXIII/262/2014 Rady Gminy Krościenko Wyżne z dnia 21 lutego 2014 r. oraz uchwałą Nr IV/18/2015 Rady Gminy Krościenko Wyżne z dnia 6 lutego 2015 r.

35. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.

Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości są to tereny objęte zmianą przeznaczenia z terenów niezainwestowanych na tereny zainwestowane, które ze względu na podział geodezyjny (także własnościowy) uniemożliwiają prawidłowe zagospodarowanie działek sąsiadujących zgodnie z funkcją i warunkami zagospodarowania terenu oraz przepisami szczególnymi. Są to przede wszystkim wielkopowierzchniowe tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, przekształcone z terenów rolnych oraz tereny pod zabudowę produkcyjną, które zostaną przekształcone z działek prywatnych.

36. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Na terenie gminy nie planuje się lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni powyżej 2000 m².

37. Obszary przestrzeni publicznej.

Na terenie gminy nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznej.

38. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego został objęty cały obszar Gminy Krościenko Wyżne. W związku z uchwaleniem zmiany Studium, część terenów będzie wymagała zmiany obowiązującego lub uchwalenia nowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Uwzględniając powyższe, jak również nasilenie ruchu budowlanego oraz ilość i rozmieszczenie nieruchomości stanowiących przedmiot wniosków dotyczących zmiany zagospodarowania przestrzennego należy stwierdzić, iż priorytetowymi obszarami w zakresie opracowania nowym planem miejscowymi są:

- tereny, w stosunku do których określono inne przeznaczenie lub zasady zagospodarowania niż wynikające z ustaleń obowiązującego planu miejscowego,
- tereny, w wyniku realizacji których nastąpi zmiana przeznaczenia, w szczególności tereny gruntów rolnych i leśnych (tereny nowo projektowanej zabudowy),
- tereny związane z realizacją inwestycji celu publicznego.

39. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

W związku z ochroną gruntów leśnych i ornych dobrych klas bonitacyjnych nie przewiduje się znacznych obszarów przewidzianych do zmiany przeznaczenia. Ewentualne zmiany dotyczą terenów rolnych położonych w bliskim sąsiedztwie lub w terenach już zainwestowanych. Są to w przeważającej części grunty o klasach bonitacyjnych IV-VI oraz częściowo grunty o klasie III.

40. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

Restrukturyzacja rolnictwa powinna zmierzać w kierunku specjalistycznych gospodarstw rolnych.

W związku z ochroną przyrody na terenie gminy, mając na uwadze zjawiska, które obnażyły negatywne skutki uprzemysłowionej produkcji rolnej na świecie, a także konieczność ochrony wód podziemnych gminy przed skażeniami, promowanym kierunkowo modelem produkcji rolnej powinno być rolnictwo ekologiczne.

Kierunki istniejącej produkcji rolnej należy dostosować do predyspozycji rolniczej przestrzeni produkcyjnej i do koniunktury na rynku żywnościowym. Równocześnie należy spełnić warunek bezpieczeństwa form i technologii produkcyjnych pod względem ochrony środowiska, zwłaszcza zasobów wodnych gminy.

Wszystkimi obszarami leśnymi gminy, poza lasami prywatnymi zarządza Nadleśnictwo Dukla.

Nadleśnictwo w ramach swoich obowiązków prowadzi planową gospodarkę leśną polegającą głównie na:

- prowadzeniu różnorodnych form ochrony drzewostanu,
- zapewnieniu stabilności ekosystemów,
- zachowaniu bioróżnorodności i leśnych zasobów genowych,
- planowych dolesieniach,
- pozysku drewna.

Główne kierunki działania:

- bezwzględna ochrona kompleksów leśnych, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów i obszarów najcenniejszych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym:
 - najstarszych drzewostanów (> 100 lat),

- użytków szczególnie chronionych (np. siedlisk podmokłych),
- lasów wodochronnych.
- lasów glebochronnych;
- rekultywacja drzewostanów uszkodzonych przez przemysł i szkodniki, a także efekty szkód naturalnych (pożary, wiatrołomy),
- dolesienia na obszarach najstabszych gleb w sposób łączący małe kompleksy enklaw w większe,
- zwiększanie dostępności kompleksów leśnych, zwłaszcza obiektów i obszarów najcenniejszych przyrodniczo i krajobrazowo poprzez prowadzenie szlaków turystycznych, ścieżek przyrodniczych i tras rowerowych.

Część najmłodszych drzewostanów (młodniki i drągowiny sosnowe na najstabszych glebach) narażona jest na duże niebezpieczeństwo pożarów, pełniąc jednocześnie ważną rolę glebochronną.

Wszystkie niewielkie enklawy leśne, zwłaszcza na siedliskach wilgotnych i podmokłych mają istotne znaczenie jako lasy wodochronne i ostoje faunistyczne w lokalnych i ponadlokalnych ciągach powiązań przyrodniczych.

41. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

Na obszarze gminy nie występują obszary i tereny górnicze, które wymagają wyznaczenia w złożu kopaliny filaru ochronnego.

42. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych.

Na terenie gminy występują udokumentowane tereny zagrożenia powodzią, wyznaczone na mapach zagrożenia powodziowego, które zostały opublikowane na Hydroportalu KZGW. Mapy zagrożenia powodziowego zostały opracowane dla całego odcinka rzeki Wisłok na terenie Gminy Krościenko Wyżne.

Na terenach objętych zmianą studium występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Na terenach leżących w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, dotyczących ochrony przed powodzią i sposób zagospodarowania tych terenów musi uwzględniać powyższe zakazy oraz poziom wstępującego na nich zagrożenia.

Obszarem szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie 1% oraz o prawdopodobieństwie 10 % są tereny położone wzdłuż rzeki Wisłok.

Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie wystąpienia 10% obowiązują zakazy zgodnie z przepisami odrębnymi, tak jak w przypadku obszaru szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie 1%.

Opracowano także granice obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynosi 0,2% czyli raz na 500 lat oraz na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego.

Ponadto, wzdłuż cieków wodnych należy zachować minimum 15m pas ochronny licząc od górnej krawędzi skarpy brzegowej. Pasy ochronne wzdłuż cieków wodnych są niezbędne dla:

- umożliwienia dostępu do wody w ramach powszechnego korzystania z wód,
- umożliwienia administratorowi cieku poprowadzenie robót związanych z utrzymywaniem wód i ochroną przeciwpowodziową,
- zapewnienia przestrzeni dla swobodnego spływu wód powodziowych i lodów,

- utrzymanie lub poprawy stanu ekosystemów wodnych i od wody zależnych,
- ochrony otuliny biologicznej cieków wodnych.

Na terenie Gminy Krościenko Wyżne występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

Na terenie gminy znajdują się osuwiska aktywne ciągle i okresowo oraz osuwiska nieaktywne. W obszarach zawartych na terenie obszarów osuwania się mas ziemnych – osuwisk nieaktywnych, dopuszcza się rozbudowę, nadbudowę i przebudowę istniejących budynków oraz lokalizację nowej zabudowy pod warunkiem wykonania dokumentacji geologiczno-inżynierskiej potwierdzającej, że projektowana inwestycja nie naruszy zaburzenia równowagi gruntu i nie spowoduje uaktywnienia się osuwiska oraz że dokumentacja ta określi zalecenia dotyczące zabezpieczeń dla projektowanej zabudowy. Na pozostałych obszarach lokowanie zabudowy nie powinno być dopuszczone.

43. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120).

Na obszarze gminy nie występują obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych rozumianych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120).

44. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

Na terenie Gminy Krościenko Wyżne nie występują obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

45. Obszary zdegradowane.

Na terenie Gminy Krościenko Wyżne nie występują obszary zdegradowane.

46. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

Na terenie Gminy Krościenko Wyżne nie występują tereny zamknięte i ich strefy ochronne.

47. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

Na terenie Gminy Krościenko Wyżne nie występują obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym wyznaczone przez samorząd gminny.

48. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW, a także ich strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Na terenie gminy możliwe jest pozyskiwanie energii słonecznej, geotermalnej, biomasy i biogazu.

Na całym terenie gminy , z wyłączeniem korytarzy ekologicznych ,dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy poniżej 500 kW.

Na rysunku zmiany Studium, na terenach zabudowy produkcyjno – usługowych oraz terenach produkcyjnych, przemysłowych, składów i infrastruktury dopuszczono lokalizację systemów fotowoltaicznych do pozyskiwania energii z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 500 kW (w ramach których zawierają się ich strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu).

Lokalizacja planowanych paneli fotowoltaicznych oraz urządzeń elektroenergetycznych w pobliżu i w miejscu skrzyżowań z liniami elektroenergetycznymi musi spełniać wymagania zawarte w przepisach odrębnych.

Strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związane z lokalizacją farm fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 500 kW ograniczają się do granic obszaru inwestycji.

UZASADNIENIE I SYNTEZA

Gmina Krościenko Wyżne, o powierzchni 15,34 km², położona jest w południowej części województwa podkarpackiego, w powiecie krośnieńskim. Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć powiązań komunikacyjnych. Przez gminę przebiega droga krajowa nr 19. Gmina położona jest bezpośrednim sąsiedztwie Krosna, ok. 55 km od Rzeszowa, ok. 60 km od Dębicy oraz ok. 35 km od granicy Polski i Słowacji. Pod koniec grudnia 2020 roku gminę zamieszkiwało 5 601 mieszkańców.

Miejscowość Krościenko Wyżne, w strukturze gminy jest najsilniej wyodrębnionym pod względem przestrzennym ośrodkiem. W części centralnej miejscowości znajdują się: urząd gminy, przedszkole, ośrodek zdrowia, kościół pw. św. Marcina oraz szkoła podstawowa.

W obrębie gminy najczęściej występuje zabudowa rozlokowana wzdłuż dróg. Występuje przewaga zabudowy siedliskowej oraz mieszkaniowej jednorodzinnej. Zabudowa siedliskowa jest uporządkowana, w głębi działek rozlokowane są zabudowania gospodarcze związane z produkcją rolną. Rozmieszczenie ludności w gminie jest bardzo nierównomierne, większe skupiska występują wzdłuż ciągów komunikacyjnych, rzadsze zabudowania występują wzdłuż ciągów w terenach wzniesionych i wśród kompleksów pól uprawnych. Na terenie gminy występują rezerwy terenowe pod nowe budownictwo.

W południowo-centralnej części gminy, przy ul. Księżej (droga gminna nr 114905R) oraz przy ul. Spacerowej (droga gminna nr 114910R) znajdują się tereny produkcyjne.

Jednym z największych atutów gminy jest jej naturalne i unikatowe środowisko, które zostało objęte formami ochrony przyrody. Gminę cechuje stabilna tendencja demograficzna. Sieć usługowa jest rozwinięta w stopniu słabym, ale wystarczającym dla obsługi lokalnej społeczności.

W granicach Gminy Krościenko Wyżne występują obszarowe formy ochrony przyrody. Są to: Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Łąki w Komborni oraz Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Wisłok Środkowy z Dopływami. W obszarze granic administracyjnych gminy występują także pomniki przyrody.

Zalesienie gminy jest bardzo małe - wynosi około 3,9 %, przy średniej województwa podkarpackiego wynoszącej 38,0 % oraz przy średniej krajowej wynoszącej 29,4%.

Przez teren gminy przepływa rzeka Wisłok.

Do obszarów krajobrazu gminy o najwyższych walorach należą otwarcia oraz ciągi widokowe wraz z punktami widokowymi. Gmina ma unikalne walory krajobrazu przyrodniczego.

Całość zabudowy mieszkaniowej i walorów przyrodniczych dopełnia substancja zabytkowa oraz infrastruktura związana ze sportem i rekreacją.

Gmina Krościenko Wyżne obsługiwana jest zróżnicowanym układem drogowym. Droga krajowa nr 19 przebiegająca przez teren gminy zapewnia połączenia tranzytowe. Drogi powiatowe i gminne zapewniają połączenia lokalne.

Komunikacja autobusowa, łączy gminę m. in. z Brzozowem i miastem Krosno. Połączenia komunikacyjne zapewniają mieszkańcom dojazd do pracy i obiektów usługowych, w tym szkół i uczelni wyższych.

Przez teren gminy nie przebiega żadna linia kolejowa.

Mieszkańcy gminy zaopatrują się w wodę przede wszystkim z wodociągu, ale też z indywidualnych ujęć. Sieć wodociągowa ma na terenie gminy długość 9,1 km. Sieć wodociągowa pokrywa zapotrzebowanie 80% wszystkich gospodarstw domowych gminy. Woda do sieci wodociągowej dostarczana jest z ujęć powierzchniowych i jest poddawana podstawowym procesom technologicznym, mającym na celu dezynfekcję i uzdatnienie.

Na terenie gminy, funkcjonuje sieć kanalizacyjna. W przypadkach braku dostępu do sieci kanalizacyjnej, ścieki bytowe odprowadzane są do przydomowych zbiorników bezodpływowych bądź do przydomowych oczyszczalni.

Przez obszar gminy przebiegają linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV oraz 400 kV. Gmina ma dobrze rozbudowaną sieć średnich i niskich napięć.

Obecnie na terenie gminy są wykorzystywane odnawialne źródła energii. Należy rozważyć zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w zakresie energii solarnej i geotermalnej.

Na terenie Gminy Krościenko Wyżne dostępność do telekomunikacji jest powszechna. Dostęp do usług telekomunikacyjnych zapewnia telefonia stacjonarna oraz telefonia komórkowa. Mieszkańcy gminy mają dostęp do usług wszystkich działających na rynku operatorów bezprzewodowych telefonii komórkowych.

W gminie w latach poprzednich nie było zgłoszeń o braku dostępu do internetu, co świadczy o wysoko rozwiniętej infrastrukturze stwarzającej jedne z najlepszych warunków w obrębie powiatu krośnieńskiego.

Gmina Krościenko Wyżne wspiera inwestycje wpływające na rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej, ponieważ ograniczają one poziom wykluczenia cyfrowego mieszkańców, jak również wyrównują różnice w dostępie do usług cyfrowych pomiędzy miastami, a terenami wiejskimi.

Na terenie gminy występuje sieć gazowa, znajdują się sieci gazowe niskiego, średniego i wysokiego ciśnienia. W 2021 roku długość czynnej sieci gazowej (58973 m) + przyłączy (32742 m) wynosiła łącznie: 91715 [m] i obsługiwała 1518 [szt] gospodarstw domowych..

Na terenie gminy znajdują się odwierty wydobywcze ropy naftowej i gazu ziemnego. Miejsca niniejszych odwiertów zostały oznaczone na rysunku zmiany Studium.

Na terenie gminy występują udokumentowane tereny zagrożenia powodzią.

Atutem gminy są unikalne w skali regionu nieskażone środowisko oraz obszary chronione.

W związku z powyższym kierunki rozwoju Gminy Krościenko Wyżne będą oparte na ochronie i wykorzystaniu warunków substancji przyrodniczej. Polityka przestrzenna gminy musi być prowadzona w oparciu o ład przestrzenny celem poprawy standardu życia mieszkańców. Głównymi środkami służącymi realizacji celów zmiany Studium są: wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową i aktywizacja gospodarcza w oparciu o nowe tereny inwestycyjne.

Zadaniem zmiany Studium jest stworzenie warunków dla takiego rozwoju przestrzennego, który pozwoliłby na zdyskontowanie istniejących walorów oraz zniwelowanie narastających problemów i konfliktów przestrzennych. W rozwiązaniach zmiany Studium zaproponowano kierunki mające na celu rozwój Gminy Krościenko Wyżne w szczególności poprzez zwiększenie obszarów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i usługową oraz produkcję.